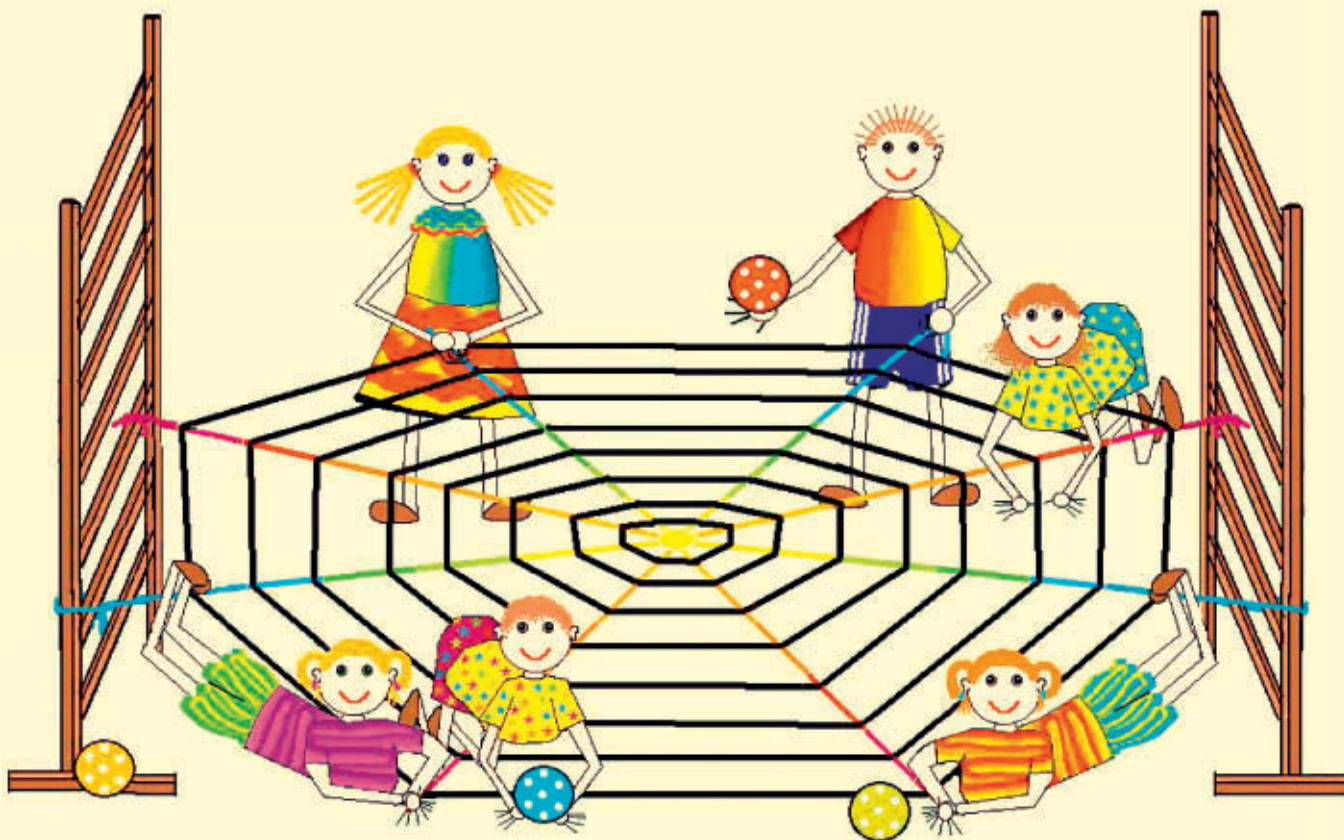

Pektor Gabriella

Egy lehetséges út a gyermekhez

- játszókönyv -

EGYÜTT A
DAGANATOS
GYERMEKEKÉRT
ALAPÍTVÁNY

SEGÍTŐ FÜZETEK 5.

Nyerges Attila: A dolog *(részlet)*

„Kinek mi dolga? – Szerintem
a gyermeké az, hogy szülessen,
a Napé, hogy megsimogassa,
s a Holdé, hogy álomba ringassa.

A tanító dolga, hogy tanítson,
a lelkemen valamit javítson.
A diák dolga, hogy kutasson,
ha felnőtt jó irányt mutasson.”

Pektor Gabriella

Egy lehetséges út a gyermekhez

– játszókönyv –

EGYÜTT A
DAGANATOS
GYERMEKEKÉRT
ALAPÍTVÁNY

SEGÍTŐ FÜZETEK 5.

2007.

Lektorálta:

Ramocsa Gábor testnevelő, gyógytestnevelő egyetemi tanársegéd, akinek az ötlete volt ennek a könyvnek a megírása.

A fotókat készítették:

Gavaldik Erzsébet, Figezky Zsuzsa, Mohácsi Sándor és Papp Angéla

Köszönetnyilvánítás:

Köszönöm az Együtt a Daganatos Gyermekekért Alapítványnak, hogy lehetővé tette a könyv kiadását

A Terézvárosi Önkormányzat óvodájának, Bajza u. 46.

óvodás csoportjaimnak, különös tekintettel a fotókon szereplő gyermekeknek és szüleiknek, Bajor Biankának, Balla Zsófiának, Klein Zsófiának, Natratics Attilának, Nelky Editkének, Mohácsi Mártonnak, Tóth Márknak, Vujosevics Eszternek és a kórházban kezelt gyermekeknek.

A fotók elkészítésében segítséget nyújtott a budapesti Tüzoltó utcai II-es számú Gyermekklinika.

Köszönöm Mohácsi Sándornak és Márk Dorottyának, hogy eligazgatta soraimat és olvashatóvá tette a kiadóm számára.

Köszönet a tanfolyamos hallgatóimnak a remek játékokért és nem utolsósorban két csodálatos előadótársamnak, Ildikónak és Gábornak.

Kiss Daniról készült képeket édesanyja Figezky Zsuzsa készítette.

Jelen könyvet illetve annak részeit fotóeljárással vagy bármi más módon sokszorosítani és terjeszteni csak a kiadó előzetes hozzájárulásával szabad!

ISBN: 978-963-06-3049-8

Címlapon:

Seidl Réka rajza

Nyomdai munkák:

Druk-ker Kft., Budapest

Szerkesztette:

Pektor Gabriella

Tördelés:

Bálint Zsolt

Kiadja:

EGYÜTT A DAGANATOS GYERMEKEKÉRT ALAPÍTVÁNY

Takácsné Stalter Judit

2007.

AJÁNLÁS

Kedves Olvasó! Kedves Kollégák!

Ebben a játékgyűjteményben a Pek-torna mozgásfejlesztő program közel 90 résztvevőjének kreatív, ötletes, a gyermekek sokoldalú fejlesztését szolgáló játékterveit szerkesztette egységbe a program megalkotója, életre keltője, Pektor Gabriella. A könyv szerkesztője évek óta rehabilitációs programot vezet a Tűzoltó utcai Gyermekklinikán. Munkájába volt alkalmam többször személyesen is bepillantani, s amikor lehetőségem engedte az Együtt a Daganatos Gyermekekért Alapítvány szabadidős programjaiban jómagam is segédkeztem. A könyvben szereplő játékokat szeretettel ajánlom minden pedagógusnak, így a kórházban dolgozóknak is, és természetesen minden szülőnek.

A játékok elrendezése sajátos szempontok szerint történt. Gabriella úgy válogatta össze a témaköröket, hogy a gyermek komplex fejlesztését tartotta szem előtt. Minden óvodás és kisiskolással foglalkozó pedagógus, szakember megtalálhatja azt a speciális fejlesztő játékot, amivel az adott gyermekek, gyermekcsoportok vidám légkörben, kreatív módon kapják meg a szükséges fejlesztő hatásokat. Külön kiemelném a gondolkodtató játékokat, ami egyedülálló, hisz játékokba ágyazva segíti a gyermekek problémamegoldó tevékenységét. A kiadványban kitűnő ábrákkal, képekkel segíti a szerkesztő az egyes játékok megjelenítését, megértését. Kívánom, hogy mindenki számára nyújtson akkora élményt a könyv forgatása, mint az alkotóknak és a szerkesztőnek ezen kötet összeállítása.

Budapest, 2007. június 21.

Ramocsa Gábor
egyetemi tanársegéd

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

Az Együtt a Daganatos Gyermekekért Alapítvány elnökeként megtiszteltetés számomra, hogy előszót írhatok ehhez a több éves, évtizedes tapasztalatot és munkát felölelő kiadványhoz, a Segítő Füzetek sorozat ötödik részéhez, a Játszókönyvhöz.

Ötletek valóságos tárházát tartja kezében az Olvasó! Biztos, hogy egyesek megnyerik majd tetszését, mások kevésbé. Ha csak egyetlen jó ötletet, játékot talál benne, amit megvalósít, a munkánk már nem volt hiábavaló!

Célunk a kíváncsiság, fantázia, kreativitás felkeltése, és nem titkolt célunk az is, hogy a játékkészítést, a játszást és vele együtt a mozgást megszerettesse mindenkivel, aki kézbe veszi.

Remélem, hogy a Játszókönyv célba ér és sokaknak fog örömet szerezni!

A könyvet Pektor Gabi úgy állította össze, hogy a szakemberek és a csupán játszani szeretők is haszonnal forgassák: a fejlesztő hatást, elkészítést, a szabályokat, az értékelés szempontjait minden játéknál ismerteti.

A leírások megfogalmazása alapján az is meg tudja tanulni belőlük a játékot, játékkészítést, aki nem járatos ebben.

A kötetben sok-sok játék található. Köszönet érte a Pek-tornán résztvevő szakembereknek, akik saját kezükkel készítették őket. Ezek részben már ismertek, részben teljesen önálló alkotások. Az ismertek közül sok azért került bele ebbe a válogatásba, mert alkotójukat megihlette valahol egy játék, s azonnal hozzáfogott, hogy azt saját kezűleg el is készítse, esetleg továbbfejlessze.

Örülnék, ha e könyv vidám, gondtalan perceket szerezne és igazi kikapcsolódást jelentene mindenkinek, de elsősorban a gyermekonkológiákon kezelt, ágyhoz és infúzióhoz kötött gyermekeknek!

Kiskőrös, 2007. október 24.

Takácsné Stalter Judit
Együtt a Daganatos Gyermekekért Alapítvány
Kuratóriumának elnöke

EGY LEHETSÉGES ÚT A GYERMEKHEZ

Hogyan kezdődnek az igazi mesék? Amikor még óvodás voltam megadatott az, hogy olyan pedagógusok neveltek, akik annak ellenére, hogy nem volt külön tornaszobánk, tornatermünk, nem voltak csodaszép kül- és beltéri, a gyermeki ügyességet próbára tevő, biztonságos szabadtéri és a minden érzékszervet fejlesztő szobai játékaink, sporteszközeink, minden porcikájukkal hivatásuknak tekintették, kötelességüknek tartották, hogy a mi óvodai életünket örömtelivé tegyék. Lelkesedésük leküzdötte azokat az akadályokat, amelyek azért ma is fellelhetőek: pénzihiány, helyszűke, nagy csoportlétszám.

Szerencsém volt kisgyermekként, kisiskolásként és majdnem felnőttként tanulmányaim során, mert tanáraink példamutatása, lelkesedése, hite arra ösztökölt, hogy sok akadályt le lehet küzdeni. Együttal kijelölt számomra egy utat, amin már akkor tudtam, hogy el kell induljak, mikor még nem is tudtam, hogy merre vezet. Hallgattam a megérzéseimre és haladtam előre. Pedagógus lettem, és bevallom, életem egyik legjobb döntése volt. Igaz, hogy 2000 júniusáig többnyire csak „egészséges” gyermekek tartásjavításával, mozgásfejlesztésével foglalkoztam. Az igazi nagy kihívást számomra a 2000-es év hozta. Ekkor kért fel arra a nemes feladatra az akkoriban frissen alakult Együtt a Daganatos Gyermekekért Alapítvány, hogy a budapesti Tűzoltó utcai Gyermekklinika Onkológiai és Hematológiai osztályán kezelt gyermekekkel foglalkozzam. Az alapítvány kuratóriumának elnöke, Takácsné Stalter Judit kért fel a „Játékos tornaórák” elnevezésű rehabilitációs program vezetésére.

Tudta és meg is tapasztalhatta azt, hogy a kisgyermek életében az első hét év mennyire meghatározó. Tisztában volt a gyermeki személyiségfejlődés komplexitásával. Ismeretségünk megerősítette benne azt a hitet, hogy a gyermekek jellem és személyiségformálásához a mozgás elengedhetetlen. A játék pedig, mint a gyermekkor legalapvetőbb és legfejlesztőbb tevékenysége nélkülözhetetlen azoknak

a gyermekeknek is, akik hosszú hónapokat és éveket kell, hogy bent töltsenek a kórház falai között.

Az alapítvány kiadásában megjelent „Gyere velem tornázni!” című korábbi kiadványunk is mozgásra szólítja a gyermekeket és a szüleiket. 2004 karácsonyára ezt az igen szép könyvet megkapta minden olyan kisgyermek, akinek az életét — legalábbis egy időre — a betegség leküzdése határozza meg. Andor Ildikó gyógytornással közösen írtuk, s a kórházban is együtt dolgozunk, játszunk azért, hogy a gyermekek minél előbb visszakerüljenek egészséges társaik közé.

Alapítványunk, az Országos Szövetség a Daganatos és Leukémiás Gyermekekért Egyesület tagja. 2006 nyarán az egyesület felkérésére az ország összes gyermekonkológiai központjában volt alkalmunk bemutatni rehabilitációs programunkat. A gyermekek és szüleik, a kórházi szakemberek és köztük a kórházpedagógusok is kipróbálhatták azoknak

a fejlesztő eszközöknek a zömét, amelyek ebben a könyvben szerepelnek. A gyermekek számára ma is értékesebbek azok a játékeszközök, amelyeket saját kezűleg készítenek el. Különös öröm számukra, ha ezt egy vállalkozó kedvű szülővel vagy nagyszülővel közösen tehetik.

Talán paradoxonnak hangzik, de életed részévé kell, hogy váljon ez a munka, annak ellenére, hogy meg kell tanulnod azt is, hogy felejteni is tudni kell. Ki kell fejlesztened magadban azt az önsegélyező módszert, amivel saját lemerülő energiataralékaidat újra fel tudod tölteni. Minden ember másból merítkezik. Az én éltető erőm a szeretet, a vidámság, a mosoly, a csillogó gyermektetek, amit nem csak abban az óvodában kapok munkám jutalmaként, ahol a gyermekek tartásjavításával foglalkozom, hanem, a klinika falain belül is, ahol sok kisgyermek arra vár, hogy ő is újra igazi óvodás és iskolás lehessen. Munkánkhoz a szereteten és az empátián kívül sok kreativitásra is szükség van, hiszen ha nincs arra lehetőség, hogy a hatékonyságot növelő eszközöket vásároljunk, akkor is meg kell oldani a feladatot.

Ez a könyv most éppen próbál segíteni minden gyermeknek a kórház falain belül és kívül, minden szülőnek és pedagógusnak, akik velem együtt hisznek a játék személyiségformáló és gyógyító erejében. Szeretettel ajánlom ezt a játékgyűjteményt azoknak a felnőtteknek, szülőknél és pedagógusoknak, akik nem csak szavaikkal hirdetik a toleranciát, az integrált nevelést, hanem valóban segíteni képesek, nyitottak az újra. Tudni kell azonban pontosan azt is, hogy mit nem szabad és melyek azok a feladatok, melyeket a többiekkel együtt bátran elvégezhetnek és testi-lelki fejlődéséhez komplex módon hozzájárulnak.

A „Gyere velem tornázni!” című kiadvány titkos jeleivel, ábráival pontosan utal arra, hogy mely gyakorlatokat kinek ajánljuk. Ebben a játékgyűjteményben pedig részben olyan feladatok vannak, amelyeket a kórházi kezelés alatt is bátran elvégezhetnek a gyermekek, amennyiben azt az aktuális fizikai állapotuk lehetővé teszi, másrészt pedig előremutat, és a nehezebb feladatok megoldásával életkoruknak megfelelő fejlesztésben részesítheti őket. S mint mondtam, ezt a munkát akkor lehet igazán jól végezni, ha életed részévé válik. Az én életem részét képezi az a komplex fejlesztő program is melyet 2003 nyarán „Pek-torna” néven akkreditáltattam, s bevallom őszintén, ugyan régóta érlelődött bennem a gondolat, de igazából a Tűzoltó utcai Gyermekklinika való munkám adta meg a végső impulzust. Így forrt össze bennem a két helyszínen, de azonos célokért folytatott munkám is.

Munkámban minden helyszínen nagyon sok örömöm telik még ma is, több mint huszonöt év után. Megmaradt az a hitem, hogy van személyes példamutatás, hiszek abban, hogy a nevelésnek van jellemformáló, személyiségalkító ereje, hogy vannak a szép, a jó iránt fogékony gyermekek, és vannak még szülők, akik bíznak bennünk pedagógusokban, s ahogyan mi tisztelettel igyekszünk feléjük fordulni, ők is segítészándékkal közelednek felénk.

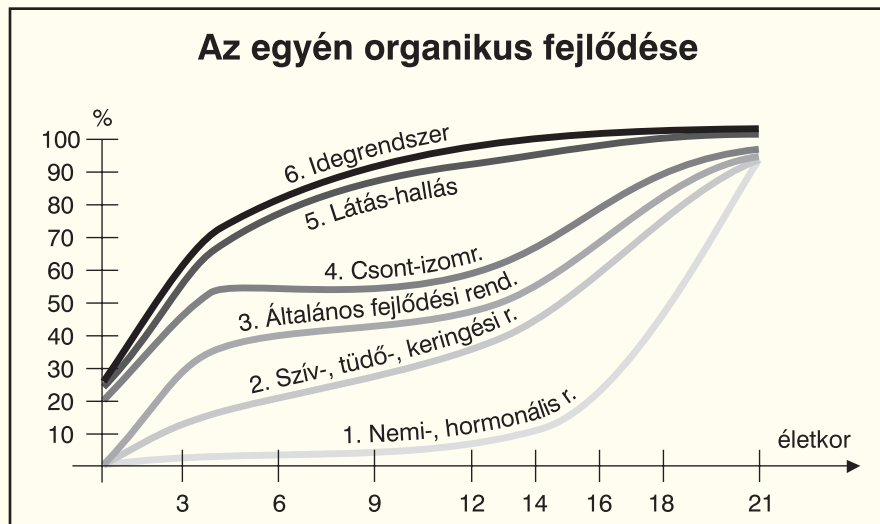
Nehéz ma szülőnek és pedagógusnak is lenni. Sok-sok minden megváltozott, más lett. Megváltoztak a gyermekek, a körülöttük lévő világ, a problémák, a megoldási módok. Manapság a pedagógusokat és a szülőket olyan nevelési-oktatási módszerekkel kell felvértezni, amelyek az elmúlt húsz, harminc évben ismeretlenek voltak, vagy csak igen speciális területeken alkalmazták. Szerencsére azok az emberek, akik az ezzel kapcsolatos kutatásaik eredményeit, tapasztalatait valamilyen formában igyekeztek közzé tenni, bár megoldási javaslatokban eltértek egymástól, de abban egyet értettek,

A képek a debreceni Klinikán készültek.

hogymindenki más és éppen ezért más jellegű segítséget is igényel. Nincs egyedüli üdvözítő módszer. Nekem a mozgás az, amivel úgy érzem, hogy adni tudok annak, aki elfogadja. Ezzel szerencsére nem vagyok egyedül, hiszen más közismertebb terápiák is arra építenek, hogy a gyermek fejlesztését cselekvésbe ágyazottan kell végezni. Hiszem, hogy a szellemi képességeiket csak saját mozgásos tapasztalataik képesek pozitív irányba elmozdítani.

Idézzük fel együtt azt a bizonyos Holtz-féle organikus fejlődési ábrát!

Egyértelműen látszik az ábrán, ha csak a gyermeki idegrendszer fejlődését figyeljük meg, milyen óriási (70-90%-os) fejlettséggel bír az élet első hat évében. Az idegrendszer struktúrái közül különösen az agykéreg, a kisagy és az egyensúlyérző szerv működése játszik fontos szerepet a mozgások kivitelezésében. Más jellegű mozgásterápiával foglalkozó kollégáim és saját tapasztalataim is megerősítettek abban, hogy a mozgás, a különböző mozgásos feladathelyzetek és ezek rendszeres gyakorlása visszahat a központi idegrendszerre. Ez az egyik oka annak, hogy a gyerekek imádnak futni, ugrálni, játszótérezni. „Mozogni akarnak, mert a mozgásélmény táplálja az agyukat” (Ayres).

A diagramról az is leolvasható, hogy a csont- és izomrendszer milyen fejlődésen megy át a gyermeki élet első hat évében. Éppen ezért nem mindegy, hogy ebben az igen fogékony időszakban milyen ingerek érik a gyermeket, milyen kondicionális és koordinációs képességeket fejlesztő feladatokat kapnak a gyermekek. Annak ellenére, hogy ezen képességek fejlesztésének a legoptimálisabb időszaka a 6-14 éves kor, a fejlesztés alapjául szolgáló mozgásformák a 3-6 éves gyermeknél már kialakultak. A diagram eredményei is megerősítik azt a meggyőződésünket, hogy a mozgásnak, a mozgáson keresztül szerzett élményeknek, tapasztalatoknak milyen fontos szerepük van a kisgyermek életében, milyen pozitív hatást tudunk gyakorolni a fejlődő csont- és izomrendszerre, az idegrendszerre, ha munkánkat lelkiismeretesen végezzük. Éppen ezért fontos, hogy az ezzel a korosztállyal foglalkozó pedagógusok tisztában legyenek feladatuk fontosságával, felkészültek legyenek a mai kor gyermekeivel kapcsolatos gondokra, amivel sajnos naponta szembesülhetünk.

Az egészséges fejlődésű gyermekek mellett az óvodások és kisiskolások körében végzett felmérések, ortopédiai szűrések eredményei azt bizonyítják, hogy nem csak tartáshibás (hanyag tartású, tartási gyenge, lúdtalpas, stb.) gyermekekkel bővelkednek az óvodák és iskolák, hanem nap, mint nap szembesülhetünk az olyan jellegű magatartásproblémákkal, viselkedés, részképeség, mozgáskoordinációs, figyelemzavarokkal, amelyek megoldására jobban fel kellene készíteni a kollégákat a pedagógusképző intézményekben. Szomorú tény, hogy a sok csonka család,

a megélhetési és munkahelyi problémák, a gyermekek gyakori szociális éretlensége, az egyre gyakoribb egészségügyi problémák (asztmás, cukorbeteg, ételallergiás, stb.) gyermek — és folytathatnám a problémák szinte vég nélküli felsorolását — bizony nagyon megnehezítik az eredményes fejlesztő munkát. „Pedagógus vagyok, nem varázsló” mondta egyszer Ildikó nevű kolléganőm, aki fiatal kora ellenére olyan igazi régi típusú, szívvel lélekkel a gyermekekért munkálkodó óvó néni, s aki ennek ellenére megpróbálja a mindennapi varázslatait.

Szerencsére, a pedagógusok között azért elég sokan vagyunk, akik osztva Mohácsi Ildikó véleményét, megpróbáltuk felhúzni a hétmérföldes csizmánkat, elővenni varázspálcánkat, hegyes sapkánkat, köpenyegünket, és szembeszállva az elemekkel együtt álmodni, varázsolni, keresni a helyes utat. Köszönöm két előadótársamnak, Nagyné dr.Kovács Ildikónak és Ramocsa Gábornak, hogy mesebeli jó testvérek módjára velem tartottak és segítettek rátalálni az utamra, amit most már együtt járunk, de nem csak hárman... Csatlakoztak hozzánk már jó néhányan, lelkes, bátor és igen kreatív, a gyermekeket szerető és tisztelő, örömmel játszó kollégák, akik hisznek abban a már régóta bebizonyított tényben, hogy a játékok, a mozgásos játékok olyan mozgásos cselekvések, amelyekben a személyiség egésze vesz részt.

Ezek a mozgásos cselekvések nem csak az ideg és izomrendszer, a szív, keringés és a légzés szervrendszer, az érzékelő és mozgatóapparátus, s egyéb más szervrendszer fokozott igénybevételét és működését igénylik, hanem a pszichikus tulajdonságok, képességek és funkciók, az értelmi és érzelmi szféra igénybevételét és működését is. A játékok, a mozgásos játékok, a testnevelés és a sport nem csak a testi fejlődés, az egészség fejlesztésének, a kondicionálásának, a motoros képességek és készségek kialakításának és továbbfejlesztésének eszközei, hanem megfelelő felhasználással, célszerű és tudatos pedagógiai munkával valóban az emberi személyiség egészére hatással vannak. Ezek a dolgok ősidők óta ismertek, de valahogyan a gyakorlati munka során, a sodródó mindennapokban feledésbe merülhetnek. Munkánkkal szeretnénk egy kicsit felidézni az emlékeket, felpezsdíteni a képzelőerőt és sokszor elmondani azt, hogy merjen mindenki egyre többet JÁTSZANI, JÁTSZANI, JÁTSZANI!

HOGYAN LEHET HASZNÁLNI EZT A JÁTÉKGYŰJTEMÉNYT?

- Javasolnánk, hogy fussa végig egy finom tea mellett az egész könyvet, gyönyörködjön a képekben!
- Minden játékot elneveztünk.
- A könyv végén tematikus útmutató segít a könnyebb tájékozódásban
- A játék fejlesztő hatását, elkészítését, a játék szabályait, az értékelés szempontjait minden játéknál ismertettük. Ez a fejlesztő hatás természetesen akkor is értendő, ha az eszközzel való tevékenységet a gyermek egyedül, családi környezetben vagy baráti társaságban végzi.
- Az értékelésnél értelemszerűen más szempontok kerülnek előtérbe akkor, ha szülőként saját gyermekünkkel, gyermekeinkkel vagy pedagógusként kisebb vagy nagyobb közösségben veszünk részt a játéktevékenységben.
- A tartalomjegyzékben a domináns fejlesztő hatások szerint csoportosítottuk a játékokat, ezek alapján kereshet kedvére valót a kedves olvasó.
- Gyakran szerepel a játékok leírása után valamilyen személyes megjegyzés, észrevétel, jó tanács, könyvajánlás vagy a témához kapcsolódó korábban megjelent publikáció (megjegyzéseim).
- Ezek talán első olvasatra túl tankönyvívűnek, túl tudományosnak hatnak a szülők számára.

- Kérem, olvassák el ezeket is figyelemmel! Édesanya vagyok én is, akinek igaz már nagyok a gyermekei, de hosszú éveket töltöttem el annak idején saját csemetéim gondozásával. Tapasztalatból tudom, hogy a közös barkácsolások, a séták, kirándulások, családi ünnepek olyan életreszóló élményeket tudnak nyújtani, melyek csemetéink lelki energiatartalékaikat töltik fel hosszú-hosszú időre.
- A szülői hivatás bizony nagyon felelősségteljes feladat. Készülnünk kell rá, mint minden fontos döntésre az éltünkben. Éppen ezért nem baj, ha tudjuk az elméleti megalapozottságát is annak, hogy miért jó labdázni, miért beszélünk annyit az egyensúlyfejlesztésről, miért szükségesek a természetes mozgások, miért kell a kisgyermek szervezetét a természet erőivel is edzeni.
- A könyv gazdag képanyagával pedig szeretnénk átadni azt a sok vidámságot és örömet, melyet az eszközök elkészítése és a velük való játék számunkra és a gyermekeknek okozott.
- **BIZTONSÁGI EMLÉKEZTETŐ A GYERMEKEK ÉS FELNŐTT SEGÍTŐIK SZÁMÁRA:**
- A könyvben szereplő játékok a három-tizenkét éves korosztály életkori sajátosságainak megfelelőek. Beteg kisgyermekes esetében azonban az aktuális fizikai állapotot és terhelhetőséget a szülőnek a kezelő orvossal együtt kell megítélnie.
- A gyermek korától függetlenül a leírt játékok elkészítése és a velük való tevékenység végzése mindenképpen felnőtt felügyeletét igényli.
- A kiadó semmiféle felelősséget nem vállal a játékok nem megfelelő felügyeletéből, illetve a könyvben szereplő utasítások nem megfelelő értelmezéséből fakadó sérülésekért.

HOL ALKALZHATJUK ÉS HOGYAN ÉRTÉKELJÜK A JÁTÉKOKAT?

A játékok színterei:

- Családi környezetben (szülő, nagyszülő-gyermek, gyermekek)
- Baráti társaságban, kisebb közösségekben (kórház, családok egymás között)
- Intézményi keretek között (óvoda-iskola)

A következő értékelési szempontok általános érvényűek, s mind a három szintésre értendők.

Az a célunk, hogy örömmel vegyen részt a gyermek a játékban, a közben végzett tevékenység váljék az ő egészségére, járuljon hozzá a fejlődéséhez. Segítse őt abban, amiben nehézségei vannak és hozzon számára sikert, erősítse önbizalmát abban, amiben kiemelkedő teljesítményt mutat! Szeretnénk, hogy a mozgás élete részévé váljon, s akkor is jussunk eszébe, amikor éppen nem vagyunk vele. A tanultakat próbálja ki otthon, a játszótéren, kezdeményezze a tevékenységet, pl. az óvoda udvarán a társaival! Pezsdítse fel fantáziáját!

Éppen ezért az értékelésnél a legtöbb esetben igyekeztünk elkerülni a „ki a leggyorsabb”, „ki gyűjtött legtöbbet”, „ki ért oda legelőbb” és hasonló kérdéseket. Természetesen ezek is fontosak a gyermekek és a mi számunkra is, de mindig a gyermek önmagához mért fejlődése kell, hogy legyen az egyik legfontosabb értékelési szempont. Értékelésünkönél ezt a gyermek is értse meg! (Pl. Az egyik gyűjtögetős játéknál először például hat valamit szedett össze. Kérjük meg, jegyezze meg ezt a számot, vagy a kisebbeknél próbálja meg a szemével „lefényképezni” az összeszedett mennyiséget, megjegyezni, majd a következő fordulónál összehasonlítani, hogy az előzőhöz képest ugyanannyit, többet, vagy kevesebbet sikerült-e gyűjtenie.) Ne a másik gyermekkel hasonlítgassuk össze! Biztosak vagyunk benne, hogy ezt ők saját maguk megteszik és megfelelő eredményre is jutnak.

Ez nem zárja ki azt, hogy kiemeljük azokat a gyerekeket, akik a „legek” voltak. Tegyük ezt a helyzetnek

megfelelő okos, pedagógiai tapintattal, szülői rátermettséggel!! Alkalmazzuk bátran azt a módszert is, hogy bemutatjuk, bemutattatjuk azokat a megoldásokat, melyek a sikerhez, az eredményesebb feladatvégrehajtáshoz hozzájárulnak! Értékeljük az egyéni ötleteket! Teremtsünk lehetőséget arra, hogy véleményüket elmondják a játékról és próbálják ki azt más feladathelyzetekben is! A játékok szabályait betartókat, a feladatokat pontosan megértőket mindig részesítsük elismerő szavakban!

Ne felejtjük el, a testnevelés foglalkozás, a tornaterem, a játszótér vagy akár az otthoni kert is egy veszélyes üzem! Az, hogy szigorúak, következetesek vagyunk, és a szabályokat betartatjuk, nem azt jelenti, hogy nem szeretjük a gyermeket. Ők ezt pontosan érzik is, még akkor is, ha kezdetben néhány gyermeknél ez szokatlan lesz. Nagyon sokat olvashattunk már arról, hogy sok olyan kisgyermeknél, aki valamilyen szempontból egyéni bánásmódot igényel, igen fontos a rendszeresség, a következetesség, a határozottság. Ettől még lehet mosolyogni, szeretettel megsimogatni és csendes határozott módon a gyermek értésére adni kéréseinket. Hol több, hol kevesebb idő kell ennek elfogadásához.

A családi környezetben végzett versengéseknek pedig éppen így megvannak a szabályai.

- A játék szabályait be kell tartani.
- A szabályok betartása mindenkire vonatkozik
- A mozgásos játékoknál a lakásban vagy a kertben végezve is fontosak a szülők intelmei, melyek a biztonságos feladat végrehajtásra utalnak, s a gyermekek testi épségét óvják.
- A játékoknál buzdítsuk a gyermeket arra, hogy azt a tevékenységet, ha olyan jellegű, végezze el a tetszőleges (jobb vagy bal) kezével, lábával, majd a másikkal is! Sok esetben, ha a feladat jellege megengedi mind a kettővel egyszerre. Figyelje meg azt, hogy melyikkel ügyesebb, sikeresebb! Ezt természetesen nekünk is feladatunk.

Egyes játékoknál kiemelkedően fontos a türelem és a kitartás, ami sokszor nehézséget jelent. Néha meg-megállók és leültetve őket emlékeztetem kisbabakorukra, a saját kisebb testvérükre, vagy egy olyan tevékenységre, amire tudom, hogy már emlékeznek és régebben nem tudták, most pedig már megtanulták. Hiszen nem úgy születünk meg, hogy azonnal tudunk járni, kanállal önállóan enni, kerékpározni, stb., de szépen lassan, SOKAT GYAKOROLVA megtanultuk. Minden újat előbb meg kell ismerni és sok gyakorlással lehet elsajátítani.

Nem restellek ilyenkor az életemből vett példát mondani. A gyerekek zöme már tudja kezelni a számológépeket. Elmesélem nekik, hogy én bizony felnőtt fejjel nem olyan régen tanultam meg. Nagyon zavart, ha le akartam valamit írni, vagy meg akartam nézni valamit a számológép segítségével mindig meg kellett valakit kérnem, hogy segítsen. Ez engem rettenetesen bosszantott, legalább annyira, mint őket, ha pl. nem tudják a labdát vezetni. Hányszor, de hányszor ütöttem mellé a billentyűket, rontottam el a munkámat és hívtam segítségül a gyerekeimet, hogy mutassák meg, mit és hogyan kell csinálnom ahhoz, hogy sikerüljön.

Ilyen és ehhez hasonló történeteket mesélek el nekik néha, ha szükségét látom, hogy érezzék, nem „szerencsétlenek” csak vannak dolgok, amelyeket meg kell tanulniuk. Van, akinek könnyebben megy, van, akinek hosszabb időre van szüksége. S attól sem kell elkeseredni, ha a sok gyakorlás eredménye ellenére a másik gyermek esetleg jobban végzi el azt a feladatot. Erre szoktam nekik példaként azt elmondani, hogy nagyon rosszul tudtam rajzolni kisgyermekként (megjegyzem sokat nem ügyesedtem azóta sem), és ez bizony sokszor szomorúsággal töltött el, de nagyon gyorsan tudtam futni és én voltam a legügyesebb tornász a csoportban. Ezek a kis tanmesék, amelyek valóban igazak is voltak, nagyon hatásosak. Nos ennyi bevezető után most már tényleg itt az ideje a mozgásnak.

Örömteli barkácsolást és játékot kívánva búcsúzom: Pektor Gabriella tanító-gyógytestnevelő, sportrekreáció edző, a Pek-torna mozgásfejlesztő és a Játékos Tornaórák elnevezésű rehabilitációs program szakmai vezetője.

JÁTÉKLEÍRÁSOK

Verses népi labdajáték puha filclabdával

(Nagy Sándorné Rózsa, Budapest)

Fejlesztő hatás: Labdaérvék, ritmus és beszédfejlesztés, szem-kéz-láb koordináció fejlesztése. A játékban szereplő labdára Rózsa egy zenei továbbképzésen bukkant rá, ahol lehetősége nyílt az eszköz megvásárlására. (Készítője: Tóth Júlianna zenei mentor) Anyaga: puha nemezéből készült, sok apró darabból összeállítva.

Elkészítése: Őszintén bevalljuk, nem tudjuk. Talán segít a kép, ahol szétszedve mutatjuk be a labdát. Bármilyen más puha labdával lehet ezt a játékot játszani.

A játékhoz tartozó mondóka: „Egy előre, két kettőre, három hatra, hat kilencre. Fekete levesre, üss ki tízre! Szaladj gyermek arra, mert megüt a labda!”

A játék leírása: A gyermekek körben állnak. Egy a kör közepén, mellette a labda. A mondóka közben a gyermekek a labda földre ütögetését utánozzák a kezükkel, térdugóval kísérvé. A következő módon: egyet tapsolnak, mintha elkapták, egyet lefelé ütnek a föld felé a levegőbe, mintha a földre pattintanák a labdát. A mondóka végeztével a közepén álló játékos felkapja a labdáját és megpróbálja valamelyik társát eltalálni. Természetesen, amíg ő lehajol, a társai próbálnak szélesebben a dobótól távol kerülni és elfutni. Akit eltalált, az áll be a kör középebe és folytatódhat az új játék. Szabály: A dobó játékos a labdával csak egyet léphet, utána dobni kell (tetszőleges dobásformával). A menekülő játékosok

a köralakzatból a teremben vagy szabadtéren kijelölt határig futhatnak csak a dobó játékos elöl.

A játék értékelése: Megdicsérjük azokat a gyermekeket, akiket nem dobtak ki és azokat is természetesen, akik pontosan tudtak célozni. Ne fukarkodjunk a biztató szavakkal! Értékeljük azt is, ha valaki a versikét folyamatosan mondta és azt mozgással kísérte!

Ower ball

Rózsa játékánál említettem, hogy bármilyen puha labdával is játszható. Szeretnék most bemutatni egy általam és a tanfolyamainkon nagyon kedvelt labdát. Szerintem sok óvodában van, csak lehet, hogy nem mindenki ismeri még igazi értékeit.

Ezek az Ower ball, Soft ball, Redondo ball és más nevekkel illetett könnyű, puha rugalmas, felfújható labdák. Bemutatnám őket:

- Anyagát tekintve, amint már említettem, puha könnyű, rugalmas, felfújható kb. 26-30 cm (de vannak ennél nagyobbak is) átmérőjű műanyag.

- Rendkívül kellemes a tapintása. Új korokban bizonyos fajtáknak még illatuk is van.
- Igen teherbíró. Rá lehet ülni, térdelni, hasalni úgy, mint a nagylabda testvérére.
- Mérete bizonyos határokon belül változtatható. Jobban és kevésbé lehet felfújni attól függően, hogy mi a szerepe az adott gyakorlatban.
- Jól pattan, bár a labdavezetés gyakorlására jobb a hagyományos gumilabda.
- Mérete alkalmas a labdadobás gyakorlására.
- A labda elkapásánál kiemelkedő szerepe van abban, hogy a gyermek nem fél attól, hogy megüti őt. Bátrabban, ügyesebben mozdul a felé dobott labda irányába.
- Ebből a tulajdonságából következik, hogy a különféle sorversenyeknél, labdajátékoknál, ahol a gyermek teste és a labda érintkezhet, azok a gyermekek is szívesebben játszanak, akik eddig attól féltek, hogy a labda megüti őket.
- Anyagánál fogva jobban tapad a kézhez, és mivel a fogásánál, szorításánál a gyermek ujjai belemélyednek a labdába, biztosabban tudja azt tartani.
- A gimnasztikai gyakorlatok színesítésére, hatékonyabbá tételére is alkalmas. A testrészek közé beszorított labda nem csúszik ki olyan könnyen, mint a keményebb gumilabda.
- Hasonlóan nagylabda testvéréhez a tartásjavítás, izomerősítés és nyújtás egyik remek eszköze.
- Az általa kínált számtalan játékpedig a mozgáskoordináció fejlesztéséhez járul hozzá.
- Idősebb korban a beszűkült ízületi mozgáspályák növelésében, feloldásában nyújt hathatós segítséget.
- A többi sportszerrel együtt is nagyon jól kombinálható.
- Sarokülésben a csípő és lábszár közé helyezett labda csökkenti a térdízületre nehezedő nyomást és így végezve a csípőtámaszt medencebillentést a sok gondot okozó ágyéki gerincszakasz mozgékonyosságát is tudjuk növelni.
- Az x lábú gyermekeknél a nagyobb méretűre fújta labdát a térdek, a kisebbre fújta pedig a bokák közé kell betenni. Indulhat a séta vagy a fogócska!
- A labdát a felsorolt előnyös tulajdonságai miatt nagyon jól lehet használni kórházakban (ágyban, széken, kerekesezőn ülve) vagy az integrált óvodák és iskolák fejlesztő foglalkozásain is.

Dani gyógyulásában is segítségünkre van ez a fajta labda.

A második képen éppen vetődik a labda után.

Megjegyzéseim: Fodorné Dr. Földi Ritától, oly sok nagyszerű könyv szerzőjétől idéznék, aki tudvalevőleg nagyon szereti a labdákat. „A labdajátékokkal a legsokoldalúbb fejlesztő hatás érhető el, mégsem kapnak megfelelő hangsúlyt sem az óvodai, sem az iskolai testnevelésben.”

Labdaolimpia a Bajza óvodában

A legegyszerűbb dolgokat is ötletességgel — amiben szerencsére nincs hiánya a magyar pedagógusoknak — ünnepi díszbe lehet öltöztetni. Kedvesinálóként leírok most egyet: Régi kedves óvodáimban (sajnos megszűntek) minden évben tavasszal megrendeztük a LABDAOLIMPIÁT. A gyerekekkel, amennyire időnk engedte, beszélgettünk a sportversenyekről, az olimpiai játékokról. Sokan láttak is már ilyesmit a televízióban, így nem volt nehéz dolgom. Bejelentettem, hogy mi is rendezünk az óvodában LABDAOLIMPIÁT. Megbeszéltük a versenyszámokat: labdadobás és elkapás, labdavezetés, kosárra dobás és szabadon választott „egyéni produkció” bemutatása. Szóba kerültek olyan fogalmak, mint sportszerűség, edzés, felkészülési időszak, bemelegítés, stb. Otthon papírra vettem egy pár mondatos fogadalmat, melyben az általam fontosnak tartott minden olyan dolog szerepelt, amire az alatt az idő alatt szükségünk lesz pl. becsületesen versenyzem, betartom a szabályokat, segítem társaimat, stb.

Kis olimpiikonjaim ritmusos zenére, mosolygó arccal, pom-pomokkal integetve vonultak be, majd a fogadalmat a „megnyitó ünnepségen” dobogóra állva a gyermekek utánam mondták. A zászlófelvonás sem maradhatott el. Az eseményt a Magyar Televízió is közvetítette személyemben, aki egy Body-Roll hengerrel a kezemben tudósítottam az eseményekről.

Engedjenek meg egy kis kitérőt! Miért pont LABDAOLIMPIA? Azt hiszem, a választ mindenki tudja. A gyerekek szeretik a labdás feladatokat. Rengeteg játéklehetőséget rejt magában ez az eszköz. A labdás gyakorlatok fejlesztő hatását Fodorné dr. Földi Rita „Hiperaktivitás és tanulási zavarok” könyvében is kiemeli. Idéznék néhányat:

„A labda felhasználásával sokoldalú hatás érhető el, és lehetőséget biztosít arra is, hogy az egyes részfunkciókat önállóan fejlesszük. A labda gurítása, dobása és elfogása fontos visszajelzéseket szolgáltat az erőkifejtés nagyságáról, az erőkifejtés és távolság viszonyáról, a végrehajtott mozgások pontosságáról, valamint időbeli lefolyásáról. A gyermek azt is megtapasztalhatja, hogy a mozgás végrehajtása milyen következményekkel jár. A gurítások, dobások végrehajtása során a váll, kar, csukló és ujjak mozgásának megfelelő sorrendje és irányítása meghatározó. Feltétele annak, hogy a gyermek eltalálja a környezetében elhelyezett tárgyakat, végső soron ezen múlik a célzás pontossága. Az eredményes végrehajtás másik összetevője a környezet vizuális-téri felmérése. Ennek komoly szerepe van az érkező labda elfogásában is. A labdagyakorlatok tovább fejlesztik a kinesztétikus differenciáló képességet. A komplex készségek, a célnak megfelelő válaszok és az egyensúlyérzékelés fejlesztésének leghatékonyabb eszközei: a labdagyakorlatok és labdajátékok.”

Térjünk vissza az Olimpiánkhöz! A versenyzők edzőtáborokban voltak, hogy alaposan fel tudjanak készülni a megmérettetésre. A szülőket is bevontuk. A faliújságon tájékoztattuk őket az eseményekről. A gyerekek házi feladatot kaptak. Ezek olyan tartásjavító-izomerősítő gyakorlatok voltak, melyeket közösen szoktunk a tornán végezni. Élvezték, hogy megértették a pálcikarajzok jelentését. Bevallom őszintén, hogy így próbáltam őket az otthoni sportra, a rendszerességre, a feladatok betartására a magam eszközeivel nevelni. Természetesen örültem azoknak a híreknek, amikor arról számoltak be, hogy túráztak, kertészkedtek, havat lapátoltak. Értékeltem mindent, ami mozgással, erőkifejtéssel járt.

A tornaszobában volt (a mostani ovimban is van már) egy tábla a gyerekek nevével és jelével. Ide

rajzoltam egy labdát annak, aki valamit sportolt az utolsó találkozásunktól eltelt időszakban. Nagyon számon tartják azt, hogy kinek hány labdája van.

Elkalandoztam egy kicsit az olimpiánktól. Heteken, hónapokon át kitartóan gyakoroltunk, edzettünk. Természetesen igyekeztem ezt a legváltozatosabb formában, különféle érdekes feladathelyzetekben, játékba ágyazni, hogy ne legyen számukra unalmas, ugyanakkor sok lehetőségük legyen a gyakorlásra. Tudták jól azt is, hogy ne a másik gyermekhez hasonlítsák önmagukat. Nem baj, ha valakinek még nem ment az egykezes labdavezetés, vagy az sem jelentett problémát, ha az alacsonyabbra helyezett kosárpalánkba dobta a labdáját. Kellemes, jó hangulatot igyekeztem teremteni, ahol a „labda is annak örül, ha mozoghat”. (Ezt akkor szoktam mondani, ha a gyermek került a kudarcot és félt eldobni, lepattintani a labdát.) A verseny ideje alatt természetesen jut idő másra is, hiszen egy-egy foglalkozáson időben sem megoldható, hogy egyszerre egy egész csoport bemutathassa tudását. Szépen beosztottuk az erre szánt alkalmankénti 20 percet. Voltak versenyzők, partjelzők, bírák, rendezők, fotósok az olimpián. Így jutott mindenkinek valamilyen szerep, melyek alkalmanként cserélődtek.

Rám már csak az a feladat várt, hogy elkészítsem az érmeket. Az Olimpia záróünnepségére ismét felállítottuk a dobogót. Nálunk mindenki dobogós lett, de meg kellett azt is szokni, hogy volt, aki a legmagasabb fokon állt, volt akinek egyelőre még az alacsonyabbal kellett megelégednie. Örültem, hogy ott láthattam csemetéimet mosolygó, büszke arccal, éremmel a nyakukban. Szólt az induló, és úgy éreztem, sokáig szeretnék LABDAOLIMPIÁT rendezni.

Megjegyzéseim: Mi is szoktunk versenyeket rendezni: alapítványi gyermeknap sportvetélkedő

Univerzális tölcser ping-pong labdával (Bolyki Sándorné Ica, Felsőtárkány)

Fejlesztő hatás: szem-kéz koordináció, finommotorika, örömteli játék, sokféle felhasználási terület.

„Bevallom őszintén, egyik előadónktól, Nagyné dr. Kovács Ildikótól kaptam az ötletet a játék elkészítéséhez. Könyvében (Kisgyermek mozgásfejlesztése) nagyon egyszerű eszközt használt fel a gyermekek pszichomotoros fejlesztéséhez. Az egyik ilyen eszköz egy egyszerű műanyag üdítő üveg, amelyet nagyon sok mindenre fel lehet használni.”

A játék elkészítése: a citromos, ásványvizes vagy más üdítő üveget a nekünk legjobban megfelelő helyen vágjuk el. A szélét ragasszuk körbe pl. szigetelő szalaggal, hogy a gyermekek kezét ne sértse meg! Egy tölcserű valamit fogunk így kapni. Sokféle játéklehetőséget rejt magában.

- versenyezni lehet, ki tudja gyorsabban le ill. az üvegre visszacsavarni a kupakot (természetesen csak akkor, ha több ilyen üvegünk van)

- a ping-pong labdát lehet az üveg alatt pörgetni, az üveggel feldobni-elkapni, átdobni a társnak
- További lehetőségek:**
- Pattintsd le a labdát magad elé, a visszapattanó labdát pedig a tölcsérrel kapd el!
 - A tölcsér segítségével dobd fel a labdát, és a földről visszapattanó labdát a kezeddal kapd el!
 - Gurítsd el egy kicsit magadtól a labdát a talajon, szaladj utána és borítsd rá a tölcsért!
 - Válassz magadnak párt! Álljatok szembe egymással! Tedd be a tölcsérbe a labdát, majd egy ügyes dobással irányítsd a társad felé, ő pedig próbálja azt a saját tölcsérével elkapni!
 - Páros és csapatjátékokra, versengésekre, sor és váltóversenyek kellékeként is felhasználható.

A játék értékelése: A gyermek mennyire végezte örömmel a feladatot? Sikeres volt-e? Melyik kezével végezte eredményesebben? Örömet jelentette-e neki a társal végzett feladat? Hogyan alakult a teljesítménye a játékkal végzett tevékenység során?

Megjegyzéseim: Tanácsként mondanám el, hogy minden eszköznél bátorítsuk a gyermeket arra, hogy a próbálja meg az adott feladatot mind a két kezével vagy a lábával elvégezni. Amennyiben mód van rá, biztassuk arra, hogy csukott szemmel is próbálja meg, s találjon ki vele más játékokat is. A gyermeki fantázia nem ismer határokat, s ezzel az egyszerű lehetőséggel hozzájárulhatunk ahhoz, hogy egy kreatív, az új dolgok iránt fogékony felnőtt emberke váljék a mi csemetéinkből.

Bibircsóka

(Fajkis Csilla, Budapest)

Fejlesztő hatás: elsősorban szem-kéz koordináció, taktilis érzékelés és figyelemfejlesztés.

A játék elkészítése: Véggy egy puha teniszlabda nagyságú szivacs labdát! Keress valami számodra tetsző rugalmas anyagot! Húzd rá a labdára! Tégy néhány fagolyót a szivacs és a rugalmas anyag közé! A keletkező kis dudorokat kívülről tekergesd körbe különböző színű befőttes gumikkal! Próbáld meg a teniszlabdán lévő rugalmas anyagot úgy elvarni, hogy szinte észtre se lehessen venni, hol volt a kis zsák szája. Készen is van a Bibircsóka. Most aztán kedvedre játszhatsz vele!

- pörgetheted úgy, hogy csak a kis bibircsókákat fogod meg a labdán
- pörgetheted úgy, hogy most a figyelmedet csak a piros gumival körbetekert göböcskékre összpontosítod (csak a piros gumival áttekert göböket lehet megfogni)
- átadhatod a társadnak egy körjátéknál úgy, hogy csak két vagy három ujjal összezsipentve szabad megfognod a kis játékot
- dobhatod is, érdekes érzés elkapni
- átadhatod a talpaid közé fogva társadnak
- éppenséggel guríthatasz vele célba is

„Itt a csóka, bibircsóka, elkapja egy kis manócska. Aki kapja, tovább adja, nem figyel a motorzajra.”

Ilyen és ehhez hasonló kis mondókákat is ki lehet hozzá találni. Csak bátran!

A játék értékelése: Figyeljük azt, hogy a gyermek feladatok kéréseinek eleget tudott-e tenni, hogyan változott ez az egyes játékmeneteknél? Hol mutatkozott nehézség a végrehajtásban? Milyen jellegű feladat volt számára sikeres és örömet adó?

Teknőcverseny

(Balogh Zoltánné, Dorog)

Fejlesztő hatás: finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztés, íráselőkészítés.

A játék leírása: Végy egy természetes diót! Vágd ketté, edd meg a belsejét! Ugye finom? Most fess be olyanra, mint egy teknős páncélja! Kartonból némi ügyességgel készíts neki egyszerű széles sítalpakat lábak gyanánt! Köss hozzá egy vastagabb fonalszálat és tégy a fonal végére egy tíz centiméteres pálcikát! Alacsonyabb életkorú gyermekeknél a vastag fonálhoz nagyobb átmérőjű (postairon) pálcát tanácsos választani. Erre kell majd ujjaid gyors és összehangolt mozgásával feltekercesned a fonalat, s a teknősöd így kerül egyre közelebb hozzád, elfogyasztva a fonalat. Amennyiben több teknőst készítesz, természetesen élvezetesebb a verseny.

A játék értékelése: Az induló hely és a célállomás kijelölése után melyik gyereknek sikerült jól feltekercesni a fonalat? Kihez került közelebb a békája? Ki az, akinek elérte célvonalat? A gyermekeket bíztassuk, bátorítsuk!

Ne hagyjuk, hogy az esetleges kezdeti nehézségek kedvüket szegjék! Minden gyermeknél az előző eredmények eléréséhez viszonyítsunk!

Könyvajánlás:

- Catherine és Rémy Lafarge: Ötletek barkácsoláshoz (Delta kiadó 2000)

Mini Body-roll

(Zsigmond Judit, Dunakeszi)

Fejlesztő hatás: elsősorban a lábboltozat erősítéshez ajánljuk. Ezen kívül a taktilis érzékelés fejlesztéséhez, a kéz izmainak erősítéséhez és számos más kreatív ötlet megvalósításához felhasználható.

A játék elkészítése: Menj el először is egy fényképész ismerősödhöz vagy egy méteráru boltba, ahol az anyagok erős és széles papírhengerre vannak feltekereselve. Bizonyára sok olyan dolgot találsz itt, ami számukra már értéktelen hulladék, neked viszont értékes játékalapanyag lehet.

A képen látható henger egy kb. húsz centiméteres magasságú és kb. tíz-tizenöt centiméter átmérőjű. Némi kis ügyességgel bevonhatod valamilyen kellemes tapintású, színes anyaggal. A henger két végéhez úgy erősítheted hozzá a gumit, hogy egy picivel szabad csak nagyobbra az anyagot, mint a henger maga és egy ún. gumiház segítségével (a gumiházba egy egyszerű kb. fél centiméteres gumit varrva) illesztheted rá a hengerre.

Játéklehetőségek:

- görgetheted a kezdeddel
- görgetheted a talpaddal
- a társaddal szemben ülve pl. egy kisszéken átgördítheted azt a lábfejjel

- amennyiben több henger készül és különböző anyagokból, csukott szemmel kitalálhatod, mi van a kezed vagy a talpad alatt
- két talpad közé fogva távcsőként használhatod
- tehetsz bele bármit lábujjaid összekarmolása révén (gyöngyöt, zsebkendőt, stb.)
- át is fűzhetsz rajta egy vastagabb fonalat
- teheted a fejed tetejére, s egyensúlyozó járással viheted át a felfordított pad gerendáján

Madáretetés

(Kovácsné Sulák Éva, Előszállás)

Fejlesztő hatás: elsősorban finommotorika, szem-kéz koordináció összekötve a természetes mozgásokkal (futás, járás, kúszás, mászás, csúszás, stb.).

A játék leírása: „Nagyné dr. Kovács Ildikó órái magával ragadtak. Sokat nyújtottak nekem, mert egyszerű eszközök és a saját testünk használatával is nagyon sok érdekes fejlesztési lehetőséget ismerhettünk meg. Ő adta az ötletet nekem.” Végy annyi ruhacsipeszt, ahány gyermek részt vesz a játékban! Szükséged lesz még pl. karikákra, vagy műanyag tányérvakákra és egy jó csomó apróra felszaggatott papírdarabkákra, melyeket a gyermekek által alkotott nagy kör területén egyenletesen

szórunk szét. A gyermekek jó nagy körben helyezkedjenek el! Mindegyik válasszon magának egy madárnevet! A madár fészke a karika vagy a kistányér lesz. A gyerekek a madár papák vagy mamák, akik a fészekbe szeretnének minél több eleséget a csőrüikkel (ezek lesznek a csipeszek) bevinni a fiókáknak.

Az eleséget csak a csipesz segítségével szabad felcsippenteni és a karikákba, mint fészkekbe szállítani. A játékot többféleképpen lehet játszani, pedagógiai céljainknak megfelelően. Javasolnám hozzá az alkartámaszban történő (térdén és alkartámaszban) haladást, mivel ez nagyon jól átmozgatja a gerincoszlopot. Remek testhelyzet és gyakorlat a különböző tartáshibák korrigálásánál, mint pl. a domború hát. Ennél a játéknál a futással történő helyváltoztatást csak nagyobb gyermekeknél, nagyobb helynél javasolnám. Ebben az esetben szerencsésebb megoldás, ha úgy helyezük el az eleségeket, hogy a gyermekeknek ne egymás felé kelljen szaladniuk.

A gyerekek tapasztalatom szerint nagyon szeretik ezt a játékot. Bízatom őket arra, hogy a fiókáiknak azt is mondják, hogy éppen mit visznek nekik és természetesen kívánjanak hozzá jó étvágyat. Így a mozgásfejlesztéssel még a beszédfejlesztésből is kivesszük a részünket. A játékot csoportszobában, tantermekben is lehet játszani.

A játék értékelése: Megdicséjük a madárszülőket, hiszen feltehetően minden fiókának jutott valamennyi eleség. Bízassuk a gyermekeket arra, hogy a következő játékban is próbáljanak ugyanennyi, de ha lehet, egy picivel több eleséget vinni a fejlődő madárkáknak! Kerüljük a társakkal történő összehasonlítgatást. Véleményem szerint minden játéknál a gyermek előző teljesítményét vegyük figyelembe és ehhez képest értékeljük! Teremtsünk lehetőséget arra, hogy ezt a játékot is végezzék el tetszőleges kezükkel, majd a másikkal, sőt lehet egyszerre mind a kettővel is!

Csodálatos gumicső

(Francia Ildikó Zsuzsanna, Budapest)

Fejlesztő hatás: Alsó végtag erősítése nagymozgások és játék közben. Gyorsaság, állóképesség, ügyesség fejlesztése.

Engem Gabi órája ihletett meg. Mesélt arról, hogy sok-sok évvel ezelőtt először Szent-Györgyi Zoltán testnevelő tanár úrnál végzett el egy továbbképzést, ami ugyan a KTK (Kiegészítő Tornakészlet) használatáról szólt, de a lelkes kolléga megosztott velük sok apró, olcsó trükköt, amivel élvezetesebbé, változatosabbá és nem utolsósorban biztonságosabbá tehetik a testnevelés foglalkozásokat. Ilyen volt egy egyszerű 10-15 méter hosszúságú, akkor még Röltexben vásárolható 5-8 cm széles gumiszalag. Ennek számtalan felhasználási lehetősége közül az egyik volt csak az, hogy a bordásfalhoz rögzítve át lehet felette ugrani, alatta bújni anélkül, hogy megütnénk magunkat.

Természetesen magasabbra állítva felette át lehet dobni a labdát, lufit. Később Szászné Sziklai Cili kisebb darabokra vágva és összevarrva ezeket a gumiszalagokat eredményesen tudta felhasználni a csípőproblémás gyermekek gyakorlatainak összeállításához

A játék leírása: A gumiszalagot vagy a gumicsövet a gyermekek bokája körül úgy kössük össze, hogy a gyermek még tudjon vele futni úgy, hogy a szalag végig feszes maradjon! Természetesen a fogót lehet tenyér és talptámasszal történő helyváltoztatással is játszani. Akit megfogtak, az nem áll ki a játékból, csak megjegyzi, hogy őt az éppen kijelölt fogó pl. az egy perces játékidő alatt hányszor fogta meg.

További javaslatok:

- A gumiszalagba vagy csőbe ketten is beleléphetnek, így is nagyon érdekes és mókás lehet menetelni.
- A gumiszalagot vagy csövet bordásfalon áthurkolva a különböző gimnasztikai gyakorlatokat tehetjük kicsit érdekesebbé, hatékonyabbá.
- Hármás csoportokat alkotva pedig egy puha szivacs labdával remekül lehet vele célbalőni.

Sok-sok évvel később került csak be Magyarországra a ma már igen elterjedt rugalmas gumiszalag. Ezeket a szalagokat Európában már több, mint 20 éve óriási sikerrel használják terápiás célokra a gyógytornában és a sportban. Hazánkban is több éve kedvelt eszköze az iskolai testnevelésnek, gyógytestnevelésnek.

Nagyon sok óvodában találkoztam már ezekkel a szalagokkal. Tapasztalatom szerint az óvodapedagógusok

egy kicsit tartanak a gumiszalag használatától, hiszen ez az óvodás gyermekektől rendkívül fejlett mozgáskoordinációt és igen nagy figyelmet, fegyelmet igényel. A gumiszalagok és csövek különböző erősségfokozatúak. Óvodás és kisiskolás korban a sárga, illetve piros színűt ajánlom. Lehet őket csomózni, különböző testrészekre rákötni, de bátran igénybe vehetjük a bordásfalat is. A szalagok és csövek használatával a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatok hatékonyságát fokozhatjuk. Tapasztalatunk szerint a terápiás gumicsövek vagy más néven gumikötelek megfelelő karbantartás mellett (hintőporozás, éles tárgytól való védelem) a kisgyermeknél hosszabb élettartamúak, mint a szalagok. A későbbiekben láthatjuk majd, a kórházban kezelt gyermekeknek is eredményesen használható.

Könyvajánlás:

- Szent-Györgyi Zoltán: Tér és helyzetérzékelő feladatok (Flaccus kiadó, Budapest, 2004)
- Vályi-Nagy Csilla: Szalaggyakorlatok (Flaccus kiadó, Budapest, 2004)

Házi topogóka

(Bérciné Berke Szilvia, Fót)

Fejlesztő hatás: elsősorban egyensúlyfejlesztés.

A játék leírása: A sportszerek között régóta megtalálhatóak a különböző anyagból készített kis egyensúlyozó szerkezetek, melyekre ráállva magasabbak lesznek a gyermekek, s egy hozzáerősített kötél vagy merevebb fogantyú segítségével a gyermekek bátran tudnak lépegetni. Ügyes kezű óvó nénik és segítészándékú szülők segítségével házilag is elő lehet ezt a szerkezetet állítani. Nem kell feltétlen ragaszkodnunk a henger alakhoz. Lehet éppenséggel ez egy hasáb, vagy kocka alakzat is. Csavarral, vagy csak egyszerűen átfúrva

és a kötelet hozzárögzítve készen is áll a topogóka. Abban az óvodában, ahol én is dolgozom, a gyerekek szívesen használják ezt a szerkezetet az udvaron és a csoportszobában is. Érdekesebbé tehetjük a feladatot, ha pl. egy szigetelő szalaggal kijelölt útvonalon kell a gyermekeknek végig menni. Feltétlen javasolnám, hogy előtte a bokákat alaposan mozgassuk át, s inkább cipőben, tornacipőben végezzék a gyermekek ezt a feladatot társaik testi épségére ügyelve.

A játék értékelése: Örülünk annak, ha a gyermek megtanul vele járni és örömmel használja.

Gesztenye seprű

(Lipcsei Gabriella, Esztergom)

Fejlesztő hatás: elsősorban szem-láb koordináció fejlesztés, a láb boltozatát erősítő játék.

A láb karbantartása nagyon fontos feladat. A boltozaterősítő gyakorlatokat színesebbé tehetjük játékkal is. Ennek egyik módja egy mókás gesztenye seprű zokni, melyet a gyermekek a lábukra felhúzhatnak.

A játék elkészítése: Végy egy szép zoknit! A belső talpélénél a nagy lábujjad és az alatta lévő ujjpárna magasságában bontsd meg egy picit az anyagot! Tegyé ide be 5-8 cm hosszúságban kiálló szőlőkötöző rafiát. Varrd össze a zoknit úgy, hogy ez a kis rafiarész (seprű) a varrás által rögzítve legyen a zoknihoz!

A játék leírása: Készíts annyi zoknit, ahány gyermek részt vesz a játékban. Minden gyermek csak egy zoknit húz fel, a másik lábán vagy cipő van, vagy mezítláb, zokni nélkül. Két zokniban nagyon csúszna, balesetet pedig nem akarunk. Gesztenyét, nagyobb szemű gyöngyöt szórunk szét.

A gyermekeknek a seprű segítségével a gesztenyét egy megadott helyre kell beteretgetni. A feladatot lehet állásban, popsin csúszással is végezni úgy, hogy természetesen mind a két lábra sor kerüljön.

Javaslat: lehet egyenként vagy több csoportban játszani. A kisebbeknél tapasztalatom szerint inkább jobb az egy csapat, ott viszont az a cél, hogy rövidebb idő alatt kerüljenek a gesztenyék a helyükre.

A játék értékelése: A feladat végzése a gyermek számára milyen nehézséget jelentett? Ez hogyan változott az egyes játékmenetek során? Sikert-e ügyesen beteretgetni a gesztenyét? Mind a két lábbal elvégezve a feladatot, melyik volt az ügyesebb lábacska?

Megjegyzéseim: Gabi munkahelyén a konduktori szobában látott hasonló eszközt. Egy zokni elejére pár szál cirok volt varrva. A zoknit mozgássérült gyermekek kezére húzták, így hajtottak vele végre különféle feladatokat.

Könyvajánlás:

- Dr. Báthory Zsuzsanna — Pesáné Nagy Katalin: Lábterápia (Flaccus kiadó, Budapest, 2004)
- Általános testtartásjavító gyakorlatok gyűjteménye (Flaccus kiadó, Budapest, 2004)

Kedves Szülők és Kollégák!

A szakemberek körében tudott dolog az, hogy az emberi test egészére kihatással vannak a láb, lábszár elváltozásai, s az ennek következtében megváltozott statikai viszonyok bizony igen gyakran fájdalmas lábfej, lábszár, térd, comb és deréktáji problémákat eredményezhetnek. Ezek a fájdalmak megkeserítik a mindennapjainkat, akadályozhatnak a különféle sportmozgásokban. A problémák tartós fennállása pedig igen gyakran az ízületi változásokkal együtt a csontok deformálódásával is járhatnak. Éppen ezért nem szabad továbbra sem elhanyagolnunk a lábszár és a láb izmainak fejlesztését egyik életkori szakaszban sem, de abba a hibába sem szabad esnünk, hogy kizárólag csak ezekkel törődünk, pl. óvodáskorban. A pedagógusnak, dolgozóknak óvodában vagy iskolában, kötelessége a szülő figyelmét felhívni az ezzel kapcsolatos alapvető ismeretekre. Ezeket foglalnám össze röviden.

Csecsemőkor: Sokat legyen a baba meztláb! Minél több lehetősége legyen a lábával történő szabad mozgásra, rugdalózásra, játékra! Kerülni kell a korai talpra állítást, járatást, ami igen megterhelő a még fejletlen izom- és csontrendszerre. Jótékony hatású már ebben az életkori szakaszban is a talp enyhe masszírozása. Erről később se feledkezzünk meg!

Óvodáskor: A 3-6 éves korban fontos külön figyelmet szentelni a láb szerkezetének alakulására. Nagyon jó az óvodában a mindennapos boltozaterősítő torna, de nem szabad abba a túlzásba esnünk, hogy kizárólag csak ezt végeztetjük, s elhanyagoljuk a test tartásáért felelős többi izom átmozgatását. (Ezt Ramocsa Gábor testnevelő-gyógytestnevelő igen gyakran tapasztalta).

- Kerüljük az extrém helyzeteket (pl. a sarkonjárásnak nem feltétlen velejárója a nyújtott, átfeszített, merev térd)!
- A feladat jellege döntse el, hogy azt tornacipőben, vagy meztláb végezzük!
- A szülőket segítsük tanácsainkkal a megfelelő cipők (váltócipő, sportcipő, utcai viseletre szánt cipő) kiválasztásában!
- Dr. Kéry Lajos ortoped gyermekorvos tapasztalata szerint a pedál nélküli, lábbal hajtható ún. „nyuszibiciklik” nagyban hozzájárulnak a gyakran előforduló óvodáskori fiziológiás X-láb további romlásához.

- Saját tapasztalatom és az általam nagyra becsült Nagyné dr. Kovács Ildikó is azon a véleményen van, hogy a funkció- és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek számára a mezítláb végzett gyakorlatok, a lábbal végzett finom manipulatív mozgások, egyensúly és koordinációs gyakorlatok, különböző felületű és anyagú területen történő járásfeladatok igen megnyugtató hatásúak.

Iskoláskor, pubertáskor: Folytassuk a megkezdett munkát (láb, lábszárizmok, combizmok erősítése, nyújtása)!

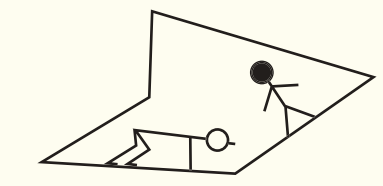
- Különös tekintettel kell lenni arra, hogy a hosszabb fekvéssel és inaktivitással járó állapot, betegség után kellő tréning nélkül a láb tartós megterhelése a láb boltozatának károsodásához vezethet. Ez a megállapítás minden korosztályra érvényes.
- Pedagógiai tapasztalatra van szükség abban az esetben, ha a hirtelen súlygyarapodás következtében jelentkeznek a problémák.
- Fontos, hogy megfelelő lábbelit, sportcipőt válasszunk az adott sporthoz!

Felnőttkor: Az esetleges mozgásszegény életmód, terhesség, foglalkozási ártalmak ellensúlyozására is jótékony hatású a szükség szerinti szakorvosi javaslat (pl. betét viselése), kiegészítéseként végzett, a lábszár és a láb izmait megdolgoztató torna.

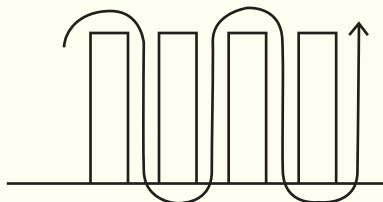
Időskor: Reméljük, lábunk meghálálja azt a figyelmet, amit egy életen át ráfordítottunk és egy boldog, egészséges, kevés problémával küzdő időskort élhetünk meg.

A láb és a lábszár izmainak edzésével foglalkozó szakirodalom igen gazdag. Nehéz olyanokat leírnom, amelyek még ismeretlenek. Az alapszabály itt is természetesen: az egyszerűbbtől az összetettebb felé, az eszközök használata helyett először azok nélkül, tehermentesített helyzetben végeztessük a különféle eddig is alkalmazott gyakorlatokat (bokakörzések, lábfejjel történő integetések, lábujjak legyezőszerű széthúzása, lábujjhajlítás-nyújtás, járásgyakorlatok, stb.)!

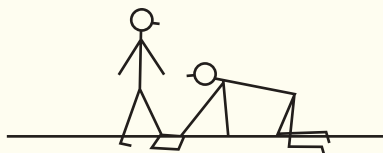
Dr. Madzsar Alice (1926 októberében megjelent, a „Női testkultúra útjai” c. könyvében már írt a szép járásról és ennek fontosságáról: „A nő egyik fő szépsége a helyes járás”. Különös varázsa van annak, ha valaki könnyedén, ritmikusan jár!” (Megjegyzem: a férfiaké is!) Tanítsuk meg mi is tanítványainkat szépen, gördülékenyen, lendületesen járni! A kisebbeknél a már begyakorolt járást kísérhetjük mondókával, tapssal. Változtassuk a járás ütemét, tempóját!

A padlóra felragasztott színes szigetelőszalag csíkokon különféle módon járhatunk mezítláb. Előre, hátra, oldalazva, tenyérre-talpra támaszkodva, stb., minden színhez egy előre megbeszélte módon. (Nagyné dr. Kovács Ildikó nyomán)

Filcszönyegre párhuzamosan lehelyezett szalagokon, ugrálóköteleken, tornabotokon átlépések, hullámvonalban történő haladások, más természetes mozgások végezhetők.

Húzd ki a papírt! „A” gyermek áll. Egyik talpa alatt papírlap van, melyet odaszorít a talajhoz. „b” gyermek megpróbálja ezt keze segítségével kihúzni. Szerepcserével.

A helyes alátámasztási pontok

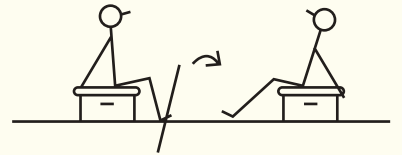
(Abán tanultam egy gyógytornásztól.) A gyermek talpára festékpöttyöt teszek a helyes alátámasztási pontokon. (I. és V. lábközépcsontok fejecse és a sarok gumó.) Egy csomagolópapír csíkon úgy kell végigmenni, hogy ezek a pontok nyomot hagyjanak. Előtte természetesen sokszor gyakorolni kell a helyes járást, állást.

Kh: Hajlított ülés széken vagy zsámolyon, a hajlított lábfejre helyezett bottal.

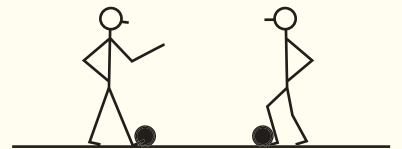
Botemelés hajlított lábfejjel és egyensúlyozás

b) Átadás társnak

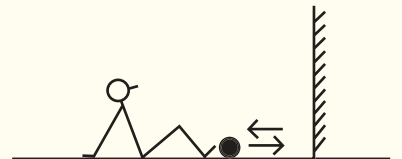
A használaton kívüli teniszlabdák, tuskelabdák nagyon jól használhatók a talp izmainak átmozgatására, vérkeringésének serkentésére. Különféle testhelyzetben lehet velük a lábszárat, a lábfejet és talpat átmasszírozni. Játékba ágyazva is élvezetes. Váltott lábbal piciket görgetve kell pl. egy megadott sávban vezetni, ill. valahová eljuttatni a labdát. Különféle utasításokkal tehetjük változatosá:

- Csak sarokkal gurítsd!
- Csak külső talpéllel! (akinél nem kontraindikált)
- Váltott lábbal vezesd!

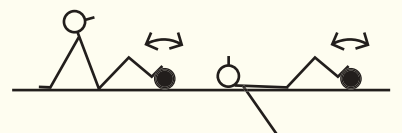
Kh: Hajlított ülés szemben a fallal, kéztámasz hátul a test mögött.

A lábfej visszafeszítésével és enyhe térdnyújtással a labda falhoz lökése. Folyamatosan

Kh: Hajlított ülés, kéztámasz hátul a test mögött, labda a talp alatt ülésben, a labda görgetése a talp alatt. A talpboltozat kövesse a labda görbületét! Különböző méretű labdákkal lehet próbálkozni.

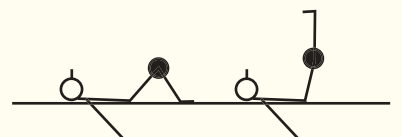
Más kiinduló helyzetből is végezhető. Pl.: Hanyattfekvés, kar rézsütos mélytartásban, térd hajlítva, talp a labda görbületét követi.

Kh: Hanyattfekvés. Térd behajlítva. Talp a talajon. Térdek között puha labda.

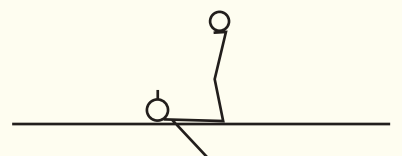
1. ü: Térdnyújtással lábemelés visszafeszített lábfejjel

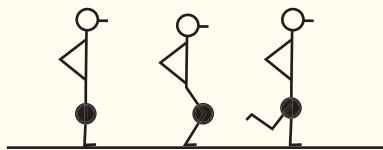
2. ü: Kiinduló helyzet

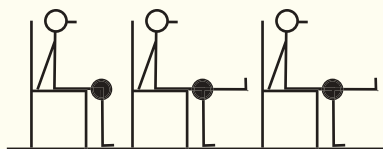
Kh: Hanyatt fekvés, tetszőleges kartartás. Hanyatt fekvésben a gyakorló hajlított lábfejjel a talpára helyez egy könnyű labdát és azt egyensúlyozza. A labda mérete változtatható.

b) A gyakorló megpróbálhatja egy kis térdhajlítással és nyújtással a labdát emelgetni, illetve görgetni.

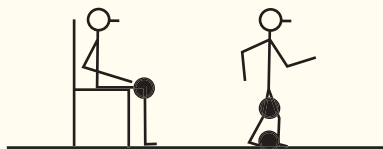

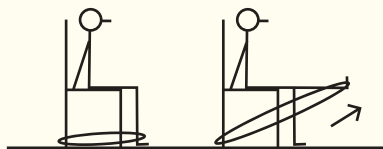
- Kh: Állásban puha labda a térdek között. Karok csípőn.
1. ü: Térdhajlítás
 2. ü: Térdnyújtás bal sarok emeléssel hátra
 3. ü: Bal láb leengedésével térdhajlítás
 4. ü: Térdnyújtás jobb sarok emeléssel hátra

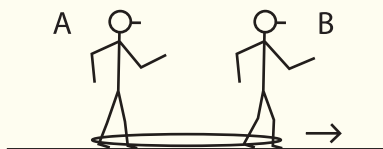
- Kh: Hajlított ülés a széken. Kartámasz hátul a test mögött. Térdek között a labda.
1. ü: Bal láb emelés
 - 2., 3., 4., 5., 6., 7. ü: A lábfejek visszafeszítése és nyújtása (spicc-pipa)
 8. ü.-re Bal térdhajlítás és lábleengedés.
 - 9-16. ü. Ellenkezőleg

- Kh: Ülés széken. A bokák, térdek között puha labda vagy párna. X-láb esetén a bokák között kisebb, a térdeknél nagyobb méretű labda vagy szivacspárna. Ezeket összeszorítva felállni, leülni, sétálni velük.

- Kh: Hajlított ülés a széken
Gumiszalag a szék lábához rögzítve, átfűzve a bal bokánál és összekötve. A szalag feszes. Bal térdnyújtás lassan előre, majd térdhajlítással vissza kiinduló helyzetbe.
Ellenkezőleg.

- Tréfás feladat társsal, gumiszalaggal.
„a” gyermek „b” mögött áll, egymástól kb. 40 cm-re. Boka magasságában mindkettejük lábánál átfűzve egy gumiszalag. Lábak kisterpeszben.
„Vonatozás”, haladás előre úgy, hogy a gumiszalag kettejük között végig feszes maradjon. („b” vezeti „a”-t, majd fordítva.)

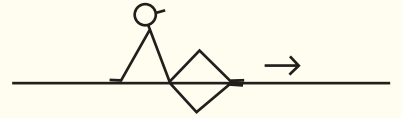

- A lábfej, a lábszár, a törzs és a fej pár perces átmozgatása, bemelegítése után a mini trambulinon (ugrálóasztal) különböző egyszerű gyakorlatok végzése:
- lépegetés
 - helyben futás
 - szökdelés páros lábon
- Köredzés formájában vagy akadálypálya építésénél is felhasználható.

Felfordított tornapad gerendáján állás és nagyujjpárnán járás.

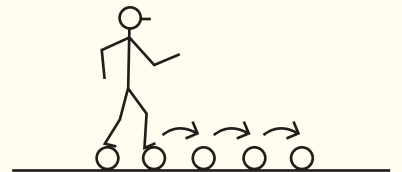

Kh: Hajlított ülés nyitott térddel, a talpak összetámasztva. Előrehaladás úgy, hogy a talpak egymáshoz siklanak.

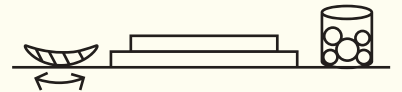
„Mocsárjárás”

Egymástól 30-50 cm-re (a pedagógus dönti el) sorba helyezett medicinlabdákon egyensúlyozó járás, természetesen mezítláb.

Készítsünk akadálypályát a láb és a lábszár izmainak erősítésére! Később tanítványaink önállóan is tervezhetnek ilyet.

Pl.: Billenő rácshinta, rugós lap, egymásra helyezett puha tornaszőnyegek, egy csomó teniszlabdával teli Body-Roll henger, stb.

A mesebeli vár

(Babitzné Ribai Krisztina, Mogyoród)

Fejlesztő hatás: Kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése. Konstruktív játék.

Sajnos a mi óvodánk anyagi lehetőségei szűkösek, ezért minden leleményességre szükség van. Otthon nagyon sok kartondoboz halmozódott fel. Ezt próbáltam valahogyan hasznosítani. A kartondobozokból remekül lehet építeni egy magas tornyot, hajót, házat, bármit, amit a gyermeki fantázia kitalál. Négy saját gyermekemnek is kedvelt tevékenysége volt annak idején, hogy egy nagy hűtőgépes dobozt babaháznak készítettek el. Ki lehet festeni, ablakot és ajtót lehet rá vágni, sőt egy kis ügyességgel még függönyt is lehet rá varázsolni.

Visszatérve az óvodásaimhoz, a kartondobozokat tégláknak neveztük ki a gyermekekkel. Kijelöltük az építési területet, a telket, ahol fel kellett építeni a házat, vagy a mesebeli kastélyt.

A gyerekek voltak a kamionok, akiknek az volt a feladatuk, hogy az építőanyagot szállítsák a telekre. Különböző szabályokkal nehezítettük meg a munkát. Így pl. egy kamion bármennyire is erős volt, csak egy téglát vihetett egyszerre. Természetes valamilyen természetes mozgással lehetett csak közlekedni, attól függően, hogy titkon milyen motoros képességet akartunk játékba ágyazottan fejleszteni. A téglákat a kamionok viheték, pókjárással, a hasukon, popsijukon csúszva a két térd közé beszorítva, hanyattfekvésben vállból, lapockából megnyújtózva haladva, a hasukon, futással téglával

a kézben. Pl. a kondicionális képességek közül, ha a gyorsaságot tartottuk szem előtt, akkor lehetett futással szállítani a téglákat, vigyázva a fordulatoknál az ütközésekre. Amennyiben az erőfejlesztésre fektettük a hangsúlyt, akkor bizony alaposan megdolgoztatta a vállöv izmait, ha pókjárásban kellett az építési anyagot a telephelyre vinni. A rengeteg dobozzal való ide-oda szaladgálás, pedig az állóképességüket is próbára tette.

A játék értékelése: A feladatot és a szabályokat pontosan betartó csapatokat, játékosokat megdicsérjük. Külön kiemeljük a csapatmunkát (segítették egymást, figyeltek a másik mozgására, hogy elkerüljék az ütközéseket).

Amennyiben a játékot az egész csoport vagy osztály végzi egyszerre, úgy az egyes játékmeneteket külön-külön értékeljük. Mikor voltak és miért ügyesebbek, gyorsabbak, eredményesebbek?

Több csapat esetében is megtesszük ezt, de nem csak egymással hasonlítjuk össze a csapatokat, hanem az egyes csapatok részeredményeit önmagukhoz képest is értékeljük.

Megjegyzéseim: A dobozokra természetesen különböző méretű lyukakat is lehetett vágni. Ez, mint azt majd később láthatjuk, több kollégát is megihletett. A kis kapukon be lehet gurítani, fűjni, pöckölni a szivacs és más anyagú és nagyságú labdákat is. Természetesen ez a játék is alkalmas arra, hogy csoportszobákban, szűk folyosókon, termekben használják a gyermekek, s igazán nem kerül sokba.

Csengő fa

(Sinkó Kálmánné Erzsike, Kiskunfélegyháza)

Fejlesztő hatás: Térbeli tájékozódás, szem-kéz koordináció, szándékos figyelem, finommotorikus fejlesztés, szabálytudat kialakítása. Hallásfejlesztés.

Közeledett a karácsony. Úgy gondoltam, az ünnep kapcsán egy olyan szobai játékkal lepem meg

a csoportomat, amit magam készítek el. A gyerekek kíváncsian figyelték, hogy vajon mi születik a fényes kis csengőkből, a hasznavehetetlennek tűnő alufólia hengerekből, a műanyag karikákból és a többi limlombból.

Lássuk a „receptet”! Hozzávalók: 1 db cserép, kis vödör vagy konzerves doboz, gyurma vagy gipsz, fonál, krepp papír, 3-6 db. fa tipli, vagy hurkapálcika, műanyag vagy fakarikák, 2 db üres alufólia henger, csengettyűk és jó ha van ragasztópisztolyunk is.

Elkészítése: Ragasszuk össze az üres papírhengereket, majd vonjuk be zöld krepp papírral! Ez lesz a fa törzse. Az így elkészített „fát” állítsuk be a cserépbe, vagy a konzerves dobozba! Folyékony gipsszel kiöntve a formát hagyjuk megszilárdulni! Gyorsan megköt, de ha takarékoskodni akarunk az idővel, akkor a gipsz megszilárdulásáig elkészíthetünk néhány szaloncukrot. A hurkapálcikákat vágjuk 3-5 cm-es darabokra, és ragasszuk szorosan egymás mellé! Vonjuk be ezeket is zöld krepp papírral! Ezek lesznek a fa ágacskái. A hurkapálcikákat helyettesíthetik éppenséggel fa tiplik is. A kis ágacskákat ragasszuk rá a pisztoly segítségével a fa törzsére, ügyelve az esztétikus elrendezésre, s arra gondolva, hogy ezeken lesznek majd

azok a bizonyos kis csengők, amelyeknek nem szabad majd megszólalniuk játék közben. A csengőket egy rövid fonál segítségével kössük a fa ágacskáira!

A szaloncukrok elkészítése: Amennyiben nincs fa vagy műanyag karikánk, akkor készíthetünk is. Egy 1 cm-es papírcsíkot levágva, majd végeinél összeragasztva máris készen van a papírkarika. (merev kartonból ajánlom) A karikáknál fontos, hogy átmérőjük ne legyen túl nagy, éppen csak átférjen az ágakon keresztül. A karikából úgy varázsolunk szaloncukrot, hogy a harmonika szerűen összehajtogatott merevebb krepp papírt a karikák két végére illesztjük.

Játékszabály: A cukrokat a fa tetejéről kell a fa tövéig eljuttatni úgy, hogy a karikákon ügyesen átbújtatjuk a fa ágacskáit, ügyelve arra, hogy a csengettyűk egyik helyen se szóljának meg.

Játéklehetőségek:

- ki tud több cukrot felrakni a fára azonos idő alatt (feldíszítjük a fát)
- ki tudja rövidebb idő alatt „lebontani a fát”

A játékot egyénileg is lehet végezni. Természetesen itt is, mint oly sok helyen javasolom, hogy mind a két kézzel, nyitott és csukott szemmel is végezzék el a feladatot. A játék alkalmas volt arra is, hogy egy picit lecsendesítse az éppen felbolydult kis csoportomat.

Lyukas lepedő

(Szabóné Vida Krisztina, Győr)

Fejlesztőhatás: dobás, célbadobás gyakorlására alkalmas szobai játék.

Nekem nagyon megtetszett az a lyukas lepedő, amit Gabi mutatott. Hozzá hasonlóan én sem tartozom a türelmes emberek közé, s azonnal készítettem otthon is egyet. Lelkesen rajzolgattam a földre helyezett lepedőn körbe a tányérokat, lavórokat. A kisfiamnak is tetszett, főleg miután ollóval ki is vágtam a köröket. Lépkedett, ugrált egyikből a másikba. Hol az azonos nagyságúból az azonos nagyságúba, máskor meg a kisebbből a nagyobb körbe.

A lepedő aljába nehezezként a horgászatból ismert ólmokat varrtam (Gabi említette, hogy az első prototípusnál használaton kívüli kulcsokat akasztott).

A lepedőt egy madzag segítségével tudtam rögzíteni, kifeszíteni a csoportszobámban ill. először otthon. A kisfiam lelkesen ki is próbálta az immár függőlegesbe helyezett lepedő lyukain a szivacsabdák átdobását.

Nagyon tetszett neki. Bízattam, hogy próbálja meg a jobb és a bal kezével is egyaránt. Természetesen szerettem volna, ha tartós marad a játék, ezért pelenkaöltéssel körbeszegtem a lyukakat.

Megjegyzéseim: Annak idején nagyon megtetszett nekem a fából készült udvari dobófal. Az óvoda, ahol éppen dolgoztam, nagyon szűkös anyagi keretekkel rendelkezett és nem tudtuk volna megvenni. Ez indított arra, hogy magam készítsem el. Azóta szerencsére már több ovi udvarán van lehetőségük a gyerekeknek ezt a remek eszközt használni. Láttam már nem csak fából, de vastag, színes víztaszító ponyvából is.

Nagyon fontos, hogy a gyerekek minél korábban és változatos formában ismerkedjenek meg a labdával. Labdázzanak minél többet bent a csoportszobában, tornateremben, otthon és a szabadban!

Eredményesen alkalmazhatjuk a ritmusérzék, a térérzékelés, az egyensúlyérzék fejlesztés területén, hogy csak a legfontosabbakat említsük meg. A labdagyakorlatok fontosságáról, fejlesztőhatásáról igen neves szerzők már oly sokat írtak. Higgyünk nekik! A teljesség igénye nélkül idézzünk fel közülük néhányat!

„A labdajátékokkal a legsokoldalúbb fejlesztő hatás érhető el., mégsem kapnak megfelelő hangsúlyt sem az óvodai, sem az iskolai testnevelésben. A labda gurítása, dobása, elfogása rendkívül fontos visszajelzéseket szolgáltat, az erő kifejtés nagyságáról és távolság viszonyáról, a végrehajtott mozgásról és annak pontosságáról.” (Fodorné Dr. Földi Rita: A testnevelési játékok a tanulási zavarok prevenciójában és korrekációjában)

Krisztina több játékkal ajándékozott meg minket. Az egyik szintén célbadobós játék. Otthon és az óvodában összegyűlt pudingos pohárcákat próbálta hasznosítani egy remek termi játékot alkotva. Természetesen, ezeket bátran ki lehet vinni a szabadba is.

Találj bele!

(Szabóné Vida Krisztina, Győr)

Fejlesztőhatás: Szem-kéz koordináció, finommotorika fejlesztés.

A játék elkészítése: Roppant egyszerű. Nem kell hozzá más, csak egy jó nagy kemény karton (esetleg falap) és sok-sok pudingos vagy tejfölös dobozka, ragasztó a rögzítéshez és sok-sok parafa dugó, amit különböző színűre lehet festeni. A kartonlapra sorban felragasztottam a dobozkákat.

A játék szabálya: A játékosok kiválasztják a megfelelő színű dugóikat. Lesz így pl. piros, kék, zöld csapat. A dugókkal kell pontosan célózni. Természetesen a távolabb lévő dobozók több pontot jelenthetnek a csapat számára. Az a csapat nyer, akinek több dugója ért célba, vagy akinek értékesebb helyre sikerült beletalálnia.

A kép önmagáért beszél.

Fújóka

(Szabóné Vida Krisztina, Győr)

A játék izgalmanak levezetéseként megnyugtatólag hat egy papírforgó elkészítése, amivel később játszani is lehet. Rajta hát, fújjuk!

A kórházi munkám során is igen fontosak a légzést fejlesztő gyakorlatok.

Csendjáték

(Németh Istvánné Zsuzsa, Győr)

Fejlesztő hatás: a szervezet és az idegrendszer lecsillapítása, megnyugtató, finommotorikus fejlesztés.

A játék elkészítése: Fülpiszkáló pálcikák vattás végeit filctollal fessük különböző színűre! Nos ennyi az egész.

Játékszabály: A gyerekek körben helyezkedtek el valamilyen kényelmes ülésben. Középen egy kis zsámolyon gyertya éghet. A földre össze-vissza leszórjuk a pálcikákat.

„Gyerekek, most arra kérlek benneteket, hogy legyetek nagyon csendesek és óvatosak, hogy a gyertya ne aludjon el. Szépen sorban elvehet majd mindenki egy pálcikát. Azt oda teheti le, ahova gondolja a kör közepén belül. Aki letette, óvatosan visszaül a helyére. A mellette lévő társa ismét elvesz egy pálcikát és leteszi oda, ahová azt ő szeretné.”

A játék addig tart, ameddig mindenki letette a maga pálcikáját. A játék után a pedagógus a gyerek számára értékeli a feladatot. Dicsérhet azért, hogy mindenki csendben volt, hogy nem borult fel a gyertya, hogy senki nem ejtette ki az ujjai közül a vékony kis pálcákat, stb. Megbeszélhetik, hogy mire hasonlít a kirakott alakzat? Ki mit lát benne?

Természetesen a pedagógus számára a gyerekek értékes megjegyzésén kívül még többet elárul.

- Ki tette a másik folytatásaként le a pálcikáját?
- Mi alapján tette mellé? A szín volt a döntő vagy valami más?
- Azonos színű részek egymás felé néznek-e?
- Volt-e különálló pálcika?
- Voltak-e kis csoportok?

Ez is lehet egy gyors szociometria felmérés.

További játéklehetőségek: A műanyag rudacskákat is be lehet színezni, vonalkákat húzni rá. Természetesen a vonalkák és a színek jelentéssel bírnak, amit előtte jó, ha közösen megbeszélünk. Emlékszik még mindenki a jó öreg „Marokkó” játékra? A szétszórt pálcákat úgy kellett óvatosan a kupacból elvenni, levenni, hogy a többi ne mozduljon meg. Ezzel is tudjuk ezt játszani, és nem kell attól félni, hogy megszúrja a gyermeket.

Megjegyzéseim: Magam is sokat használok óráimon a gyertyát. A terápiás célon kívül arra is jó, hogy egy kicsit megnyugtassa a gyerekeket. Fénye sajátos, meghitt hangulatot áraszt.

Buzdítanék mindenkit, hogy teremtsen meg annak a lehetőségét, hogy a gyerekek önmaguktól tervezzenek társasjátékokat. Nem kell sok biztatás hozzá. Örömmel fogják kitalálni a jobbnál jobb feladatokat, fordulatokat, szabályokat. Ezeket természetesen be is kell tartani és tartatni.

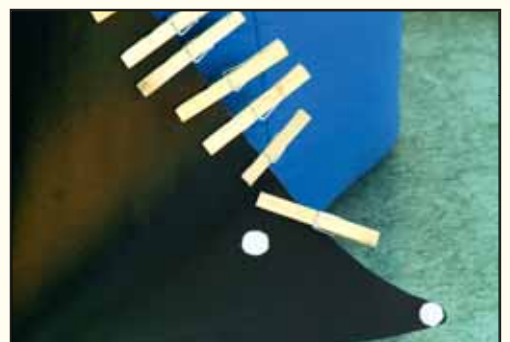
Hol a süni tuskéje?

(Katona Lászlóné Kati, Budapest)

Fejlesztő hatás: térérzékelés, finommotorikus fejlesztés természetes mozgásokkal összekötve. Csapatsszellem kialakításának elősegítése.

A játék elkészítése: Kemény barna vagy fekete kartonból két sündisznó alakot kell kivágni tuskék nélkül. Szükségünk lesz még különböző méretű és anyagú csipeszekre,. Ezek lesznek a sünik elhagyott tuskéi.

Játékszabály: Helyezzük el a süniket a játékterület két végén egy zsámolyra! A csipeszeket a játékterületen

igyekezzünk egyenletesen szétszórni! A gyerekek alkossanak két csapatot! Beszéljük meg, hogy ki melyik csapathoz tartozik és melyik az ő sünijük!

Feladat: A játékkerületen az előre megbeszélt mozgással (csúszás, mászás, kúszás, járás, stb.) kell felvenni egy csipeszt, majd a megfelelő sünire ügyesen rácsíptetni. Természetesen egyszerre csak egy csipeszt lehet vinni. Az a csapat nyer, amelyiknek több tüskét sikerült a sültre felcsíptetni.

További játéklehetőségek:

- csak bal majd csak jobb kézzel lehet csíptetni
- egyszerre két csipeszt lehet felvenni, de egy kézben csak egy csipesz lehet
- csak nagy csipeszeket lehet felvenni

Megjegyzéseim: Alacsonyabb életkorú gyermekeknél nem baj, ha nincs két csapat. Itt lehet az a cél, hogy pl. rövidebb idő alatt kell feltenni az összes csipeszt az egész csapatnak vagy, hogy az egyik sültre csak kicsi, a másikkra pedig csak nagy csipeszt lehet felrakni. Az ujjak megfelelő használata fontos lesz majd az írásnál is.

A kórházban kezelt gyermekeinknél, akiknek a felkarját, vállát, kézfejét műtötték, szintén a kedvelt játékok közé tartoznak a csipesszel végzett egyszerű játékos feladatok.

Hangzós dobozkák

(Mrázik Sándorné Erzsike, Sárosd)

Fejlesztőhatás: hallásfejlesztés.

A játék elkészítése: Tejfölös vagy joghurtos dobozkákba különböző termékeket, anyagokat teszünk (pl. bab, borsó, lencse, fémgolyó, fagolyó, kavics, homok, papír, stb.). Természetesen mindegyiknek volt egy azonos párja. A dobozok tetejét befedjük egy vászondarabkával és egyszerűen lekötjük, mint egy befőttes üveget.

Játékszabály: A dobozkákat a játéktér különböző pontjain helyezük el. A gyerekeknek meg kell találni a dobozkák párját. Természetesen megbeszéljük, hogy miként közlekedhetnek.

A játék értékelése: Dicséretet érdemel a dobozkák párjait megtaláló gyermek, vagy csapat. Többszöri játékmenetnél örömeinket fejezhetjük ki, ha a párosítás rövidebb idő alatt történt meg.

Megjegyzéseim: Természetesen ezt a játékot szűkebb helyen is lehet játszani, pl. egy asztal mellett.

Kígyó a talpam alatt

(Sterner Éva, Dombóvár)

Fejlesztő hatás: Egyensúly és kinezetikus differenciáló képesség, taktilis érzékelés fejlesztése. Beszédfejlesztés.

A játék elkészítése: Nem kell hozzá más, csak egy kellemes színű és tapintású, lehetőleg erős anyag. Ebből egy hosszú és kacskaringós kígyóalakzatot kell kivágni, természetesen duplán, hogy az

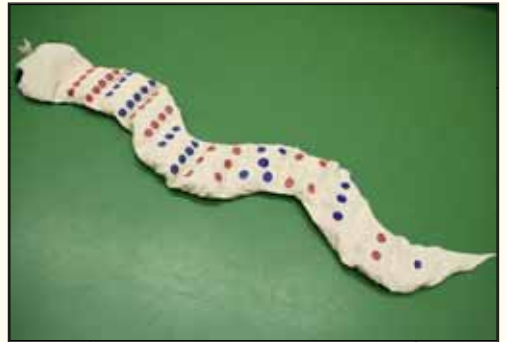
állat belsejét ki lehessen bélelni. A képen látható kígyó kb. két méter hosszú és 35 cm széles „Anakonda”, melynek teste több kis egységre van felosztva. Minden egységben más és más tömőanyag található. Az egyes egységeken különböző színű és számú pötty látható. A kígyó talajjal érintkező felületén elszórtan csúszásgátló csíkok vannak felvarrva.

A játékszabály:

- Sétálj végig a kígyó testén óvatosan úgy, hogy ne lépj le róla!
- Sétálj végig a kígyó testén és próbáld megmondani, hogy mit érzel a talpad alatt!
- Sétálj végig a kígyón és mond azt, hogy mi van a talpad alatt és a pöttyök számát is tedd hozzá (pl. kettő pötty borsó, három pötty szivacs, stb.)!
- Különböző járásmódokkal próbálkozzanak meg a gyermekek (talpon, sarkon, talpon végig gördülve, tyúkléppel, lábujjon, előre, hátra, oldalazva)!

Megjegyzéseim: A komplex fejlesztő hatás itt is érvényesül.

Mozogni, beszélni, tapsolni együtt. Igaz, hogy egy ilyen kígyót hamar megtanulnak használni a gyerekek, de utána be lehet építeni egy akadálypályába, egy mesébe szereplőnek, vagy bízzuk rá a gyermekekre, hogy ő találjon ki vele valami érdekeset.

Durrantóka

(Pozsik Éva, Budapest)

Fejlesztő hatás: szem-kéz koordináció, finommotorikus fejlesztés, megnyugtató hatás.

A játék elkészítése: Végig egy bármilyen elektronikai eszközt vagy autóalkatrészt! Add oda annak, aki hasznát veszi! Neked csak a belső védőcsomagolásra lesz szükséged, arra a műanyag sok-sok kis felfújott hólyagocskákkal teli anyagra. Emlékezz csak vissza idősebb kollégám, milyen jókat lehetett durrantani az ilyen anyagból készült műanyag táskákon! Most sem kell mást tenni, esetleg kisebb egyforma nagyságú négyzetre vagy bármilyen más alakzatra lehet felválni. Minden gyerek kap egyet-egyét, s máris indulhat a verseny. Ki tud megadott idő alatt több kis hólyagot kidurrantani?

Megjegyzéseim: a hallgató maximálisan eleget tett a feladatnak, hiszen roppant egyszerű, olcsó, szinte az utcán heverő eszköz, amiben Éva meglátta a mozgás lehetőségét.

Dobókocka

(Nádasi Krisztina, Dorog)

Fejlesztő hatás: megfigyelő képesség, gyorsaság és természetes mozgások fejlesztése.

A játék elkészítése: Jó erős kartonból egy nagy dobókockát hajtogatunk, ragasztunk össze.

A kocka oldalaira különböző képeket, alakzatokat festhetünk, rajzolhatunk. Lehet több kocka is a gyermekek óvodai jelével is.

Játékszabály: a gyermekek egysoros vonalban helyezkednek el ülésben, sarokülésben a földön vagy az óvodai kisszékeken. A pedagógus (később majd egy kijelölt gyermek) megpörgeti, majd feldobja, vagy gurítja a kockát. Annak a gyereknek kell gyorsan felpattannia, akinek a jele, jelei a vonalban elhelyezkedett gyermekek felé néz. Természetesen az előre meghatározott mozgást kell végezni pl. futni, hátrafelé mászni, gurulni, popsin csúszni, stb. az elérendő célvonalig.

Megjegyzéseim: a játék igazán akkor élvezetes és pergő, ha kevesebb gyermek játssza (4-5 fő). Ennél több gyermek esetében javasolnám a több, hasonló jellegű kocka elkészítését.

A gyerekek nagyon kedvelik a nagy dobókockákat. A későbbiekben láthatjuk, ez több kollégát is megihletett.

A szivackockákkal még a dobást és az elkapást is gyakorolhatják.

Egyre kisebb, egyre nehezebb

(Pálos Andrea, Zalaegerszeg)

Fejlesztő hatás: ügyesség finomkoordináció fejlesztése.

A játék elkészítése: A hallgató fiatal kora ellenére még emlékszik az egymásba illeszthető Matryoska babákra. A műanyag üveg tetejét levágva a palack szájához egy vékony zsinór segítségével ügyesen illesztve a kis labdát a babához hasonlóan lehet a nagyobb átmérőjű üvegtől a kisebb felé haladni.

Feladat: Az üveget megfogva, laza csuklómozdulattal, lendítve kell a kislabdát pontosan belecélozni a flakon belsejébe. A gyermek ügyességét és türelmét egyaránt

igénybevevő játék szintén alkalmas arra, hogy a teremben is kipróbálja a gyermek. Itt is külön külön egyik, majd egyszerre mind a két kezével végezze el a feladatokat!

A játék értékelése: Megfigyeljük azt, hogy melyik méretű eszköznél volt sikeres a végrehajtás. Biztassuk a gyermeket arra, hogy próbálgassa többször azzal az eszközzel vagy azzal a kezével, amelyekkel kevésbé volt sikeres!

Nádkeresztek

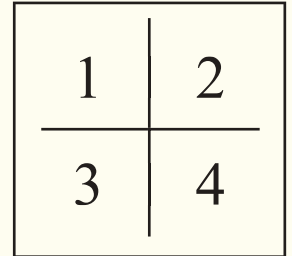
(Lukács Szilárdné, Budapest)

Fejlesztő hatás: Tér és helyzetérzék, ritmusérzék fejlesztés, valamint alkalmas a láb boltozatának erősítésére is.

A játék elkészítése: roppant egyszerű, nem kell hozzá más, csak egy kis száraz nád, amit egymásra helyezve, derékszöget alkotva összekötünk. Így négy egyenlő nagyságú szögletes területet kapunk, ha a nádból alkotott keresztet a földre helyezzük.

Máris kezdődhet a tánclecké, állásból indítva:

- Lépjetek a bal lábatokkal előre a bal oldali négyzetbe (1-es mező)!
- Lépjetek mellé a jobbal a jobb oldali négyzetbe (2-es mező)!
- Most ismét a ballal hátra, a bal oldali négyzetbe (3-as mező) és mellé jobb lábbal a jobb oldaliba (4-es mező)!
- Folyamatosan tovább!
- Lépjetek a bal lábatokkal előre keresztbe a jobb oldali mezőbe (2-es mező)!
- Majd ballal vissza (3-as mező)!
- Jobb lábbal előre keresztbe a bal oldali mezőbe (1-es mező), majd vissza! (4-es mező)!
- Próbáljátok meg ugyanezt kis ugrással is! Ügyeljete arra, hogy puhán érkezete a talajra! Térdetek enyhén hajlítva legyen minden ugrásnál! Ízületvédelmi szempontokból pedig arra is legyetek tekintettel, hogy a térdetek ne dőljön be, a térd a lábujjak felé nézzen!
- Bal lábbal ugrás előre keresztbe (2-es mező), jobb láb hátul picit hajlítva felemel. Testsúly a bal lábon.
- Ugorjatok most vissza a jobb lábra (4-es mező), bal láb picit hajlítva megemel! Testsúly a jobb lábon.
- Ugrással vigyétek át a testsúlyt a bal lábra, bal láb a 3-as mezőben, jobb láb picit megemel!
- Ugorjatok át a jobb lábbal az 1-es mezőbe (jobb lábon a testsúly)! Bal láb picit hajlítva megemel. A térdetekre természetesen itt is ügyeljete! Puhán, könnyedén érkezete a talajra!
- Végezzétek folyamatosan a gyakorlatot! A későbbiekben az ütemezést és a számolást felválthatja egy kellemes, jó ritmusú zene, a pedagógus vagy társaid kísérete, ami lehet taps, dob, ritmusfa, csörgő vagy más egyéb a mozgáshoz illő ritmushangszer.
- Természetesen, amikor már nem kell nagyon odafigyelned a lépésekre, bátran használhatod te is a tapsra a tenyeredet. Kísérheted magad különféle hangokkal. A hangsúlyos kilépésekre bátran dobbants erőteljesebben, s egy „hú” hang kíséretében a levegő kifújásával még intenzívebbé, hatásosabbá, sokrétűbbé teheted ezt az igen egyszerűnek tűnő mozgásformát.

Bízatlak arra, hogy találj ki különféle lépéskombinációkat!

Megjegyzéseim: Nagyobb gyerekeknek mesélhetünk azokról a kultúrákról, ahol még a mai napig is táncukban szerepet kapnak a miénknél természetesen hosszabb bambuszrudak. Amennyiben időnk és lehetőségünk engedi, egy kis filmbejátszással tehetjük a gyermekek számára érzékletesebbé az ősi táncokat és jelentéstartalmukat. Korábban megjelent könyvem (Labdára Fel! Flaccus kiadó 2003) egyik fejezetében röviden írok arról a táncsoportomról, melyet öt évig vezettem. Abban a szerencsés helyzetben voltunk, hogy a gyerekekkel többször is bemutathattuk közönség előtt a tánctudásunkat.

Az évek során sokféle nemzet kultúrájával ismerkedhettünk meg, természetesen csak bizonyos mélységig. A tapasztalatom az volt, mint minden egyes művészeti ágánál, hogy nagyon sokat használt a gyermekek motiválásában, a szereppel történő azonosulásban az, ha az adott témával kapcsolatban előtte beszélgethettünk, korabeli képeket nézegethettünk, különböző táncsoportok előadásaiba pillanthattunk bele. Véleményem szerint ez is hozzájárul az általános intelligencia fejlesztéséhez, a többi nép kultúrájának megismeréséhez, összességében pedig a gyermekek személyiségfejlődéséhez, jellemformálásához.

Mi van a talpad alatt?

(Balogné Pál Judit, Debrecen)

Fejlesztő hatás: Taktilis érzékelés, a test különböző pontjain differenciáló képesség fejlesztése: alak, forma, különböző anyagok, méretek és más egyéb szempont szerint.

A játék elkészítése: Szintén roppant egyszerű, hasonlóan az eddigiekhez. Különös előnye az, hogy nem igényel nagy kezűgyességet. Anyagszükséglete minimális.

Anyagszükséglet: Erősebb karton, vagy bármilyen kemény anyag, lap, melynek felületére jól lehet ragasztani a háztartásban fellelhető maradék anyagokat (bársony, műszőrme, karton, selyem, vászon, stb.). A meglévő maradékokból különféle alakzatokat lehet kivágni. Természetesen mindegyikből két egyformát. Geometriai formákat: háromszöget,

kört, négyszöget, stb., de bátran eresszük szabadjára a fantáziánkat! Ahogyan a képen is látható, a lapocskákra ráragaszthatunk virágalakzatot, szívformát, s bármi olyat, ami a gyermek számára érdekes és tapintással felismerhető lehet. Az alaplapok mérete tetszőlegesen választható. Az alacsonyabb életkorú gyermekeknél mindenképpen legalább 15 cm x 15 cm-es legyen. Természetesen ez téglalap alakú is lehet.

A játék tartóssága szempontjából javasolnám, hogy vagy szegjük körbe a kivágott formákat, vagy cikk-cakk ollóval vágjuk körbe, esetleg a leleményesek olyan anyagokat keressenek, melyek nem foszlanak fel!

Kezdődhet is már a játék természetesen csukott vagy bekötött szemmel.

- Most nem a kezetekkel, hanem a talpatokkal kell kitalálnotok, hogy mi van alatta!
- Próbáljátok először az egész talpatokat puhán ráhelyezni arra a lapocskára, amit elétek teszek!
- Mit éreztetek? Mondjátok el!
- Meg tudjátok mondani, hogy milyen a talpatok alatt lévő anyag tapintása?
- Próbáljátok megfigyelni, hogy milyen forma van a talpatok alatt!
- Aki tudja, mondja meg!
- Most annak fogjátok megkeresni a párját, ami a talpatok alatt van.

A pedagógus sorban a gyerek, gyerekek talpa alá tesz egy-egy formát. Miután az utolsót is kiosztotta, visszatér az elsőhöz, s érdeklődik az eredmény felől. A gyermek közben nyugodtan hangosan megfogalmazhatja a tapasztaltakat és kérheti a következő beazonosításra váró lapocskát. A játékot abban az esetben, ha nem egy készletet gyártottunk a fejlesztő eszközökből, játszhatja több gyermek is egyszerre. Ilyenkor a pedagógustól megosztott figyelmet és jó szervezést igényel. Véleményem szerint ezt a feladatot jobb egyéni fejlesztésben vagy kiscsoportos foglalkozás keretében 2-3-4 fővel egy időben játszani. Később, amikor a gyerekek már megtanulták a szabályt, egymás között is tudják játszani. Tapasztalatom szerint, örömmel vállalják fel a pedagógus irányító szerepét.

Megjegyzéseim: Segítség lehet az, ha a gyermek először a kezével próbálja meg kitapintani a tenyere alatt lévő formát. Ne válasszuk azonban rögtön a könnyebb megoldást, hisz pontosan az a feladat lényege, hogy a bőrünkkel érzékelni nem csak a tenyerünkkel tudunk. Alkalmass erre a lábfejük is, sőt az ügyesebbek a testük különböző pontjaival is kísérletezhetnek. A gyermek így saját magán tapasztalhatja

meg azt, hogy melyik területen tud a legjobban érzékelni. Többször megfigyeltem hallgatóimmal együtt, hogy többnyire megnyugtatóan hat ez a játék a gyerekekre.

Falemezre is ragaszthatunk különböző anyagból formákat és ezt a földre letéve kezdetben nyitott, majd csukott szemmel végighaladva egy boltozaterősítő akadálypályába is be lehet építeni. Ez a játék is mindenféle formájában alkalmas arra, hogy csoportszobában, folyosón, tanteremben is játszassák a gyermekek. Az eszközzel később vagy idősebb korosztálynál különféle csoportosítási feladatokat is el lehet végezni. A csoportalkotás szempontjait bátran bízunk időnként a gyermekekre! Értékelné fogják, hogy most ők adhatják meg a szabályt. Így egyúttal a kreativitásuk is fejlődik.

Az éhes sünike

(Gajdos Zita, Nagyatád)

Fejlesztő hatása: tartásjavítás, ügyességfejlesztés, differenciáló képesség fejlesztése. Matematikai fogalmak előkészítése.

A játék elkészítése: A szobámba kellett padlószőnyeget venni. Miközben keresgéltem, láttam a boltban többféle lábtörlő nagyságú beszegett padlószőnyeg maradványt. Tulajdonképpen ez adta nekem a kezdő ötletet. Rá szeretném tenni ezt a gyermek hátára, mint egy kis hátizsákot. Hirtelen eszembe jutott az a mese, amikor az okos sünike a fa alatt állva a lepottyanó gyümölcsöt a tüskéivel felszedegette. Igen, igen, tudom. Kérem, ne horkanjanak most fel a biológia szakos kollégák! A gyerekeknek is majd el lehet okosan magyarázni, hogy valójában a sündisznó mivel is táplálkozik. A mi sünikénk egy olyan sün, amelyik mesebeli lény és mindenfélét eszik. Gyümölcsöt, zöldséget és rovarot is. Filc anyagból vágtam ki a különféle táplálékokat, természetesen minden formából többet és duplán, hogy vattával vagy más tömőanyaggal ki tudjam bélelni.

A padlószőnyeg darabra széles gumiszalagot varrtam, melyet tépőzárak segítségével tudtak a gyermekek a hátukra erősíteni. Bevallom, időigényes volt, de minden egyes táplálékra szintén egy kis darab tépőzárát tettem. Így könnyen oda tudott tapadni a gyermek hátára erősített szőnyegdarabra.

Szinte már láttam a szemem előtt azt, milyen örömmel fogják majd ezt a gyerekek játszani. Gyorsan nekiláttam a varrásnak, ha nem is másnap, de rövidesen ki is próbálhattam a gyerekekkel.

”Szasztok! Emlékeztek bizonyára arra, hogy beszélgettünk a múltkor arról, hogy a sündisznó mivel táplálkozik. Fő csemegéjét a rovarok képezik. Szeretném, ha most ti is sünik lennétek, de mesebeliek, olyanok, akik mindenevők. Szeretik a zöldséget, gyümölcsöt és a rovarokat is. Vegyétek fel a hátatokra ezeket a szőnyegdarabokat, amelyek most úgy működnek majd, mint a tüskék! Látjátok itt lent a földön mennyi-mennyi eleség van! Gondolom, már nagyon megéheztetek? Soroljátok fel, milyen eleségeket láttok szétszórva (a gyerekek remélhetően felismerik az általam varrt táplálékokat és meg tudják őket nevezni)! Helyezkedjétek el alkartámaszban! Most egy kicsit jobban hasonlítotok a sünökhöz. Nézzetek alaposan körbe, és így haladva próbáljátok minél több eleséget összeszedni

és feltenni a hátatokra! Odaragad, ha azzal a felével illesztitek rá, ahol a kis fekete négyzet van. Kíváncsi vagyok, hogy tudtok-e magatoknak elég élelmet találni? Rajta, indulhat a süncsapat!”

Megjegyzéseim: Nem kell mindig mindenből versenyt csinálni. Fontosabb a mozgás élménye, és az álltala nyújtott öröm. Természetesen biztatni kell a lemaradókat, de ahogyan azt már többször is hangoztattuk, fontos szempont az önmagunkhoz mért fejlődés is.

Az alapötletből származó variációs lehetőségek:

- csak a gyümölcsöket
- csak a rovarokat
- csak a piros színű táplálékokat vehetik fel a gyerekek.

Fontos mindenkor mind a két kéz használatára. Természetesen más jellegű nagymozgással is lehet a feladatot végrehajtani. A gumizsinórral pedig bordásfalra, székre is lehet erősíteni a szőnyegdarabokat, természetesen ebben az esetben más történetet és más jellegű mozgást (pl. futást, kúszást, csúszást) lehet végezni.

A játék értékelése: A kéréseknek milyen mértékben tett eleget a gyermek? Az elvégzett feladatot tudta-e önmaga értékelni? Pl. hibázott-e, amennyiben valamilyen csoportosítás szerint kellett összegyűjteni a táplálékokat? Hogyan tudja használni a több-kevesebb, ugyanannyi fogalmakat? Teljesítménye hogyan alakult az egyes játékmenetek során? Csapatjátéknál a csapatokat külön-külön értékeljük.

Az éhes oroszlán

(Flaskai Anna, Zebegény)

Fejlesztő hatás: Tartásjavítás és elsősorban a célbadobás fejlesztése.

A játék elkészítése: Hullámkartonból, vagy egyszerűen egy kartondoboz egyik oldalát felhasználva egy nagy oroszlán fejet kell kivágni.

Amint azt a kép is bizonyítja, nem túl bonyolult. A szája helyére lyukat vágtam, hiszen a mi oroszlánunk éppen nagyon éhes és ezért nyitotta ki hatalmasra a száját. Várja a finomabbnál-finomabb falatokat.

Oroszlánunkat lehet díszíteni természetesen szemekkel és göndörödő sörénnyel is, ami tetszőleges anyagból készülhet (rafia, fonál vagy papírcsíkok). A hússzeletekhez kis, piros zacskókat készítettem, melyeket homokkal töltöttem meg. Javaslom, hogy ehhez jó erős anyagot használjon minden kedves kolléga, mert bizony egyszer nagyon megjártam. Takaríthattam a sok homokot. Gondolkozzanak velem együtt Önök is, mivel lehetne még megtölteni a kis tarsolyokat!

Talán az is tartósabbá tenné a dobálásra ítélt zacskókat, ha dupla anyagréteggel dolgozunk.

Az oroszlánokból rögtön lehet hármat is készíteni, így sok gyerek tud egyszerre játszani, s az sem elhanyagolandó szempont, hogy több idő és lehetőség jut a dobás gyakorlására. Természetesen, mind a két kézzel gyakoroltassunk itt is! Amikor már álló helyzetből ügyesen dobnak a gyermekek, megpróbálhatják más kiinduló helyzetből is elvégezni, vagy valamilyen futásfeladattal összekötni az oroszlán „etetését”.

Joggal kérdezhetik, mi benne a tartásjavítás? Nos, ezt mindenkinek magának kell majd kitalálni. Javaslom a játék kipróbálásakor, hogy szedjék össze a „húsokat”, s utána etessék meg az oroszlánt! Jó étvágyat kedves Oroszlán.

Megjegyzéseim: Az oroszlánt fel is lehet ám akasztani. Remekül használható udvari játékként is. Fontos azonban arra vigyázni, hogy a nehezekkel ellátott kislabda ne okozzon sérülést. A gyerekeknek pontosan meg kell adni azt az irányt, hogy merről dobhatnak csak!

Szobában játszva javasolnám a picit keményebb, jól pattanó szivacsabdákat, amelyek nem okoznak különösebb sérülést a gyerekeknél. Így önállán is tudják majd használni a játékot. Amikor már megunták a teremben, ki lehet vinni az udvarra. Bízom abban, hogy meglátván az éhező állatot, önmaguktól is elkezdik újra játszani. Természetesen itt szivacsabdával.

Keress meg és utánozd!

(Prágáné Brindzik Gizella, Farmos)

Fejlesztő hatás: Figyelemfejlesztés, forma-és alakfelismerés.

A játék elkészítéséhez több nagyobb lapra van pusztán szükség és némi ügyességre, ami a rajzokat illeti. Nagyné dr. Kovács Ildikó elméleti és gyakorlati óráin fogalmazódott meg bennem a gondolat, hogy ezt az igen egyszerű játékot elkészítsem, mely elsősorban a gyermekek megfigyelőképességére épít. A játékos feladat, amelyet valamilyen nagymozgással kötöttem össze, nem csak a tartásjavítást, hanem a statikus és dinamikus mozgások összekapcsolását, az egyensúly fejlesztését is szolgálják. Nagy kartonlapokra rajzírással különféle ábrákat rajzoltam fel. Térdelőtámasz, terpeszállás kar oldalsó középtartásban, guggulótámasz, stb., ami esetleg szolgálhat egy gimnasztikai gyakorlat kiinduló helyzeteként is. A kartonlapokat a bordásfalra erősítettem, de bárhová elhelyezhető. Így nem vagyunk kötve kizárólag a tornateremhez. Kezdődhet is a játék!

- ”Gyerekek, felakasztottam nektek néhány olyan ábrát, amelyek olyan tornagyakorlatokat ábrázolnak, amelyeket ti már nagyon sokszor velem együtt a testnevelés foglalkozásokon eltornáztatok. Most lerajzoltam néhányat.”
- ”Járjátok körbe a termet úgy, mint ahogyan múzeumban szoktuk a képeket nézegetni!”
- „Figyeljétek meg jól őket, és gondolatban próbáljátok leutánozni azt, amit a képen láttok!”
- „Most pedig tenyéren és talpon támaszkodva szabad csak közlekednetek, de figyeljétek közben arra is, amit mondok! Rajta! (a gyerekek végzik a kért feladatot és remélhetőleg arra is figyelnek majd, amit mondok).
- ”Álljatok meg! Köszönöm! Most pedig álljatok fel és sétáljatok egy számotokra tetsző ábra

közelébe! Próbáljátok azt a testtartást felvenni, amit az ábrán láttok! Egy ábrához csak egy gyermek mehet.”

- ”Nagyszerű, úgy látom, mindenki jól megfigyelte azt, amit a képen látott. Indulhattok tovább, most hanyatt fekvésben helyezkedjete el, kar magastartásban! Vállból, lapockából megnyújtóztatok tovább! Próbáljátok minél kevesebbet segíteni a lábatokkal!”
- „Köszönöm, állj! Állásba fel! Szökdeljetek páros lábon egy olyan ábrához, amelyiknél nincs senki, és Te sem voltál még az előbb! Figyeld meg alaposan! Gondolkozhatsz egy picit, amikor tapsolok, kérem, utánozd Te is az ábrát!” (Ismét bízom abban, hogy egyértelmű volt az utasítás és a gyerekek végzik a kért feladatot.)

A játék értékelése: A gyerekeket már a nagymozgások közben is biztassuk, hogy szépen, ügyesen pontosan végzzék a feladatot! A statikus helyzeteknél pedig szintén dicsérjük a pontos megfigyelést, a szép kivitelezést!

Megjegyzéseim: Kedvelik a gyermekek ezt a játékot is. Kezdetben úgy is játszhatják, hogy a felnőtt csak egy ábrát mutat fel, s csak később függeszti fel, rakja ki a többit.

Emlékeznek ugye a régi kedvelt játéokra? Tűz-víz-repülő. Nem csak mondani, mutatni is lehet. Pályakezdőként kedvelt tevékenységem volt, hogy a már sokat begyakorolt játékokat kicsit másként játszottuk. Ebben az esetben pl. a szavakat ábrák helyettesítették. Lángok, repülő és hullámzó víz. Ezeket mutattam fel a gyermekeknek. Így bizony sokkal nagyobb figyelmet is igényelt, mivel a hangomat nem hallották közben. Egyből két játék is lett egyszerre.

A jó megfigyelésre a gyermekeknek bizony nagy szüksége lesz az iskoláskor kezdetén és a későbbiekben is. Gondoljanak csak az írásra, a betűtanulásra, az olvasás alapjaira, a többiről nem is beszélve! Fontos minden esetben a pontos megfigyelés. Mi a testneveléssel, a mozgásfejlesztéssel szeretnénk ebben az esetben is megkönnyíteni a gyermekek első éveit tanulmányaik során.

„Aki hallja, adja át...!”

Pektor Gabriella cikke. Megjelent az Óvodai Nevelés 2005. novemberi számában.

Egy kedves kolléganőmnél voltunk óvodlátogatáson. Búcsúzáskor titokzatosan még a fülembé súgta: „Gyere, mutatok valamit. Tetszeni fog.” Ekkor hallottam először Magyar Gábor testnevelő kolléga által kifejlesztett komplex mozgás és személyiségfejlesztő módszerről.

Igaz ugyan, hogy Ildikó csak röviden, de nagyon lelkesen mesélt erről a módszerről és a hozzátartozó eszközeiről. Szavai felkeltették az érdeklődésemet, s miután egy rögtönzött bemutatóval tovább csigázta kíváncsiságomat, arra gondoltam, hű de jó lenne nekünk is ilyen az óvodába! Első ránézésre látszott rajta, hogy olyan ember alkotta, aki ki is próbálta a gyermekek között, aki ügyelt arra, hogy tartós, biztonságos, könnyen kezelhető eszközt készítsen. Nem került sok fáradságba, néhány telefon, időpont egyeztetés és Gábor jött, látott és győzött. Minket legalábbis meggyőzött, azon a májusi szombaton, amikor a kicsi, de barátságos tornateremben összegyűltünk nálunk az óvodában. Szerettük volna más kollégáknak is bemutatni. Legnagyobb örömünkre el is jöttek, nem sajnálva rá a pihenőnapjukat. Szeretném most a kedves olvasóval megosztani egy kicsit a szombati élményeinket és azt a pár napos tapasztalatot, amit azóta már a gyerekek körében is átélhettem.

Izgatótlan vártuk a bemutatót. Sokszor hallhattuk, hogy a tudományos felfedezések gyakran milyen véletlenül múltak. Nos, Gábor is a maga kedves, igen szerény modorában elmesélte nekünk azt a véletlent, ami az ő agytekervényeit évekkal ezelőtt beindította, majd létrehozta ezt az általa „Mozgáskottának” elkeresztelt módszert.

A gyakorlati munka előtt röviden ismertette eddigi eredményeit. Számos személyes élményével tette színesebb előadását, mely elsősorban a gyerekek körében szerzett tapasztalatairól szólt.

A következő néhány gondolatot Gábortól idézném: „A módszer egy olyan tervszerű és hatékony eszközt kínál a pedagógusoknak, amely a kisgyermekkor testi és pszichológiai sajátosságaihoz alkalmazkodva játékos módon fejleszti a gyermekek testi és értelmi képességeit. Olyan módszert, amely tornaterem híján a csoportszobák átrendezésével is alkalmas arra, hogy a mozgás és a sport a mindennapok meghatározó élményévé váljon.

„A Mozgáskotta Módszer átlépve a hagyományos sportági mozgásoktatás korlátain, nem csupán a mozgások térbeli és időbeli szerkezetére, a teljesítményekre koncentrálnak. Ebben a programban a foglalkozások miliője és a mozgásos tevékenység ugyanolyan hangsúllyal szerepel, mint maga a konkrét mozgásteljesítmény. A módszer gyakorlatában az érzelmek, az ismeretek, a figyelem, a gondolkodás, az emlékezet, mint a mozgásos tevékenység pszichológiai alapjai legalább akkora jelentőséggel bírnak, mint maga a kivitel.” Folytathatnám tovább Gábor szavaival, de talán meggyőzőbb most a cikkben az, hogy röviden leírom azokat az első élményeket, amelyeket akkor szereztünk, amikor alkalmunk volt kipróbálni az eszközt.

Egy zsámolynagyságú görgős ládikából kerültek elő először a nagy négyzet alakú falapok, melyek kellemes filcborításán a gyermeki élményvilághoz és fantáziához közel álló szimbólumok voltak. Nyuszik, mackók, mókusok, békák, cintányérozó bohócok, lábnyomok és még sok minden más is. Egy speciális, nem csúszós szőnyegre Gábor fergeteges gyorsasággal rakta le egymás után a lapokat. A talpnyomok formáját szemlélve rögtön rájöttünk, hogy melyik lehet a bal és melyik a jobb lábunk megfelelő lapocskája. Egyszerű feladattal kezdtük, ahogyan azt a munkánk során oly sokszor mi is tesszük. A megfelelő talpnyomra kellett rálépni. Ez nem is olyan bonyolult, gondoltuk. Sikerélménnyel, duzzadó kebellet lépegettünk. Igen ám, de folyamatosan nehezebbé vált a feladat. Kaptuk az utasításokat: „Most, a piros talpnyomokra erőteljesebben lépjetek rá! Tapsoljatok a kék színűeknél! Remek. A pirosaknál kettőt koppantsatok a lábatokkal, a kékeknél tapsoljatok!”

Ez már kezdett picit nehezedni és erősen kellett figyelniük önmagunkra, s bizony a társunktól is függetleníteni kellett magunkat, aki előttünk illetve mögöttünk kopogott, tapsolt, ahogyan azt a feladat megkívánta. Észre sem vettük, hogy a lapokon fehér pöttyök is vannak. Nosza, most úgy kellett a lépéseinket rendezni —természetesen megtartva az eddigi kopogást, dobogást, tapsot, — hogy még arra is figyelni kellett, hány pötty van a lapokon. Bizony, itt már számolni is kellett és természetesen jól mosolyogtunk egymáson, hogy ez nem is olyan könnyű feladat, hiszen néhányszor eltévesztettük. De sebaj, ettől fejlődünk mi is és majd a gyermekek is!

Éppen kezdtünk örülni, hogy többszöri ismétlés után már egészen hibátlanul oldottuk meg a feladatot, amikor a talpnyomokat Gábor elforgatta különböző irányokba, s tett mellé egy szélforgóhoz hasonlatos ábrát, amire rálépve a megadott irányba forognunk is kellett. Volt alkalmunk a teret bejárnunk. Éreztük, hogy ez már kezd nekünk felnőtteknek is komoly kihívássá válni. Nem volt vége a lapoknak. Jöttek a békák, mókusok és a többiek. Mindegyikhez egy meghatározott statikus mozgás társult. Pl. a madár jelnél oldalsó középtartásba kellett emelni a kart, a békánál guggoló támasz helyzetét vettük fel. S ne felejtjük el azt sem, hogy közben folyamatos kéréseknek tettünk eleget (tapsoljunk, dobogjunk, köszönjünk a különböző figuráknak, mondjuk a színeket, itt vagy ott emeljük a karunkat vagy a lábunkat, stb.).

Az már nem is merem mondani, hogy amikor a szőnyegre kerültek a kisebb és nagyobb dobogók, bizony a meglévő összes mozgáskoordinációkra szükségünk volt. Béla volt az egyik legügyesebb óvóbácsi.

A gyakorlás eddigi szakaszában is érezhettük már, hogy bizony szükség van az állóképességünkre, az ügyességünkre, a figyelmünkre. Jó volt az, hogy nem sürgetett senkit Gábor. Egyéni tempóban hajthattuk végre a feladatokat. Ez a gyerekeknél is fontos dolog lesz majd.

Miközben egyre csak jöttek az újabb és újabb feladatok, már alig vártam a hétfőt, amikor a gyerekeknek is bemutatnom legújabb barátunkat. S közben a gondolatok is elárasztották a fejemet. Egyre több és több dolog jutott eszembe. Mit lehetne még kitalálni?

Hétfőn szépen berendezett teremmel vártam a gyerekeket. Az elmaradhatatlan bemelegítés után bemutattam a lapocskákat és természetesen szokásos „balesetvédelmi előadásomat” is megtartottam az eszközzel kapcsolatban. A gyerekek izgatottan nézték a lapocskákat. Mi is az egyszerűbb feladatokkal indítottunk. Kíméletlenül figyelmeztették társaikat, ha azt vették észre, hogy valamit elrontottak az egyszerű lépéseknél is. A többről már nem is beszélve. Nagyon élvezték, hogy — az eddig még nem említett — babzsákokon lévő állatfiguráknak köszönni kellett. „Játéklehetőség is adódott azonnal. „Futás indulj! Állj! A négy lábúak törökülésbe le, tarkóra tartással!” (Itt sem szabad elfelejteni a tartásjavítást.)

Jó hangulatban telt el a foglalkozás további része. Örömmel láttam, hogy a gyerekek élvezik ezt a fajta új módszert, amit még tovább bővíthet a mi kreativitásunk.

Éreztem, hogy itt is többről van szó, mint mozgásról. Ez valóban egy komplex dolog, egy kincs, amivel a gyermekeknek éppen azon képességeik fejlődnek ebben a meghatározó életkori szakaszban, amelyekre nagy szükségük lesz ahhoz, hogy helyt tudjanak állni az iskola első osztályaiban: megfelelő figyelemmel, fegyelemmel, türelemmel, beszédkészséggel, számolási alapfogalmakkal, testükön való tájékozódással, megfelelő izomrendszerrel, stb. kell rendelkeznie minden kisdíáknak. Mi pedig, akik velük foglalkozunk tudjuk, hogy ez nem mindig adatik meg eredendően. Gáborral egyet értettünk abban, hogy nincs egyedül üdvözítő módszer. Ez is egy a sok közül, de méltán érdemes arra, hogy minél többen megismerjék.

Aki hallja, adja át! Érdemes.

Találj bele!

(Tóth Endréné Ildikó, Eger)

Fejlesztő hatása: Ügyességfejlesztő (eredetileg népi) játék, ami bizony nem csak pontos célzást, erőadagolást, de bizony nagy türelmet és kitartást is igényel. Fejleszti a finommozgásokat, a szem-kéz koordinációt, felkészíti az ideg-izom kapcsolatokat az iskolában várható írásos feladatok elvégzéséhez.

Elkészítése: A képen szereplő igen kellemes tapintású, esztétikus kivitelű eszközt részben hulladékanyagból, részben pedig a barkácsboltokban kapható hungarocell karikából és gömbből lehet elkészíteni.

A tölcserhez pedig a kemény kartont egy egyszerű téglalap alakból formáltam meg, s tűzőgép segítségével rögzítettem a kívánt alakzatot. A tölcser nagysága a téglalap méretétől függ.

Karika elkészítése: A hungarocell gyűrűbe egy gyermekujjnyi vastagságú fapálcikát erősítettem, majd a gyűrűt maradék anyaggal vontam be, s helyenként ragasztóval rögzítettem. A hozzá tartozó

kislabdát kellemes tapintású filc anyaggal borítottam be. Ügyeltem arra, hogy előtte egy vastag lyukú tű segítségével a hungarocell gömbön egy vastagabb, általam font zsinórt átfűztem. A gömböcskére körcikkekkel varrtam rá a filcet.

A tölcsér elkészítése: A vastag karton lapból téglalapot vágtam ki, ahogyan azt már fent említettem. A formálandó tölcsér aljába rögzítettem ebben az esetben a fonalat, mely végén ismét ott volt a kislabda. Tölcsérformálás, rögzítés és bevonás kellemes bársonyos anyaggal. Kezdődhet is már a játék! Találj bele a karikába!

A játék értékelése: Természetesen nem olyan könnyű mindenkinek, mint a képen látható gyerekeknek. Ők már sokat gyakorolták. Lehet próbálkozni, kinek hányadik próbálkozásra sikerül majd? Ugye, mind a két kézzel is megpróbálják majd? Sőt, egyszerre mind a két kézzel fogva az eszközt is érdekes lehet beletalálni.

Megjegyzéseim: Akinek könnyebbésséget jelent, elkészítheti a labdákat, pl. nemezlabdából, vagy kitömött filclabdából is.

Teremben is jól játszható kedvelt játéka lett a gyerekeknek. Az izgó-mozgó csemetéknek különösen ajánlom.

Levegős tojások

(Karsainé Szentpéteri Bea, Szob)

Fejlesztő hatása: Elsősorban légzésfejlesztés, játék.

Elkészítése: Szinte nem is kell semmit barkácsolnunk, csak nyitott szemmel járnunk... Láttak már hatalmas nagy Kinder tojást? A csokiburkot fogyasszák el jó étvággal, a megmaradt nagy műanyagtojások pedig sok mindenre alkalmasak. El lehet bennük rejteni különféle tárgyakat, melyeket a tojásban adott csörgésük alapján be lehet azonosítani, jó talp alá való, mivel remekül lehet görgetni. A műanyag burokból akár még a ping-pong labdák is. Szükségünk lesz még annyi szívószálra és papírhengerre, (alufóliás henger fólia nélkül,) ahány gyermek vesz részt a játékban.

A tojásokat szétszedve (fél tojásokat kapunk) domború felükkel felfelé leborogathatjuk a földre. Ezek lesznek az akadálypályán a bóják, melyek között hullámvonalban kell majd a kisebb, majd egyre nagyobb golyókat terelgetni a saját magunk által kifújott levegő segítségével. Természetesen ebben lesz segítségünkre először a szívószál, később majd a fóliahenger. Rajtuk keresztül kell kifújunk a levegőt és irányítani a labdákat.

A feladatot térdelésben alkartámaszban haladva javaslom elvégezni. Fontos a gyakorlat megkezdése előtt az erőteljes kilégzés szájon át. Amennyiben nem sikerül elsőre a feladat, feltétlenül pihentessük meg a gyermeket, ne várjuk meg, amíg esetleg elszédül az esetleges hibás légzés következtében. Ilyen lehet pl. a túl hosszú ideig történő gyakorlatvégzés, vagy a koncentrált figyelem következtében bekövetkező túlzott mértékű levegő visszatartása. (A hiperventilláció, azaz fokozott légcseré, nem csak a bűvároknál léphet fel. Okozhatja a szokatlanul mély és gyors légzés.)

Javaslat: rövidebb pályaszakaszok, rövidebb ideig tartó játékmenetek, közbeiktatott pihenőkkel. Kis várakozás után ismét lehet folytatni a gyakorlatot, ebben az esetben a játékot.

Az óvodai, iskolai és kórházi munkánk során fontos az általános légzésfejlesztés. Találjunk rá alkalmat a mindennapokban is. Kirándulások, séták, udvari tartózkodások, testnevelés foglalkozások levezető vagy pihentető részeiben. Később bíztassuk a gyermekeket arra, hogy nagyobb átmérőjű szívószállal és csővel próbálják meg végrehajtani! Ki lehet olyat is találni, hogy a levegőt kifújva, majd beszívva megtartani a szívószál végén a kis ping-pong labdát és így az előre meghatározott célba szállítani.

A játék értékelése: Szemmel látható és érzékelhető lesz az eredmény. Itt is az egyéni teljesítményt értékeljük. A gyerekek életkorához és előzetes tapasztalatainkra támaszkodva kell kijelölni a megtenni kívánt utat. Mindenképpen javasolnám, hogy előtte próbálják ki kedves kollégák, így elkerülhető lesz a gyermek kudarca is!

- Megfelelő erősséggel tudta-e a gyermek kifújni a levegőt?
- Mennyi idő alatt tette meg a kijelölt szlalompályát?
- Milyen ügyesen tudta irányítani a kifújt levegőt?
- Mennyire volt megfigyelhető az esetleges elfáradása?
- Örömet lelte-e a feladatban?

Amennyiben pedig a feladat a levegő beszívása, benntartása volt, meddig sikerült az a gyermeknek.

Szivacsok sorakozó!

(Király Erika, Cegléd)

Fejlesztőhatása: Megfigyelőképesség fejlesztése, matematikai és geometriai fogalmak előkészítése, szortírozás, csoportosítás, színfogalom megalapozása, térbeli tájékozódó képesség fejlesztése.

A játék elkészítése: Időigényes. Százforintos boltban kapható szivacsokból különböző méretű, színű és formájú szivacsokat, geometriai formákat (téglatesteket, kockákat, gúlnákat) kell kivágni olló segítségével. A játékhoz az alacsonyabb életkorú gyermekeknek egy kis kerettörténet található ki. A rendetlen szivacsgyerekek csak akkor mehetnek el kedvenc helyükre fürdeni, ha megtalálják a családjukat. Segítsünk nekik ebben!

Javasolnám, hogy a gyerekeknél nem szükséges mindent előre megmondani, megmagyarázni. Találják ki ők, vajon mi is lesz itt a feladat, vagy éppen találjanak ki hozzá ők valamilyen mesét. Ez is hozzájárul nem csak az anyanyelvi fejlesztésükhöz, de a kreativitásukhoz is.

Bátran borítsuk ki eléjük a sok kicsi darabra felszabdalt szivacsokat! Biztos vagyok benne, hogy érdeklődve fogadják majd.

- „Szerintetek mik ezek, amiket most kiborítottam?” (Remélhetőleg megkapjuk a helyes választ.)
- „Mit gondoltok, mit fogunk vele most csinálni?” (Bízom abban, hogy jobbnál-jobb ötleteket mondanak majd, amelyeket bátran ki is lehet próbálni.)

Rakhatunk le a talajra egy karikát, egy lapos lécekből összeállított négyzetet, téglalapot és háromszöget. Sokszor ez már bőven elég is. A gyerekek azonnal tudják a feladat lényegét, mit hova,

melyik "családba" kell tenni. Természetesen, amennyiben azt látjuk, hogy a feladat megoldása nehézségbe ütközik, különféle utasításokkal segíthetjük, bátoríthatjuk őket.

További variációs lehetőségek:

- A szortírozást valamilyen természetes mozgással összekötni.
- Gondolkodtató jellegű feladatokat adni, pl. csak a szögleteseket szedd össze, csak a pirosakat, most csak a kicsiket, csak a nagyokat, stb.
- Olyan, mint a matematikában a logikai készlet, csak szivacsból, térben és mozgásfejlesztéssel összekötve.
- Utasításként adhatjuk ki azt is, hogy pl. a szivacsokat mindig csak két ujjal szabad megfogni.

A játék értékelésének szempontjai is többfélék lehetnek: gyorsaság, hibátlan feladatmegoldás, csoportosítási javaslatok, ötletek száma, stb.

Megjegyzéseim: A játékot lehet egy csapattal végezni. Ebben az esetben az a cél, hogy minél rövidebb idő alatt sikerüljön a megadott szempont szerinti csoportosítás. Amennyiben két vagy annál többen játsszák, akkor javasolnám, hogy a gyerekeket jelzőszalaggal lássuk el! Ugye, megint csak azt tudom mondani, hogy iskolaelőkészítés mozgással. A játék közben mennyi mindenre van lehetőség örömteli formában!

Ki szeret engem?

(Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)

Kedves Olvasó!

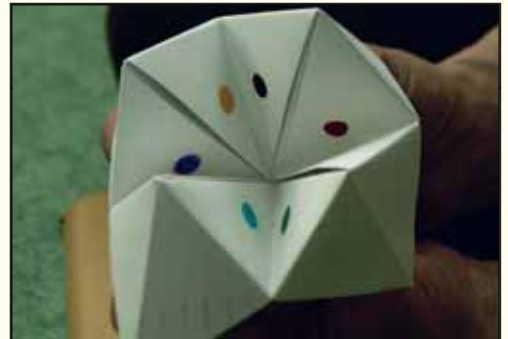
Ezek a játékok már ismertek az idősebb generáció körében, a fiatalok szinte csak szájhagyomány útján vagy a néprajzzal foglalkozó könyvekből értesülhettek létükről. A képek is azt bizonyítják, hogy igen, vissza kell menni néha a múltba és nem szabad feledésbe merülni hagyni azt, ami szép és jó volt.

Ezek a játékok igen egyszerűek, könnyen beszerezhetőek és velem együtt sokaknak visszaidézik az iskolás éveket, a szünetek hangulatát, amikor nem a táskáinkkal lótotunk-futottunk egyik teremből a másikba, hanem volt idő elfogyasztani az anyukánk által készített uzsonnát és még arra is volt időnk, hogy megtudjuk „ki szeret és ki nem minket”...

Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy az ujjainknak milyen nagy szüksége van arra, hogy használjuk őket.

Szerettünk fenni, s erre mindenhol találtunk alkalmas helyet. Anna nekünk ehhez még versikét is mondott, hogy jobban megjegyezzük a mesterfogásokat. Az ő ujjai fergeteges gyorsasággal mozogtak, sajnos nekem egy jó ideig még a vers sem segített...

Meg lehet próbálni a gombpörgetést is.

Drungattyú

(Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)

Fejlesztő hatás: Szem-kéz koordináció, finommotorika.

A játék elkészítése: A gomb előkészítése a pörgetésre: Keressetek egy szép, nagy kétlyukú gombot! Fűzzetek át rajta egy jó erős, de nem túl vastag cérnát, fonalat! (javasolnám a felvető elnevezésűt, ami barkácsboltokban lehet kapni). A fonál szabadon lévő részét kössétek össze csomóra! Így a gomb szabadon csúszkálhat ide-oda a fonál alkotta sínen. A gombot csúsztassátok középre és a két végén a fonálnak dugjátok be jobb és bal kezetek mutató és középső ujját!

A játék leírása: A fonál legyen feszes! Csuklótok körkörös mozgásával próbáljátok megpörgetni a gombot, addig, ameddig a cérna jól becsavarodott! Ezután egyenletes mozdulatokkal húzzátok kétfelé a cérnát, ami jó esetben

jellegzetes durrogó hangot ad! A gombocská pedig csak forog körbe-körbe, természetesen csak akkor, ha ügyesek voltatok és megfelelő tempóban végeztétek az apró mozdulatokat. Akinek már állásban vagy ülésben jól megy, megpróbálhatja úgy is, hogy közben sétál vele, leguggol vagy bármilyen más mozgást végez a gomb pörgetésével együtt.

Megjegyzéseim: Dolányi Anna könyvében írja, hogy régen gomb helyett fával vagy csonttal is játszották. (Dolányi Anna: Gyermekjátékok Turán, Tura, 1997)

Kapós labda

(Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)

A mi esetünkben a labdát egy párna helyettesítette. A rajzot Seidl Réka készítette.

Fejlesztő hatás: Beszéd labdaérzék és reakciógyorsaság fejlesztése.

A játék elkészítése: Kiválasztunk egy puha díszpárnát vagy készítünk mi is szivacsból egyet.

A játék leírása: A játéktéren belül húzunk egy vonalat. Pár lépéssel a vonal mögött helyezkednek el a játékosok. A vonal előtt háttal a többieknek párnával a kezében áll a dobó. Az ő feladata az, hogy a párnát hátrafelé dobja a többiek közé. Igyekszik ezt úgy tenni, hogy társai ne tudják azt elkapni a kijelölt játéktéren belül. Akinek mégis sikerült, az helyet cserél a dobóval. Kezdődhet újra a játék. A párna ha a földre esik le és utána kapja el valaki, vagy elkapták, de kiesett a gyermek kezéből, akkor az nem számít érvényesnek.

A játék értékelése: A dobó szempontjából dicséretet érdemel, ha több játékmenetben ő volt a dobó és a szabályok betartásával hátradobott labdáját nem tudták elkapni. A vonal mögött állók közül pedig feltétlen dicsérjük meg a párnát ügyesen elkapókat.

További játéklehetőségek: A dobó játékos a dobás előtt megkérdezi, hogy „Ki szereti a... pl. bablevest, tökfőzeléket, spenótot, stb.?” A gyermekek kórusban válaszolták: „Én szeretem” vagy azt, hogy „Nem szeretem”, de a párnát választól függetlenül ugyanúgy próbálták elkapni. Ügyelni kellett arra, hogy kétszer nem volt szabad ugyanazt az ételt mondani.

Megjegyzéseim: Javasolom, amennyiben nagyobb a hely és a gyermekek már megtanulták a játékot, hogy két dobóval is próbálják meg.

Megjegyzéseim: Szeretettel ajánlom figyelmükbe Dolányi Anna könyvét
Dolányi Anna: Gyermekjátékok Turán, Tura, 1997

Gumilétra

(Szabó Orsolya, Nagykovácsi)

Fejlesztő hatása: „Célom volt egy olyan eszköz létrehozása, mely felhasználhatóságának számos területe által sokoldalú fejlesztésre ad módot. Komplexen egyesíti magában azokat a tulajdonságokat, amelyeket az eddig megismert mozgásos eszközök önállóan nyújtanak, mégis elérhető áron, házilag is kivitelezhető formában”- Orsi így foglalta össze az általa készített eszköz célját. Természetes mozgások fejlesztése, finommotoros feladatok (gombolás), számtalan játéklehetőség.

A Röltexben kapható különböző szélességű és színű gumiszalagot választottam a következők miatt:

- biztonságos (ha beleakad a gyermek, nem esik el azonnal, felkészülhet az esésre, korrigálhatja mozdulatát)
- rugalmas, alakváltoztatásra ad lehetőséget
- színes, színekombinációi száma kimeríthetetlen
- a gyerekek számára újszerű, élményt, kihívást jelent
- a régi gyermekjáték kreatív felhasználása jelenik meg általa
- más eszközzel (bordásfal, zsámoly) jól kombinálható
- kis helyen tárolható
- mozgatása igen egyszerű

Az eszköz elkészítése: „Fehér, kb. 4-5 cm széles gumiszalagból jó sokat vásároltam. (kb. 10-12 métert). Természetesen mindenki annyit vesz, amekkora területen kívánja használni az eszközt. A két párhuzamos hosszabbik oldalát a létránknak egy-egy rövidebb szalagrésszel lezártam. Így tulajdonképpen megkaptam a keretét a majdani létránknak. A létra fokaihoz keskenyebb (1,5-2 cm széles) színes gumiszalagot választottam. A végekre gombokat varrtam. Ezeket a színes létrafokokat nem varrással lehetett ráerősíteni a keretre, hanem fel lehetett arra gombolni. Természetesen a fehér kereten a gomblyukakat, amelyek tulajdonképpen csak egy ollóval bevágott kb. 1 cm-es körbeszegett egyenes vonalú bemetszések voltak, melyeket előzetesen pontosan kimértem.

A gyerekek a megfelelő pillanatban szinte a szemem láttára készítették el, gombolták fel a létrafokokat igen nagy élvezettel.

További játéklehetőségek: a létra keretét először a fokok nélkül használva, pl. valamihez kifeszítve, mint egy nagy rugalmas téglalap, a mi esetünkben, mint légyfogó működött.

- Futás a gumikereten kívül. Rajta! Figyelem, amikor tapsolok, fekjüd hasra és érintsd meg a légyfogót!
- Fussatok tovább! Amikor tapsolok, tapadj ismét rá a légyfogóra a hasaddal, de sem a kezed, sem a lábad nem érhet hozzá!

- A kereten lehet átlépni, átbújni, a földre helyezetten egyensúlyozó járással haladni, s közben a gyermek észrevétlenül ismét tanul valamit, megerősödnek benne azok a fogalmak és kifejezések, amelyeket bizony sokszor kell az iskoláskor előtt mondanunk ahhoz, hogy megfelelő szilárdsággal épüljön be a gyermek tudatába és kerüljön be a szókincsébe (kívül, belül, alatta, felette, rajta, között, előtte, mögötte, stb.).

A gyermekek számára nagyon érdekes és látványos, amikor pillanatok alatt ők maguk tudják átvarázsolni az egyszerű keretet egy színes létrává és közben még ügyesednek is. A mai gyerekek többsége az olyan egyszerű dolgokat, amelyek a mindennapi élethez nélkülözhetetlenek, mint például a cipőkötés, gombolás, zipzárfelhúzás, kilincslenyomás és még sorolhatnám tovább azokat a dolgokat, amelyek a mindennapi élethez szükségesek, sajnos nem minden esetben tudják.

Ma sok óvoda ír, olvas, több nyelven beszél, ami önmagában nem lenne baj, de azért az élethez szükséges alapvető dolgokról sem szabad elfelejtenünk.

Az így elkészített létránkon azután bátran lehet előre, hátra, oldalazva, nyitott és csukott szemmel a létrafokokat átlépve haladni:

- különböző futásfeladatokat végezni,
- ugrani, szökdelni (pl. páros lábról páros lábra, páros lábról egy lábra, egy lábról egy lábra előre, hátra, oldalra végezve, stb.),
- kúszni, csúszni, mászni a különféle magasságban elhelyezett létra fokok között, fölött, alatt különböző irányokban,
- dobni, célbadobni,
- a talajra merőlegesen állított és oldalt rögzített, kifeszített létra fokok alkalmasak az átdobások, célbadobások gyakorlására,
- ugróiskola jellegű játékokhoz is fel lehet használni, pl. szabályként kitalálhatjuk, hogy a zöld és a kék szalag közé csak páros lábbal szabad érkezni, a piros létrafokra egy lábbal rá kell ugrani, stb.,
- a sokunk által ismert Házatlan Mókus játékot is ki lehet a segítségével próbálni.

Játék a pókokkal

(Szöginé Nádasy Márta)

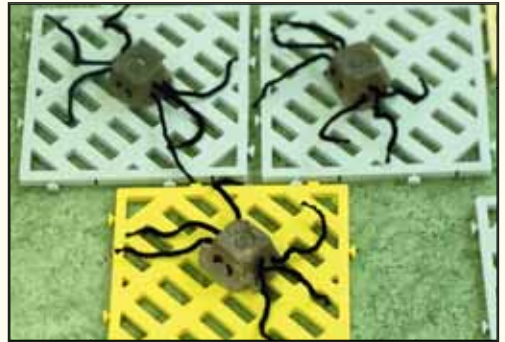
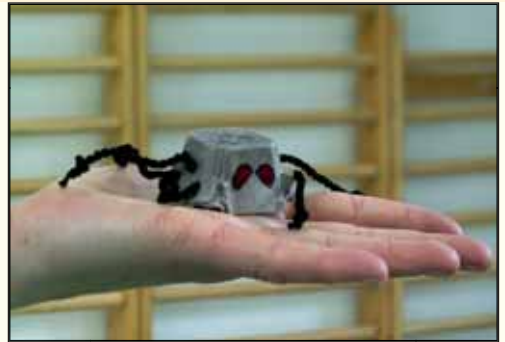
Fejlesztő hatás: Tartásjavítás, légzésfejlesztés játékkal. Egyensúlyfejlesztés és bármi, amit ki lehet vele találni.

A játék elkészítése: Régi fürdőszobai kilépő szolgált a pókok hálójául. Ezt természetesen mással is lehet helyettesíteni, csak nekünk éppen ez volt otthon a pincében. A pókok elkészítése sem túl sok időt, sem különösebb ügyességet. Tojásos dobozokból (papír) a különálló kis egységeket választottam szét egymástól és ragasztottam rájuk szemet és fűztem rájuk hat lábacskákat. A lábakat vastagabb fonalból illesztettem rá, de több vékonyból fonnai is lehet. Annyi pókot készítettem, hogy minden gyermeknek egy jusson. Később a gyerekek otthon még örömmel készítették hozzá többet is.

Kezdődhet a játék!

- Gyerekek, mindenkinek készítettem egy pókot. Még kicsik, szeretném ha elvinnétek őket sétálni, mint pókmamák (a pedagógus kiosztja a pókokat és hagyja, hogy a gyerekek megszemléljék).

- Álljatok fel!
- Tegyétek rá a kézfejetekre a pókokat és így vigyétek el őket! Mutassátok meg nekik a szobát ahol éppen tartózkodtok!
- Örülök, hogy senki nem ejtette le a pókját. Most próbáljátok meg a másik kezeten is utaztatni a pókocskát!
- Nagyon jó! Rátok bízom azt, hogy ki hová teszi a testén a pókot. Ne féljetek tőlük! Bátran induljatok a sétára, de ügyeljetek arra, hogy ne essen le a kis állat!
- Most ereszkedjetek alkartámaszba! Nem nyúlhattok hozzá a pókokhoz! A saját kifújott levegőtök segítségével mozoghatnak csak a pókok. Próbáljátok csak meg!
- Látom ez egyre jobban sikerül. Akinek kedve van, az próbálja ki a padokon is a sétáló pókját.

A játék értékelése: A feladattól függően értékeljük azt, ha a pók nem esik le a kézfejről, tenyérről, pókhálóról, vállról, stb.

- aki ügyesen, jól irányítva a kifújott levegőt, mozgásra bírja a pókot
- aki ügyesen, jól irányítva és elég gyorsan a megfelelő helyre viszi el, fújja be a pókot.

Megjegyzéseim: Fontosak a levegővel végzett játékok, de mindenképpen tartsuk be azt, amit korábban már a hasonló játékoknál leírtunk (lásd: 45. oldal, Levegős tojások Karsainé Szentpéteri Bea, Szob).

A gyerekekkel én is kipróbáltam. Nagyon megkedvelték és volt, hogy hétvégére elkérték és otthon ők is készítették maguknak a szülők segítségével.

A játék kis helyigényű. Csoportszobában a gyerekek egyedül is szívesen játszottak vele. A pókokat még ki is lehet esetleg festeni. Ebben az esetben eleve már több játéklehetőséget rejt magában. Két csapatot alkotva ki tud a saját téréfelére valamilyen nagymozgással, vagy fújással több pókot átvinni?

- A pókokat jelzéssel is elláthatjuk. Bizonyos színű, vagy nagyobbaknál bizonyos számú pókok értékesebbek lehetnek.
- Ne felejtjük el azt sem, hogy itt is bízassuk a gyerekeket arra, hogy ők maguk találjanak ki szabályokat! Rengeteg ötletük lesz, nekünk pedig rengeteg új játékunk.

Nyomok a homokban

(Pukkis Edit, Gyula)

Fejlesztő hatása: Véleménye szerint a testnevelés foglalkozások levezető, befejező játékaként is alkalmazható. Alkalmas a térérzékelés, a koordináció, az egyensúly fejlesztésére.

A játék elkészítése: A körlapokra különböző kéz, láb, csípő, térd és más nyomokat, lenyomatokat rajzolt.

A természetes mozgások után gyors megállás, korongkeresés majd a gyermeknek az ábrát megfigyelve azt a testrészét a talajra téve kell megállni, leülni, térdelni, hasalni, stb., ahogyan azt a korongon látja. Ügyelni kell arra a játéknál, hogy lehetőleg minden alkalommal más és más korongot válasszanak a gyerekek.

Megjegyzéseim: A gyerekek az udvaron megfigyelhetik az elsimított homokban az egyes testrészeik által hagyott nyomot. Pl. milyen a térdem nyoma, a lábfejemé, tenyeremé és a lábfejemé, a tenyeremé és az egyik térdemé, a könyökömé és így tovább. Talán ezután már könnyebb lesz a feladat.

A játék értékelése: Megfigyeljük a feladatot megértő és az ábrákat pontosan értelmező tanulókat. A dicsérettel se fukarkodjunk! Bízassuk a lemaradókat!

Hová való a talpacska?

Steigerwald Józsefné Éva, Gyula)

Fejlesztő hatás: Elsősorban alakfelismerés, egyensúlygyakorlat, lábboltozat erősítés, figyelem-megfigyelőképesség fejlesztése.

A játék elkészítése: Nem igényel túl sok időt.

Szeretem a polifoamot. Több dolgot készítettem már belőle az óvodában. Van közülük néhány olyan alkotás, ami dekorációként szolgál a csoportomban. Sajnos nekünk még a tanfolyam ideje alatt nem volt tornaszobánk, de szép, nagy és világos csoportszobánk és tágas hosszú folyosónk van. Ezt az eszközt könnyen elő tudom venni és használatával színesíteni tudom a testnevelés foglalkozásokat. A gyerekek önállóan is el tudják rakni, majd szabadidejükben bármikor elő is tudják venni.

A meglévő strandszőnyegből különböző gyermeki lábméretű cipőnyomokat vágtam ki. Ezek orrukkal természetes különböző irányokba mutattak. Elsőként a gyerekeknek a kezébe adtam a kivágott cipőnyomokat. Kértem, hogy figyeljék meg és illesszék őket be az eléjük lerakott polifoamba a megfelelő helyre. Ez nem okozott többüknél különösebb nehézséget, bár volt olyan, akinél az irányra jobban oda kellett figyelni.

- A játék arra is lehetőséget adott, hogy a formák helyére a gyerekek lépjenek be ügyesen igazítva közben a lábfejüket. Ezt lehetett cipővel, de cipő nélkül is játszani.
- A nagyobbaknál már bonyolítottam a feladatot: többféle méretű, jobb és bal lábas, különböző irányokba tekintő, különböző nyomot hagyó cipőt, szandált, papucsot rajzoltam és vágtam ki.
- A játékot boltozaterősítő akadálypálya megfelelő részébe is be lehet építeni.

A játék értékelése: A feladatot ki és milyen eredményesen tudta végrehajtani? Mi okozott nehézséget? A teljesítményben milyen jellegű változás következett be a gyakorlás hatására?

Megjegyzéseim: Polifoamból magunk is készíthetünk nagyalakú puzzle játékot. Itt is érvényes,

hogy a gyermekek alacsonyabb életkorban szívesebben rakják össze a nagyobb részekből álló képeket. Természetesen azt, aki ügyesen és szívesen rakja ki az igazi sok kis apró darabból álló játékot, ne fogjuk vissza a fejlődésben!

Százlábú

(Nemes Rolandné Erika, Gyula)

Fejlesztő hatása: szókincs-, vizuális memória-, testséma fejlesztés, színritmus felismerése, folytatása, mozgásformák gyakorlása.

A játék elkészítése: Keményebb papírból négyféle színű 15-25 cm átmérőjű körlapokat vágtam ki. Mindegyik színből legalább ötöt. Ezek lesznek majd a játékban a százlábú ruhái. Az egyik körre, ami a százlábú fejeként szolgált, arcot rajzoltam vagy ragasztottam.

A gyerekek korábban már hallottak a játékban szereplő állatkáról, láttak is korábban ilyet gyakran, sőt a dalt is ismerik a Kalácska együttestől: „Mesét mondok di-dá-dú, egyszer volt egy százlábú...” Előzetes élményeiket felidézve mutatom be számukra az új játékot, ami ismét egy mesebeli kis lényről szól, aminek éppen ruhája is van, mosolygó arccskájával együtt.

Gyerekek! Szegény százlábú a sok vándorlásban elkoptatta a ruháját. Szeretném, ha segítenétek újra felöltöztetni.

Adok mindenkinek egy korongot, ezek az ő új ruháskáik. Mondjátok meg, kinek milyen színű ruha van a kezében (remélhetőleg a gyermekek ezt meg tudják mondani)!

- Keressetek itt a csoportszobában még ilyen színű tárgyakat! Nem baj, ha esetleg úgy látod, hogy egy kicsit világosabb vagy sötétebb annak a tárgynak a színe, mint a te korongodé (A gyerekek megnevezik a tárgyakat és a színeket).
- Nagyon ügyesek voltatok, de most már szegény százlábúnk is kapja meg az új ruháskáit!
- Lerakom az első piros korongot. Zsuzsika, te is tedd le a tiédet!
- Köszönöm. Zsuzsika, most te szólítsd azt a gyereket, aki majd leteszi a következő korongot!
- A gyerek sorban szólítja egymást, és így lassan egy hosszú, színes százlábú elevenedik fel a szemünk láttára.
- A gyerekek közösen végigmehetnek a korongok mellett, és közben énekelhetnek, tapsolhatnak vagy járás közben megnevezhetik a színeket. Vigyázzunk ilyenkor arra, hogy megfelelő követési távolságot tartsanak!

A továbbiakban az egyes színekhez különböző feladatot adtam a gyermekeknek:

- Amikor a piros színű koronghoz érsz, guggolj le, majd állj fel!
- A sárgánál terpeszállásba ugrás, taps a fej felett.
- A zöldnél, terpeszállás, csípőre tartás. Törzsfordítás egyszer balra, majd egyszer jobbra.
- A lila színnél terpeszállás, oldalsó középtartás, páros lábon szökdelés négyszer.

Ellenőriztem, hogy megértették-e a feladatot. Az egyes színeket felmutatva közösen végeztük el hozzá a megfelelő mozgást, majd a gyerekeket egymás mögé az egyes korongokhoz állítottam be úgy, hogy közöttük legalább három-négy korongnyi távolság legyen. Így nagyobb az esély arra, hogy folyamatosan tudjanak a feladatokat elvégezve ütközés nélkül haladni.

További játéklehetőségek:

- Most ti találjátok ki, hogy melyik színhez, milyen mozgás társuljon!
- Különböző testrésszel is meg lehet érinteni a százlábú testét, korongjait.
Fussatok a teremben össze-vissza úgy, hogy ne ütközzetek össze és ne lépjetez rá a kis állatunkra!
Rajta! Figyelem, amikor felemelem a karom, azonnal álljatok meg és popsin csúszással menjetek oda a százlábúhoz és érintsetek meg valamelyik testrészetekkel őt! (A gyerek végzik a kért feladatot).
- A következő feladat lehet katonakúszás, futás, mászás, stb., de mindig más testrésszel kell megérinteni a korongokat.
- Itt is bízunk a gyerekekre, hogy ők is találjanak ki valamilyen feladatot.

A játék értékelése: A gyermek meg tudja-e nevezni a színeket? A megfelelő mozgásformát használta-e a különféle színekhez? Mindig más testrésszel érintette-e meg a korongot? Milyen nehézséget jelentett ez a feladat a gyermek számára?

Megjegyzéseim: Ismét elmondhatom, hogy a játék használatához nem szükséges feltétlenül tornaterem. Polifoamból kivágva lehetséges, hogy hosszabb lesz a játék élettartama, vagy ügyes kezű, barkácsolni szerető pedagógus férjek parafából is elkészíthetik és színesre festhetik a korongokat. Bevallom, ezt még nem próbáltam ki, nem tudom, mennyire tartós így az eszköz, főleg abban az esetben, ha esetleg a gyerekek rá is lépnek. Javasolnám, hogy a már ismert padlószőnyeg darabokat is fel lehet használni, esetleg fa körlapokra ráragasztva.

Szedd össze!

(Dévényiné Pálfi Mária, Gyula)

Fejlesztő hatása: Gyorsaság, figyelemfejlesztés, kéz és ujjtorna játékos formában.

A játék elkészítése: Hozzávalók: viráglatétes kis műanyag tálkák (kb. 18-20 cm átmérőjűek), egy rövid gumiszalag és némi ügyesség a tálka átfúrásához. A szedegetéshez gyöngyök, mogyorószemek.

A tálkák két oldalára átforrósított kötőtűvel egy-egy lukat fúrtam Ezen átfűztem a gumiszalagot.

A szalag mérete alkalmazkodik a gyermek kézfejéhez és a tálka méretéhez (kb. 10-15 cm hosszúságú, hogy beférjen a tálka és rögzített gumiszalag közé a gyermek keze úgy, hogy a tálka a tenyere alatt legyen szájával lefelé fordítva). Minden gyermek kapott mind a két kezére egy-egy tálkát. Az asztalra vagy a talajra kiszórtam az összeszedésre váró mogyoró szemeket.

A feladat az volt, hogy a pedagógus indító jelére kellett a gyerekeknek a kezükre erősített tálka segítségével minél több mogyorót összeszedni. A játék vagy addig tartott ameddig az összes mogyoró el nem fogyott, vagy meghatározott ideig végezheték csak a gyermekek a feladatot. Lehetett egy vagy két kézzel is végrehajtani. Amennyiben egyik kézben volt a tálka, akkor csak a másikkal lehetett a tálka alól kiszedni a mogyorókat az asztal vagy a talaj egy bizonyos meghatározott részénél (valameddig el kellett húzniuk a gyermekeknek a tálkákat és csak akkor emelheték fel és szedheték ki alóla a szemeket, ha azt már elérték).

Abban az esetben, ha mind a két kézen volt tálka, akkor természetesen nagyon ügyesnek kellett lenni, hogy csak annyira volt szabad felemelni a tálkát, hogy az a mogyoró, ami már alatta volt, ne essen ki.

A játék értékelése: A játékszabály betartása mellett ki tudott több mogyorót megszerezni? A játék jutalma és egyben finommotoros fejlesztés is: a megszerzett finomságokat fel lehetett törni, megtisztítani és elfogyasztani. Jó étvágyat hozzá!

Varázsdoboz

(Herédi Szabó Mihályné, Gyula)

Fejlesztő hatás: elsősorban a taktilis érzékelés fejlesztése.

A játék elkészítése: Végy egy jó nagy mosóporos dobozt! Vágj rá ügyesen egy akkora lyukat, hogy egy gyermeki ököl bőven beférjen. A lyukra belülről illessz rá (ragassz, vagy tűzőgéppel, szegecselővel erősíts rá) egy hosszú zoknit, aminek a fejét levágtad. A dobozkat valamilyen szép csomagoló papírral burkold körbe vagy fedd be! Mindenféle titkos dolgot elrejtethsz a dobozban, amit természetesen majd a gyermeknek tapintással ki kell találnia.

Megjegyzéseim: Évi nagyon esztétikus kis dobozkat gyártott. Kicsit szabadkozott, hogy nagyon egyszerű és tulajdonképpen ez már egy meglévő játék, amit valahol már látott. Ez nem baj, semmit nem von le az értékéből az, ha ez már egy meglévő fejlesztő eszköz volt. A játék sajátkezű elkészítése már önmagában is egy alkotó munka, tartalommal pedig a pedagógus töltheti meg. Hányszor találkoztunk már olyan játékkal, ami gondolkodtatóba ejtett, vajon miért így vagy úgy készítették el? Kedvencem az a műanyag gyermekjáték, amihez három halacska van egy horgászbottal. Miért nem abból indulnak ki a készítői, hogy ez elsősorban játék, miközben fejlődhetne a gyermek ügyessége, mellesleg az sem lenne egy utolsó szempont, ha esetleg a gyermek azt barátaival közösen tehetné? Szerintem nyugodt szívvel lehetett volna a játékhoz legalább tíz-tizenöt halat és két pecabotot gyártani. Igaz, így a gyártónak nem lenne annyira kifizetődő. Őt valószínűleg az sem érdekli, hogy a gyermeknek ahhoz, hogy egy számára esetleg új helyzetben, új feladatban sikert érjen el, azt legalább ötször egymás után kell elvégezni, próbálgatni ahhoz, hogy az idegpályái „bejáródjanak”, kialakuljon az ideg-izom kapcsolat.

Évi a játékot tovább is fejlesztette, hiszen a tárgyakkól, tapintható dolgokból két egyformát is készített. Az egyik a dobozban volt (nem volt látható) a párja az asztalon.

„Itt ez az érdekes alakú hegyező. Tapintsd meg, nézd jól meg! Dugd be a kezedet a dobozkába a zoknin keresztül! A bent lévő tárgyak sokaságából keresd ki a hegyező párját!”

- Adhatunk további gondolkodtató feladatokat, melyek mint kis halmazok jelentkeznek majd.
- Válogasd ki azt, amit úgy érzel, fémből van! Most csak a textil bevonatú dolgokat vedd ki!

Biztos vagyok benne, hogy máris egy csomó ötlet és feladat jutott a kedves olvasó eszébe.

Ramocsa Gábornak olvasván a kéziratot, azonnal eszébe is jutott, hogy lehetne egy olyan dobozkat is gyártanai, amelynek a közepét belül egy lappal függőlegesen elválasztom. Az egyik rekeszben a tárgyak egyik fele van, a másikban a párjuk. Ilyenkor két zokni bebújóra van szükség. Egyikbe a jobb, másikba a bal kezet lehet becsúsztatni és keresgetni a megfelelő párt.

Válogató társasjáték

(Nyikoráné Andor Andrea, Gyula)

Fejlesztő hatása: Matematikai fogalmak-halmazok előkészítése, csoportosítás. nagymozgással összekötve: tartásjavítás, koordináció-fejlesztés.

A játék elkészítése: Igaz, kicsit időigényes, de hosszú ideig nyújt majd örömet a gyerekeknek.

Velük együtt is el lehet készíteni, így talán még nagyobb kedvvel játszanak majd vele és jobban magukénak érzik a társasjátékot. Közös kiválogatjuk mindenféle színes újságból, szórólapról

azokat a képeket, amelyek valamiért megtetszenek a gyerekeknek vagy nekünk. Ügyesen ki is lehet vágni, ezáltal a kézügyességük is fejlődik. A kivágott képeket kis téglalap lakú kartonlapocskákra kell felragasztani (a képen látható lapok 7-10 cm-esek). Rábízhatjuk a gyerekekre a képek kiválasztását, de bátran lehet őket irányítani esetleges későbbi terveinket figyelembe véve. Adhatunk olyan instrukciókat, hogy növényeket, állatokat, háztartási eszközöket, bútorokat, élelmiszereket, sporteszközöket, stb. keressenek és vágjanak ki. Természetesen, a számukra ismeretleneket megbeszéljük, hogy mire jó és hol lehet használni. Az előkészítő munka közben ezáltal a beszédfejlesztésükhöz, szókincsbővítésükhöz is hozzájárulunk. Amikor elkészültek a lapocskák, kezdődhet a játék.

Társasjátékunkat a mozgásfejlesztéssel is összekapcsoltuk, de a gyermekek szabadidejükben örömmel vették elő és játszottak vele csoportosan, de volt, aki egyénileg is. Sőt olyan is előfordult, hogy otthon megtetszett nekik egy kép és szüleik jóváhagyásával kivágták és behozták az óvodába, hogy bővítsék a meglévőket. Ennek mindig nagyon örültem, hiszen az óvodai fejlesztő-nevelő munka egyik célja az is, hogy kihasson a gyermek mindennapjaira, óvodán kívüli életére is.

Mozgásfejlesztéssel összekötött játék:

Gyerekek, szétszórtam itt a földön különböző képecskéket, melyeket együtt készítettünk. Helyezkedjétek el térdelőtámaszban! Kizárólag csak így, térdelőtámaszban haladhattok. Figyeljétek meg, milyen lapot emelek fel! (A pedagógus felemel egy képet, ami pl. valamilyen gyümölcsöt ábrázol). Keressetek Ti is olyan képet, ami a felemelt kép csoportjába tartozik! A gyerekek keresgetik a képeket, és várják a további feladatokat melyek a következők lehetnek:

- Próbáljatok minél több képet megtalálni! Fél perc áll rendelkezésetekre. Rajta! Köszönöm elég, Állj! Állásba fel! Fogd szorosan a lapocskádat! Futás! Figyelj jól, amikor tapsolok, állj meg, nézz körül és keress magadnak egy üres széket! Ül le!

A játék értékelése (egyéni versengés esetén): Ki tudta jól megoldani a feladatot (pl. a felemelt kép gyümölcsöt ábrázolt)? Ki volt az, akinek nem esett ki a kezéből a lap futás közben? Természetesen a dicséret sem marad el.

További játéklehetőségek (csoportosan vagy csapatokban):

- A terem különböző pontjaira számolyokat helyezek. Számuk annyi, ahány halmazt kívánok létrehozni. Az egyikre pl. bútort, a másikkra élelmiszert, a harmadikkra háztartási gépeket, a negyedikre sportszereket, stb. ábrázoló képet helyezek.
- A gyerekeknek a talajon nyújtott ülésben helyezkednek el, majd ellentétes csípőemeléssel haladhatnak úgy előre, hogy karmunkával segíthetik a mozgást, de a karral nem szabad a talajon támaszkodni. Így kell nekik összeszedgetni és a megfelelő számolyhoz vinni a képet. Itt is különféle kitételeket tehetünk pedagógiai céljainknak megfelelően (csak egyet vihet egyszerre, kettőt vihet úgy, hogy mind a két kezében csak egy kártya van, stb.).

Ajátékértékelése: Megfelelő helyen van-e minden kép? Mennyi idő alatt végezték el a szortírozást? Lehet többször is játszani? Ebben az esetben megdicsérjük akkor a csoportot, ha rövidebb idő alatt teljesítették a feladatot.

Két vagy három csapattal a nagyobbaknál még érdekesebbé, versenyszerűbbé tehetjük ugyanezt a feladatot. Jelzőszalaggal ellátva segíthetjük a csapatok együvé tartozásának jelölését, de itt ügyeljünk arra is, hogy több zsámolyra lesz szükség, melyeket szintén jelzéssel kell ellátnunk!

A játék értékelése (csapatjáték esetén): Melyik csapat tudta jól megoldani a feladatot és tudott több képet azonos idő alatt szétválogatni?

Nem kell mindig konkrétan felmutatni az ábrákat, szóban is megfogalmazhatjuk a kéréseinket. Gyűjts most olyan tárgyakat, amelyek a háztartási munkákat könnyítik meg! Bátran lehet közben más jellegű nagymozgásokat is adni, vagy akár szerekekkel kombinálni a feladatot. Haladj át a padon a kártyával, és úgy tedd le a zsámolyra!

Megjegyzéseim: Amint az már ennél a játéknál említettük, lehet kevésbé mozgalmasan is játszani, ha éppen szeretnénk a gyermekeket egy kicsit lecsendesíteni. Asztal mellett ülve, vagy a szőnyegre telepedve is remek szórakozást nyújt. Memóriakártyákat is lehet belőlük készíteni úgy, hogy minden képből két egyformát vágunk ki és ragasztunk a lapra. Nyolc-tíz képet kiválogatva a gyermek pár másodpercig nézheti, majd letakarva azokat próbálja felidézni a látottakat. Az iskolában bizony nagy szükség lesz a gyermeknek a figyelemre, az emlékezetre.

Itt is és minden olyan játéknál, ahol csapatokat kell alakítani, engedelmmükkel javasolnék valamit: Bízunk időnként a gyermekekre, de ugyanazt a játékot játszuk úgy is, hogy a pedagógus állítja össze a csapatot! A gyerekek hamar rájönnek, kit kell ahhoz választani, hogy nyerjen a csapat, ezért van arra is szükség, hogy a kudarcok elkerülése végett mi is állítsuk össze úgy a versenyzőket, hogy ne mindig a nagyon ügyesek legyenek együtt.

Kedvelt játékunk a „zsinórlabda” lufis változata. A gyerekeket két csapatra osztom. A térfél elválasztására a már sokat emlegetett gumiszalagot használom. Először egy, majd egyre több lufit próbál egyik csapat a másik csapat térfelére átpöccinteni úgy, hogy a léggömb ne érjen le a földre és a gyerekek ne fogják azt meg. Szeretem ezt a játékot, mert ha jó magasra helyezem a zsinórt, bizony nyújtózkodni is kell, sőt még a térdrugóra is szükség van ahhoz, hogy a lufi átkerüljön a túloldalra. A gyerekek terhelését növelhetem, figyelmüket pedig többfelé kell megosztani több lufi használatával.

Ilyenkor én is azt próbálom észrevenni, hogy kik azok a gyerekek, akik nem akarnak, vagy tudnak a léggömbhöz érni. Kik azok, akik nagyon passzívak, vagy akik ugyan szeretnének részt venni a játékban, de a „túl ügyesek” háttérbe szorítják őket.

Ebben az esetben kiválogatom ezeket a gyerekeket és két csoportra osztva csak ők játszanak. A többieknek addig más jellegű feladatot adok, ami nem igényli túlzottan a pedagógus irányítását és felügyeletét. Pl. „Durrantóka” vagy „Pecás” játék vagy bármi más finommotoros tevékenység. A célom mindig az, hogy mindenki mozogjon és a mozgás minden gyermek számára örömforrás legyen, sikerélményt adjon.

Ebben az esetben kiválogatom ezeket a gyerekeket és két csoportra osztva csak ők játszanak. A többieknek addig más jellegű feladatot adok, ami nem igényli túlzottan a pedagógus irányítását és felügyeletét. Pl. „Durrantóka” vagy „Pecás” játék vagy bármi más finommotoros tevékenység. A célom mindig az, hogy mindenki mozogjon és a mozgás minden gyermek számára örömforrás legyen, sikerélményt adjon.

A kórházban is, a kórtermekben is kedvelt eszközünk a léggömb.

Kukoricagyűjtés

(Nagy Attiláné Éva, Gyula)

Fejlesztő hatása: Légzésfejlesztő türelemjáték, alkalmas arra, hogy egy kicsit lecsendesítsük a szervezetünket.

A játék elkészítése és a hozzávalók: kipattogatott kukorica, szívószálak, tálkák a gyermekek számának megfelelően. A gyerekek egy, vagy több asztal körül helyezkednek el. Mindegyik előtt egy-egy kis öblös műanyag tálka és egy szívószál van. A terítővel leterített tiszta asztalra szétszórta a kukoricaszemeket. A játék előtt néhány légzőgyakorlatot végeztünk. Jó idő esetén nyitott ablak mellett hatásosabb a gyakorlatot. Rossz időben pedig ügyeltem a terem padlójának előzetes portalánítására és a terem átszellőztetésére. Folyamatos légcserét biztosítottam végig a foglalkozás alatt.

A gyerekeknek azt a feladatot adtam, hogy a levegő kifújása után a szívószál és a levegő beszívásának a segítségével emeljék fel a kukoricaszemeket és juttassák el azt a saját tálkájukba.

A játék értékelésénél nem csak azt vettem figyelembe, hogy ki hány szemet tudott megszerezni, hanem azt is, hogy milyen ügyesen tudta szállítani a kukoricaszemeket. Megdicsértem azokat, akik nem ejtették el útközben. Természetesen a játék után meg is lehetett azokat enni.

Megjegyzéseim: Ehhez a könyvhöz sok segítséget nyújtott a Tűzoltó utcai Gyermekklinika, ahol az Együtt a Daganatos Gyermekekért alapítvány munkatársaként hetedik éve foglalkozom a gyermekekkel. Nagyon sok olyan ötletet kaptam a kollégáimtól, melyeket a kórházban kezelt gyermekeknél is remekül tudok használni. Ez például az egyik ilyen játék. Bízom abban, hogy ezt a kis játékgyűjteményt a szülők is forgatják majd és sok hasznos ötletet tudunk nyújtani az otthoni közösen eltöltött idő örömtelibbé tételéhez.

Szárnyas angyalkák

(Szilágyi Ferencné Maca, Gyula)

Fejlesztő hatás: Boltozaterősítő játék.

A játék elkészítése: A szivacs labdát szép, kellemes tapintású anyaggal vontam be úgy, hogy azt belekötözve még jócskán maradjon ki anyag. Így olyan lesz a labdánk, mint egy kis üstökös, vagy arcot rajzolva rá, akár még egy szárnyas angyalkának is beválik.

Játék lehetőségek:

- A szivacs labdát lehet állásban a lábfej alá téve pumpaszerűen nyomkodni
- A kimaradó anyagrészt a lábujjak bekarmolásával könnyebben meg lehet fogni és felemelni mindenféle testhelyzetben.
- Ülésben akár még célba is lehet vele lábbal dobni pl. egy földre fektetett karikába. Természetesen itt is mind a két lábat foglalkoztatva.
- Nem csak a lábbal, de lehet mind a két kézzel elhajítani ezt a szárnyas kislabdát.

Megjegyzéseim: A gyerekeket hozzá kell szoktatni ahhoz, hogy amikor egy ceruza, zokni vagy bármi leesik a földre, ne mindig a kezüket használják azok felvételére. Ügyesedjenek csak!

Egérke a sajtban

(Pappné Bálint Éva, Gyula)

Fejlesztő hatás: Finommotorika fejlesztése, s egyben egy megnyugtató fejlesztő játék is.

A játék elkészítése: Polifoamból egy nagy sajtszeletet kell kivágni, természetesen sok lyukkal. A hozzátartozó kiséget egy hosszú cérnaszál farkincával lehet a sajthoz rögzíteni. Így kell majd az egérkével lyukról- lyukra haladva, bebújtatni a fonalat.

Játéklehetőségek:

- Feladatként jelölhetjük ki, hogy az egérke nagyon éhes, ezért minden lyukba belemászik, így próbálja megenni sajtot.
- Kijelölhetünk egy bizonyos lyukat, ahová a legrövidebb úton kell az egérkének a lyukakon átbújva célba érni.
- A lyukakat körbe is lehet rajzolni filccel valamilyen színnel. Ebben az esetben kérhetjük a gyereket arra, hogy pl. a piros színűeket kerülje ki.
- Több játékkészlet esetén pedig egyszerre több gyerek is játszhat.
- Bízassuk most is a gyereket, hogy ő is találjon ki vele valami feladatot!

A játék értékelése úgy érzem magától értetődik.

Megjegyzéseim: Ismételten szeretném felhívni a kedves szülők figyelmét arra, hogy a gyermekeknek az írás elsajátításához bizony nagy szüksége lesz a fejlett kis kézimokra.

Tanító néniknek is szeretettel ajánlom: A tanítási órákat is meg-meg lehet szakítani rövid fejlesztő játékkal. Utána sokkal nagyobb kedvvel és odafigyeléssel folytathatják a komoly munkát.

Kukacgyűjtő

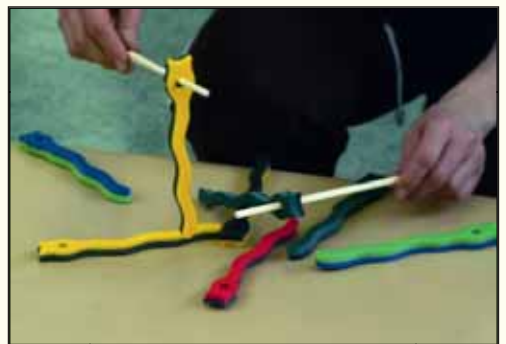
(Zahorecz Pálné Márta, Gyula)

A játékhoz szükséges eszközök: Polifoam hajcsavarók és legömbölyített végű kínai evőpálcika (helyettesíthető barkácsboltban kapható függönyhúzó fa rudacskával, de akkor a végére valami szigetelőszalagot kell tekerni, vagy golyót kell erősíteni, hogy ne legyen éles)

Fejlesztő hatás: Finommotorika, kézügyesség fejlesztése.

Márta a gyerekekkel a játék megkezdése előtt arról beszélgetett, hogy a madarak a kicsinyeiket hogyan táplálják. Természetesen szóba került egy csomó ezzel kapcsolatos fogalom: fészek, fiókák, tojásrakás, gondoskodás, táplálékszerzés, táplálék, stb., ami kapcsolódva a környezeti nevelés témájához még a beszédfejlesztést is szolgálta.

A gyerekek nagy körben helyezkedtek el a csoportszoba szőnyegén. Márta kiszórta eléjük a színes hajcsavarókat, melyek kukacként szerepeltek a történetben. Minden gyerek egy-egy madármama vagy papa volt, aki fiókájának finom csemegét szedgetett össze és vitte a megfelelő fészekbe. A gyerekek kitalálták, hogy milyen fiókáknak viszik majd a táplálékot. Sárgarigó, vörösbegy, barázdabillegető, nádi poszáta és sok más madárka várta a finom kukacokat, amelyeket csak a pálcikák segítségével

lehetett felszedni és egyenként a fiókák fészkébe vinni. Mindenki a saját fiókáját etethette csak. Fészkeként a távolabb lehelyezett tornakarikák szolgáltak. Ide kellett szállítani hol térden járással, hol popsin csúszással a kukacokat.

A játék értékelése: Fő szempont, hogy legalább egy kukacot kapott mindegyik fióka.

Megdicsértük azokat a gyerekeket, akik sok kukacot tudtak összegyűjteni. (több-kevesebb fogalmak megszilárdítása)

Megjegyzéseim: Márta javasolta, hogy azt is ki lehet próbálni, hogy a gyerekeknek azt mondja, nem szabad kézzel hozzányúlni a kukacokhoz. Ki hogyan vinné el? Ebben az esetben azonban nem teszi ki a pálcikákat. Gondolkodjanak csak a nebulók!

Pókasszonyág és a szúnyogok

(Pappné Jázmin Csilla, Makó)

Fejlesztő hatása: Elsősorban a koordináció, ügyesség fejlesztése.

A játék elkészítése: Bizony kicsit idő és helyigényes. Vastag fonálból egy hatalmas hálót kell készíteni.

A játék leírása: A gyermekek körben állnak és kifeszítik a pók hálóját. A hálóban a gyerekeknek, akik a szúnyogok lesznek úgy kell közlekedni, hogy a pókasszonyág ne kapja el őket. A hálóban lehet kúszva, mászva, átlépve, átbújva addig menekülni, ameddig a következő versike szól:

„Pók asszonyág hálót foltoz,
Ide-oda foltot toldoz.
De most lusta, abbahagyja,
Rongyokban lóg a hálója.
Pici szúnyog beleakad,
Pók asszonyág odaszalad,
De a háló biz’ elszakad,
Pók asszonyág hoppon marad.”

A játék értékelése: A szúnyogok részéről nyilván az volt az ügyes, akit nem fogtak el. A pókasszonyágnak viszont az volt az előnyös, ha a „fazeka” tele lehetett szúnyoggal. Azok a szúnyogok, akiket hamar elfogtak, azoknak a hálót kellett tartani, vagy más mozgásos feladat elvégzésével tölthették el a következő játékmenetig az időt (pl. három guggolás). Kerüljük a kieséssel járó játékokat!

Bizonyára más is tapasztalta, hogy a túlsúlyos vagy kevésbé ügyes gyerekek szeretik magukat hamar megfogatni. Ezért kell kitalálni mindig valamit a kiesett játékosoknak. Más játékoknál, pl. addig fel lehet mászni a bordásfalra, vagy nagy labdákon lehet rugózni. Bármit, amit hasznosnak tartunk, vagy ami az éppen adott gyermek fejlesztéséhez szükséges lenne. Csak ne üljön tétlenül és várja azt, hogy mikor lesz a játék vége!

Az óriáslabdák rövid története

(Pektor Gabriella)

A felfújható, felnőtt ember súlyát is elbíró labdákat több évtizede eredményesen használják a mozgásszervi, ezen belül is a gerincpanaszok megelőzésében, kezelésében.

A labdákkal való mozgásterápia Carel Bobath neurológus és felesége Bertha Bobath gyógytornász nevéhez fűződik. Kettejük közös életműve a fizioterapeuta empirikus és az ideggyógyász elméleti munkájának egymásra hatásából kialakult Bobath–módszer. Ők eredményesen használták az idegrendszeri károsodással született gyermekek fejlesztésében és gondozásában terápiás segédeszközként.

Jómagam a 90-es években ismerkedtem meg az akkor még Hajnal Imre Egészségtudományi Egyetem Főiskolai Karának Fizioterápiás Tanszékén ezekkel a labdákkal. Hazánkban akkoriban még csak elég kevés helyen használták és többnyire csak a fülecskével ellátott változata volt ismert. Bevallom, engem azonnal rabul ejtett, teljesen elvarázsolt és azóta is egyre több kellemes élményem fűződik hozzá. Az évek során ezeket az élményeket, tapasztalatokat igyekeztem megosztani a különböző korosztállyal foglalkozó pedagógus kollégákkal, edzőkkel, szülőkkel. Úgy érzem, munkámmal ezáltal kicsit hozzájárultam ahhoz, hogy egyre több óvoda és iskola csoportszobája, tornaterme bővült ezzel a sokrétű eszközzel, s méltán került be a gyógytestnevelés eszköztárába is.

Ismerkedjünk meg vele egy kicsit részletesebben! Minden kisgyermek szereti a labdát. Ez az átlagosnál és megszokottnál nagyobb méretű gömb azonban szinte ellenállhatatlan mozgásvágyat ébreszt minden korosztálynál.

- A labdán való mozgás, hintázás, ringás, ringatás felejthetetlen élménye szinte az anyaméh biztonságos közegét idézi fel, s közben az izmok összjátéka, a mozgás koordinációja fokozatosan alakul ki.
- Valójában egy olyan eszközzel végeznek örömteli tevékenységet, amely játékosan segíti az egyensúlyérzékük fejlesztését, megszilárdítását. Felesleges azt bizonygatnom, hogy ennek milyen nagy szerepe van egy kisgyermek életében. Erre minden csemetének szüksége van akkor is, ha szerencsére minden különösebb probléma nélkül jött a világra.
- Azoknál a gyermekeknél, akik sztereotip mozgásisméltésekkel próbálnak saját magukon segíteni, a labda szintén elsőrangú eszközként szerepel.
- Anyaga, tapintása kellemes élményt nyújt a vele játszó, tornázó ember számára.
- Alakja, nagysága alkalmazkodik a gyakorló testméreteihez.
- Kiemelkedő eszköze az izomerősítésnek, nyújtásnak és mobilizálásnak.
- Segít a beszűkült ízületi mozgáspályák oldásában.
- A rajta való ülés a gerinctől folyamatos, aktív törzsizommunkát kíván.
- A porckorongokra való jótékony hatása kiemelkedő.
- Főleg a gyermekeknél tapasztalható, hogy a ritmusérzék fejlesztésében, a tér-és helyzetérzékelésben, a figyelemben, a téri tájékozódó képességben, a látómező stabilizálásában is fontos szerepet tölt be.

A kórházi munkában Dani fejlesztéséhez is nagyban hozzájárulnak a labdák. A labda használatakor a gyermekek arcán tükröződő jókedv és felszabadultság számomra még ennyi év után is megható.

Szívből kívánom, hogy minden óvoda, iskola és kórház szertárában legyen minél több nagylabda, s használják azt a pedagógusok, mozgásterápiával foglalkozó szakemberek a gyermekek

mozgásvágyának kielégítésére, tartásuk javítására és sok-sok **ÖRÖMTELI JÁTÉKRA!** Járuljon hozzá személyiségük kiteljesedéséhez, mozgásuk, kreativitásuk, testük és lelkük fejlődéséhez!

Könyvajánlás:

- Pektor Gabriella: Labdára Fel! (Flaccus kiadó, Budapest, 2003)
- Pektor Gabriella: (Nagy) Labdás könyv (Flaccus kiadó, Budapest, 2004)
- Andor Ildikó, Pektor Gabriella: Gyere velem tornázni! (Együtt A Daganatos Gyermekéért Alapítvány által belső használatra kiadott könyve 2004)
- Pektor Gabriella: Labdával az egészségért I. videó kazetta (felnőttek kondicionálására) (Tánc- Film Bt., Budapest, 2005)
- Pektor Gabriella: Labdával az egészségért II. videó kazetta (felnőttek kondicionálására) (Tánc- Film Bt., Budapest, 2005)
- Pektor Gabriella: Játékok nagylabdával videó kazetta (óvodás és kisiskolás gyermekeket tanító pedagógusoknak) (Tánc- Film Bt., Budapest, 2005)

Mini labirintus

(Pappné Jázmin Csilla, Makó)

Fejlesztő hatás: Szem-kéz koordináció, finommotorika fejlesztése.

A játék elkészítése: Nem kell hozzá más, csak egy sajtos doboz alja, némi hullámkarton és egy kis ragasztó.

A játék értékelése: Az ügyes feladatvégrehajtás.

Mi csörög, mi zörög?

(Dr. Lövéteyné Drippey Helga, Budapest)

Fejlesztő hatása: Figyelem, emlékezet és hallásfejlesztés, differenciálás. Megnyugtatólag hat a gyermekekre.

A játék elkészítése: Gyufás dobozkatat különféle anyagokkal töltöttem meg annyira, hogy megrázva őket a bennük lévő anyagok még mozogni tudjanak és lehessen a hangjukat hallani. Mindegyiknek volt egy párja. A dobozokat kívülről semleges színű maradék tapétával vontam be. Megjelöltem a doboz tetejét, így a gyerekek tudták, hogy kell ellenőrizni a doboz tartalmát úgy, hogy az ne boruljon ki. Volt amelyikbe rizsszemeket, a másikba babot, lencsét, sót, kavicsot, sárgaborsót, stb. tettem.

A játék leírása: Gyerekek, a következő játéknál valójában csak a fületek tud segíteni. Kitettem a számlóra a dobozkatat. Mindegyiknek van egy párja. Csörgessétek, rázzátok meg őket! Figyeljétek meg azt a hangot, ahogyan a benne lévő titkos dolog nekiütközik a doboz falának! Keressétek meg mindegyik párját!

További játéklehetőségek:

- Ki lehet találni a hang alapján azt, hogy vajon mi lehet benne?

- Ez előbbi elég nehéz feladat, ha valakinek nem megy, próbáljunk afelől érdeklődni, hogy a dobozban lévő anyag apró szemcsés, darabos vagy egyetlen darab van csak benne. Éles vagy tompa hangot ad ki?
- Kérjük meg a gyereket, hogy adjon ő, adjanak ők csoportosítási, vagy megfigyelési szempontokat! Érdekes dolgokat szoktak mondani...

A játék értékelése: Sikerült-e a csoportosítás, a párok megtalálása? Mennyi idő alatt? Mennyit tévesztett? Megnyugtatta vagy felidegesítette a gyermeket a játék?

Mágnes szemű halacskák

(Karczáné Földvári Éva, Budapest)

Fejlesztő hatása: Finommotorika és a türelem, kitartás fejlesztése.

A játék elkészítése: Színes hullám kartonból kb. 10-13 cm hosszúságú halacskákat vágtam ki. Nagyon egyszerű volt, bevallom. A szemük helyére mágneseket ragasztottam. Készen is voltak a halak. A horgászbót elkészítése: vastag fonál, vagy sodrott zsinór végére dugót erősítünk. A parafa dugóba könnyen be tudjuk szúrni a csavart, szöveget, vagy bármilyen otthon lévő lapos fémtárgyat. A zsinór másik végére egy színes nagy fagolyót tettem. Ezt fogva könnyebben lehetett a madzagot a halak mágneses szeme felé irányítani. Legalább ötféle színű halacskát gyártottam és egy színből kb. négyet, ötöt.

A játék leírása: A gyerekek kiválasztják a horgászbotokat. A földre tett halacskákat megpróbálják ügyesen kifogni és a saját hálójukba (ami esetleg egy tornakarika is lehet) teszik bele a halat.

A játék értékelése: ki tudott több halat kifogni.

További játéklehetőségek:

- Csapatjátékra is alkalmas: a két csapatot jelzőszalaggal és két egymástól távol lévő nagy tornakarikával látjuk el.
- Adhatunk különféle feladatokat is: pl. csak a piros és kék halakat szabad kifogni vagy csak a világos színűeket, stb.
- Ismételten mondom, hogy megint rá lehet bízni a gyerekekre a csoportosítási szempontokat.
- Próbálja meg minden gyermek a másik kezével is, sőt egyszerre mind a kettővel is lehet!

Megjegyzéseim: A halacskákat később még több mindenre is felhasználtuk. A játékot egy ifjúsági találkozón is örömmel játszották az egyetemisták, természetesen egy kicsit más mesekörnyezetbe ágyazottan és nehezített feltételek mellett, Dyn-Air korongon egyensúlyozva.

Dyn-air: Levegővel felfújt korong, amely a gerinc, a talp, a lábizom erősítése mellett az egyensúlyérzék fejlesztésére is használható.

Golyók a tölcsérlabirintusban

Mudróczki Mihályné Ildikó, Nyíregyháza)

Fejlesztő hatás: Kézügyesség, finommotorika, figyelem fejlesztése. Türelmet igénylő játék. A gyerekek nagyon kedvelik, alkalmas arra, hogy egy kicsit megnyugtassa őket.

A játék elkészítése: A barkácsboltba küldtem el a férjemet, hogy hozzon nekem az általam elképzelt játékhoz egy valami olyasmit, mint egy ágylába. Sajnos azonban nem azt hozta, amit kértem, hanem egy egészen mást. Olyan volt, mint egy tölcsér, aminek nem volt lukas a csöve és nem lehet beletölteni semmit sem. Néztém néztem a fadarabot, és azon gondolkodtam, mit is lehetne belőle készíteni? Férjem segítségével körkörös járatokat esztergáltunk bele. Így már számomra magától értetődő volt, hogy kell bele egy kis csapágygolyó, amit az ívjáratokban kell ügyesen mozgatni úgy, hogy az ne essen ki.

További játéklehetőségek:

- Természetesen itt is mind a két kézzel meg kell próbálni a feladat elvégzését.
- Nehezíthetjük úgy, hogy két, vagy ennél több golyót kell egyszerre forgatni.
- Amikor már állásban vagy ülésben próbára tettük ügyességünket, akkor vigyük el sétálni egy kicsit a tölcsérünket.
- További nehezítésen és feladatokon gondolkozzanak a gyerekek (padon járásban, billegő rácshintán, bóják között hullámvonalban haladva, kifeszített gumizsinór alatt átbújva, előre, hátra és oldalazva haladva kezünkben a tölcsérrrel)!

A játék értékelése: Ki tudta úgy a golyót, vagy golyókat úgy mozgatni, hogy azok ne essenek ki? Nem győzzük eleget hangoztatni: A pedagógus minden egyes gyermek teljesítményét saját előző teljesítményéhez mérje és értékelje!

Megjegyzéseim: Bicskén jártam egyszer tanítani. A kolléganők többsége vegyes életkorú csoportban dolgozott. Sajnos náluk is kevés volt a segítő daduska. Mesélték, hogy a testnevelés foglalkozásokhoz készülődve a nagyok már átöltöztek és sokszor türelmetlenül izegtek-mozogtak, amíg a kisebbeknek vagy az önállóan öltözködni nem tudóknak még segített az óvó néni. Úgy gondolom, ez nem egyedüli példa. Javasolnám azt, amit sok helyen tapasztaltam, hogy a gyermekek figyelmét le lehet kötni közben közös mondókák, versek hangos együttmondásával, vagy lehet a tarsolyunkban pl. néhány ilyen egyszerű játék, ami addig leköti a gyermek figyelmét. Ott lehet a közelben egy polcon, vagy letéve egy asztalra, ahonnan a gyermek elveheti, amikor éppen szükségét érzi. Ez is lehet egy ilyen játék.

Nem feltétlenül kell „szándékosan” a gyermek kezébe adni ezeket a megnyugtató, figyelemlekötő varázsszereket, hiszen jól tudjuk, hogy minden pedagógiai programban ott szerepel a szociális magatartás,

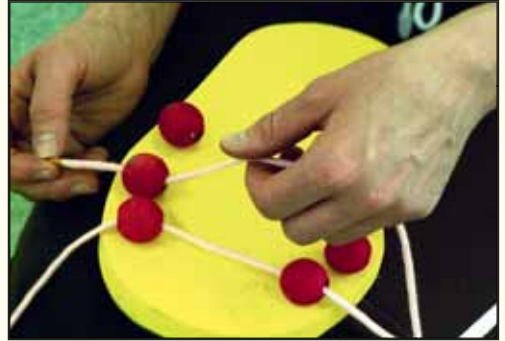
a tolerancia, a türelem fejlesztése. Úgy gondolom azonban, hogy időnként nem árt, ha egy kicsit direkt módon segítünk, utat mutatunk, hogy más módon is lehet múlatni az időt, nem csak rendetlenkedéssel. Örülök, amikor azt látom, hogy a gyerekek egymásnak segítenek a cipőkötésben, gombolásban és sok más olyan egyszerűnek tűnő dologban, ami a felnőttek számára magától értetődik, a gyermek számára pedig komoly tanulási feladat. Ehhez a gondolatmenethez kívánám csatlakoztatni a következő hallgató által készített játékot.

Fűzőcske

(Hajdúné Verden Ágnes, Fót)

Fejlesztő hatása: Kézügyesség, finommotorikus fejlesztés, önállóságra nevelés.

A játék elkészítése: 1,5 cm vastag rétegelt lemezből széles jobb és bal lábas talpnyomot vágtam ki. Élénk sárga színnel befestettem. Az aljára filcanyagot ragasztottam, hogy ne csússzon. A tetejére a cipő felső részét imitálva nagy, lyukas fagolyókat csavaroztam. Ezekbe kellett befűzni a szintén vastag, jól megfogható a végükön leégetett, ezáltal keményebb, zsinórokat. Természetesen vastag cipőfűzőt is lehet venni. A mai gyerekek többsége nem tud cipőt fűzni, gondoltam, ezen gyakorolhatnak...

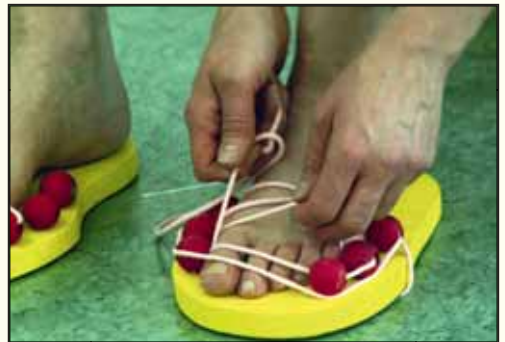

A játéklehetőségek:

- A cipőfűzés és kötés gyakorlására egyénileg és különféle fűzésmódokkal.
- A cipőkötés, befűzés gyakorlására csoportosan.
- Fel is lehet húzni és így nehezítetten sétálni velük.
- A kézre is fel lehet húzni.

A játék értékelése: Úgy érzem, különösebb magyarázatot nem igényel. Bízassuk, dicsérjük őket, és főleg ne sürgessük a lemaradókat!

Megint csak azt mondom, hogy nagy szüksége lesz a gyermeknek majd az ügyes, jól fejlett kis kézzimaira az iskolában. Fogjuk fel ezt a felnőttek számára esetleg feleslegesnek tűnő dolgot játéknak! Ágnes játékát én is kipróbáltam az oviban. Örömmel végezték és gyakran adtam oda annak a gyermeknek a kezébe azt, vagy az ehhez hasonló játékokat (lásd. pl. éppen az előzőt), akivel éppen „nem bírtam” hirtelen mit kezdeni és szerettem volna egy kicsit megnyugtatni, vagy a figyelmét elterelve lekötni, s egyben fejleszteni is.

Kedves Szülők! Kérem szépen a gyermekeik érdekében lassítsanak egy kicsit! Tudom, sokszor nehéz a korai felkelés, de csak egy icipicit korábban induljanak, s legyen türelmük végig várni azt, amíg csemetéjük az oviban leveszi majd felhúzza a cipőjét, próbálja azt bekötni. Szálljanak le egy megállóval előbb, ha járművel mennek, hogy legyen idő egy kis séta közbeni beszélgetésre! A séta annyi nyelvi játékra ad lehetőséget. Szavaljanak, verseljenek, énekeljenek, tegyenek fel találós kérdéseket! Ne fosszák meg sem önmagukat, főleg nem gyermeküket ettől az örömtől! Ezerszeresen megtérül az az esetleges tíz perc, amivel előbb kell ébredni. Segítségként sok olyan könyvet találhatnak a könyvesboltokban, amelyek tartalmazznak ilyen típusú játékokat.

Könyvajánlás:

- Steve és Ruth Bennett sorozata: 365 játék tévzés helyett (Alexandra kiadó)
- Karlóczainé Kelemen Alice: Kisgyermekes játékos könyve (Medicina kiadó, Budapest, 1976)
- Szabó Borbála: Mozdulj rá! (Mozgással kísért vers és mondókagyűjtemény) (Egyenlő Esély Alapítvány és a Közoktatási Modernizációs Közalapítvány támogatásával)
- Kicsi versek (gyermekirodalmi összeállítás) (Forrás 2006 július-augusztusi száma)
- Dr. Kriston Vízi József: Homo Ludens (Pont kiadó, 2005)
- Szávai Géza: Zöld sárkány (meseregény) (Pont kiadó)

A következő kiadókat és könyvesboltokat szeretettel ajánlom figyelmükbe:

- Krasznár és Fia könyvesbolt (Budapest, 1078. Damjanich u. 39.)
- Flaccus kiadó (1088 Budapest, Vas u. 10.)
- Pont kiadó, 1300 Budapest 3, Pf. 215.

Pókháló

(Papp Angéla, Budapest)

Fejlesztő hatása: Ügyesség fejlesztése.

A játék elkészítése: Széles zöld gumiszalagot találtam az óvoda szekrényében, ami már évek óta ott állt. Egy szülőtől kaptuk annak idején. Sok minden készült már belőle, de bevallom, engem nagyon érdekeltek azok a játékok és feladatok, melyeket ezekkel a szalagokkal játszottunk. Igaz, hogy már más is készített ilyen jellegű eszközt, de nagyon szerettem volna magamnak is készíteni egy ilyet, hogy a csoportomba járó gyerekekkel kipróbálhassam. Ebből a rugalmas, élénk színű gumiból elég látványos pókhálót tudtam készíteni. Különösen előnyös, mert kis helyen elfér és könnyen szét tudom szedni, nem keverednek össze benne a szálak. Az udvaron is sok örömet szerez a gyerekeknek.

A játék leírása: A gyerekek körben helyezkedve kihúzzák a pókhálót. Amennyiben elég nagy a hálónk és úgy ítéljük meg, hogy a csoportot felezve (az egyik fele a hálót tartja, a másik fele végzi a feladatot) a mozgó gyermekek biztonságosan tudnak a pókhálón belül és környékén mozogni, akkor a következő játéklehetőségek kínálkoznak:

- a gyerekeknek a háló szövvényein kell úgy átlépni, hogy ne érjenek hozzá sehol a szalaghoz
- a hálón belül kell tenyérre és talpra támaszkodva úgy haladni, hogy szintén ne érintsék sehol azt
- a háló alatt kell átkúszni ütközésmentesen
- a talajra fektetett és kifeszített hálón egyensúlyozva kell végig menni
- lehet a hálóba labdát is tenni és ezzel valami jópofa dolgot kitalálni
- szerepcserével lehet folytatni a pókhálós játékokat

A játék értékelése: Attól függően, hogy mit kértünk a gyermektől dicsérik meg, ha nem ért hozzá, ha nem rúgta meg közben a társát, nem szakadt ki a kezéből a háló, el tudott menekülni az esetleges fogó elől, stb.!

Megjegyzéseim: Angélának pedig ezúton köszönöm, hogy olyan sokat segített nekem a felvételek elkészítésében, a fotózásban.

Találd ki!

(Csaláné Munkácsi Mónika, Gödöllő)

Fejlesztő hatása: Taktilis érzékelés, gondolkodás fejlesztése.

A játék elkészítése: Keményebb hullámpapírra (5-8 cm-es téglalapokra vágva) különféle dolgokat ragasztottam. Angélához hasonlóan, tudom, hogy már korábban mások is készítettek ilyet, de nekem mindig is nagyon tetszettek az ehhez hasonló feladatok. Itt nem csak a tapintásra volt szüksége a gyermeknek, hanem a képzelőerejét is igyekeztem próbára tenni. Hiszen elég furcsa dolgokat ragasztottam rá a papírra sokszor nem teljes egészében, hanem pl. félbevágva, vagy csak egy darabkáját mutatva (csengő, gyűszű, csipesz, tollpihe, vattapamacs, toboz, gomb, dugó, gyufaszál, fagyöngy, stb.). A lapok hátuljára még különféle utasításokat is tettem, hogy aki kitalálta csukott szemmel, mi van a kezében, az jutalmul még egy végrehajtandó feladatot is kapott.

- Keresd a párját!
- Óriásléppel menj el az ajtóig!
- Pókjárással menj el a padig!
- A kislabdával dobj célba a felfüggesztett karikába!
- Énekelj egy nótát, a többiek is segítenek!

A játék értékelése:

- Örülünk annak, ha a gyermek tapintással kitalálta, mi van a kezében.
- Örülünk, ha el tudta olvasni a kártyán lévő utasítást
- Örülünk, ha az elolvasott utasításnak megfelelően végre tudta hajtani feladatot.

Megjegyzéseim: Mónika tanító néni. Nála a gyerekek már tudtak olvasni. Nyilván az a pedagógus, aki kisebbekkel foglalkozik és szeretné ezt a játékot elkészíteni, annak pl. rajzírással kell azt az információt közölni, amit szeretnének a gyermekekkel végrehajtatni. Élvezetes játék, bátran próbálják ki! Asztal mellett is játszható, csak akkor olyan utasításokat kell adni a gyermeknek, amelyeket ott az adott helyen meg tud oldani.

Mókás lapok

(Jordán Veronika, Budapest)

Fejlesztő hatás: A felhasználástól függően igen sok fejlesztési területet átölelő. Egyensúly, figyelem-, finom motorika, szem-kéz koordináció, reakció gyorsaság, térérzékelés fejlesztése. Hozzájárul a közösségi érzés fejlesztéséhez, a beszédfejlesztéshez.

A játék elkészítése: Polifomából különböző színű négyzetek vágtam ki. (Mérete kb. 20 x 20 cm). A lapocskák egyik felén megmaradt a polifoam eredeti szép színe és kellemes tapintása. Szerencsére már nagyon sokféle anyagút és színűt lehet kapni. Nekem sikerült egy igen kellemes, szinte bársonyos bevonatúra lennem. A másik oldalára különböző alakzatokat festettem, melyek lehetnek állatok, a gyerekek jelei vagy bármi, amit hasznosnak gondolunk a játék szempontjából. A festést nem ecsettel, hanem a barkács, hobby boltokban kapható tubusos ablakfestékekkel oldottam meg. A figuráknak a kontúrvonalait

húztam meg ezzel, így sötétben is vagy csukott szemmel is jól tapinthatóvá lett a párnára rajzolt ábra. Kezdődhet is már a játék!

Néhány ötlet szeretnék kínálni járásokhoz.

„Sétálunk, sétálunk,
erdőt, mezőt bejárunk,
hegyet, völgyet megmászunk.
Elfáradva megállunk,
Nézünk jobbra,
nézünk balra,
hol van itt a puha párna?”

- A fenti mondóka közben séta lábujjhegyen a teremben össze-vissza, párna mellső középtartásban. A mondóka végén a csüccs szóra rá kell ülni a lapra nyújtott ülésben, kartámasszal a test mögött.
- Adhatunk a járás helyett bármilyen más természetes mozgást és bátran lehet változtatni a véghelyzeteket is.
- Amelyik gyereknek van kedve, természetesen a mondókat is bátran mondhatja közben, ha azt a mozgás jellege megengedi.

További játéklehetőségek:

A lapocskákat egymástól gyermeklépésnyi távolságban a talajon szétszórt alakzatban kell elhelyezni. Zenére vagy más oda illő mondókára kell egyik párnáról a másikra lépkedni.

Egyedem-begyedem bébicske,
hová mész kis menyecske?
Szántóföldre ugrálni,
egérlyukba bujkálni.
Uccu cica mangalica,
fára mászott büdös cica.
Fordulj egyet kis Katica!

A mondóka végére, a zene megállítására vagy más jelre különféle feladatot kell a gyermekeknek végezni, amit előre már megbeszéltünk.

- Terpeszállásba ugrás, csípőre tartással. Párna a két láb között.
- A lapokon sarokülés, kar rézsútos magas tartásban.
- Egy lábon állás a párnán, kar oldalsó középtartásban felfelé fordított tenyérrel.

Állatok mozgását utánozva:

- pókjárás, lap az ölben
- szimatoló kutyuska, térdelésben alkar támaszban haladás, lap a gyermek hátán
- óriás járás, lapocska a fej tetején egyensúlyozva

A játék értékelése: Az az ügyes, akinek a lapja nem esett le (túl sokszor). Aki elejti, annak valamilyen mozgásos feladatot kell végeznie ahhoz, hogy újra beállhasson a játékba.

Fogójáték: Az előbb felsorolt módokon lehet menekülni a fogó elől. A párnára vigyázni kell, hogy az ne essen le és a fogó se tudja azt elvenni. A fogónak nincs párnája, de ő is csak úgy közlekedhet, ahogyan a menekülő játékosok vagy valamilyen más nehezített formában. Akitől ellopták a párnáját, az szintén fogó lesz.

Versengések: Többféle lehetőséget kínál itt is a lapocska. A sorversenyeknél minden játékosnak a saját lapját kell eljuttatni a megadott célba különböző akadályokon áthaladva. Javasolnám, hogy

legyen valamilyen váltó eszköz, amivel a lapját letevő csapattag a következő sorra kerülő társának egyértelműen jelezheti az indulást (lehet ez egy jelzőszalag a mellkasán átvetve, amit átadhat a társának, szivacs labda, sapka, karkötő, stb.). Így talán jobban elkerülhetjük az idő előtti indulást és a játék közben még az öltözködést is gyakorolni lehet, ami tapasztalatom szerint bizony nagyon ráfér a mai gyerekek többségére.

A kisebbeknél egyszerűen csak azt az utasítást adhatjuk valamilyen mesekeretbe ágyazottan, hogy a lapokat a terem egyik végéből a másikba át kell juttatni minél gyorsabban. Nehezítés: valamilyen természetes mozgással összekötve és egyszerre csak egy lapot lehet vinni. A játékot időre végzik a gyerekek. Mivel ebben az esetben csak egy csapat van, így azt többször elvégezve mérjük a gyermekek feladat megoldási idejét, amit természetesen közlünk is velük.

Cél: a gyorsaság fejlesztése, csapatszellem kialakítása.

Futásfeladatokhoz: Futás a különféle alakzatban elhelyezett lapok között.

A játék értékelése: Ügyes az, aki nem lép rá a lapra és nem ütközik a társával.

A szervezet lecsillapítására, s egyben az egyenletes lüktetés megéreztetésére, beszédfejlesztésre:

- A gyerekek körben helyezkednek el a földön vagy kisszéken. Mindegyiknél egy-egy polifoam lap.
- Mondókára vagy az ének negyed ütemére át kell adni a társnak a párnát.
- Kezdetben egy,-majd egyre több párnával lehet játszani. Megfelelő figyelmeztető vezényszóra irányváltotatással lehet nehezíteni a játékot.
- A lapokon tapintható jelek is vannak, ezért szinte kínálja magát az a feladat, hogy csukott szemmel, az ujjakkal, vagy a lábujjakkal kitapintva ismerjék fel a rajta lévő ábrát.

A játék értékelése: Itt se felejtjük el azt, amit a könyvben már oly sokszor hangoztattunk. Sok-sok biztatás, dicséret, melyet a gyermek saját előző teljesítményéhez viszonyítunk.

Megjegyzéseim: A játék elkészítése valóban nagyon egyszerű. Rengetek lehetőséget kínál ennek ellenére. Nem kell minden órán az eszközök sokaságát felsorakoztatni. Nem ettől lesz egy testnevelés foglalkozás jó, eredményes és élvezetes. Fontos, hogy átgondoljuk a feladatok egymásutániségét. Javasolnám, ha pl. egy órán ezzel a szerrel kívánnánk játszani, akkor az előtte lévő teendőket is ennek megfelelően szervezzük. A párnával legyen a gimnasztika gyakorlat is. A többi tevékenység pedig okosan szervezve, tudatosan felépítve szintén a párnákkal legyen. Időt, energiát spórolunk meg vele. Az így nyert értékes időt nem a szervezési feladatokra, hanem a valós fejlesztésre az örömteli mozgásra lehet fordítani. Rengeteg múlik ezen.

Itt szeretném megemlíteni, amit már unos-untalan hallhattuk itt-ott, hogy a gyermekeknek meg kell tanulni az eszközök helyes, balesetmentes használatát. Tudni kell azok pontos helyét és elhelyezési módját a teremben vagy a csoportszobában. Meg kell tanulni azt, hogy pl. a különféle tornaeszközöket hogyan lehet biztonságosan megfogni, hány gyermek viheti, emelheti azt fel úgy, hogy az testi épségüket ne veszélyeztesse.

A szemgolyós bagoly

(Batáné L. Brigitta, Budapest)

Fejlesztő hatás: Finommotorika, kézügyesség, egyensúlyozó képesség, figyelem és beszédfejlesztés, és a kellő türelem gyakorlása (a baglyos dobozt tartóknak). Ügyesség, reakciógyorsaság fejlesztése a kutyusoknak.

A játék elkészítése: Egy nagyobb kartondobozt egy poszterrel béleltem ki belülről. Ezen egy szép bagoly volt éppen. Tulajdonképpen maga a bagoly tetszett meg és ez adta az ötletet. A madár egyik szeme helyén vágtam egy akkora lyukat, hogy egy kis golyó átférjen rajta.

Kitaláltam hozzá egy verset és már kezdődhetett is a játék.

Egér, egér kiséger,
minden lyukba belefér.
De a bagoly szeme látja,
a karmával el is kapja.
Hopp!
Ha te bagoly nem tudod,
elkapják a kutyusok!

Játéklehetőségek:

- A dobozzal lehet egyénileg és csoportosan is játszani.
- A dobozban úgy kell forgatni a golyót, hogy az ne essen ki a bagoly szeménél!
- A dobozzal a kézben kell sétálni, később különféle akadályokon áthaladni (pl. puha szivacszönyegen, papírtéglákat átlépve, labdákat kikerülve járni, stb.) úgy, hogy a golyó ne essen ki.
- Ki tudja a golyót a legrövidebb idő alatt a lyukba juttatni?

Csoportos játéknál szerepekkel: kutyák és a bagoly

A dobozt tartó játékos a terem egyik végében helyezkedik el. Vele szemben a terem túloldalán vannak az állatok, pl. a kutyák. Ők térdelő támaszban várják az indító jelet. A bagoly halad előre járásban a kutyák felé kezében a dobozzal. Próbálja beosztani úgy az idejét, hogy a vers szövege alatt ne essen ki a golyó, csak pont a versike végén. A kutyusok közben haladnak a bagoly felé, meg is kerülhetik őt. A versike vége felé közeledve figyelik azt, hogy mikor pottyan ki a golyó, amit valamelyiküknek fűgén el kell kapni.

A játék értékelése: Megdicsérik a verset pontosan mondó baglyot. Különösen akkor, ha úgy tudta mozgatni a dobozt, hogy abból idejekorán nem esett ki a golyó. A kutyusok közül pedig azt a szemfülest, aki gyorsan el tudta azt kapni. A játéknál a balesetek (ütközések) megelőzése érdekében a gyermeknek meg kell tanulni az egymás mozgásához való alkalmazkodást is.

Lepkeháló

(Herczeg Zsuzsanna, Székesfehérvár)

Fejlesztő hatása: A dobás gyakorlása (tetszőleges dobásformával). Ebben az esetben a gyerekek többnyire az egykezes felső és egykezes alsó dobást használták. A dobás pontosságának és az elkapásának a gyakorlása. Ügyességfejlesztés, a közös cselekvés összehangolása, (dobó és elkapó játékos mozgásának összehangolása a feladat sikeres végrehajtása érdekében,) csapatszellem kialakítása.

A játék elkészítése: merített papírból különféle színű kb. 10 cm-es nagyságú lepkéket vagy gömbölyű fejű angyalkákat készítettem. Az angyalkák fejénél, a lepkék testének a készítésénél

ügyeltem arra, hogy ott egy kicsit több anyaggal dolgozzak. Ez szolgált nehezebbül. Így jobban el lehetett dobni őket. A lepkehálót az óvoda ezermester karbantartója segítségével készítettem. Egy kb. 30 cm-es farúdra ráerősítettem merev drót keretet. Ezt a drótot bevontam egy műanyag csővel, hogy tartósabb és esztétikusabb legyen. A keretre rávarrtam tölcsekszerűen a hálót. Ez lehet egy puha krumpliháló, vagy egy könnyű lyukacsos anyag.

A játék leírása:

- A gyerekek két lepkét kapnak. A pedagógus arckörben állítja fel őket. A kör közepére a pedagógus áll kezében a lepkehálóval. A gyerekeknek a pedagógus hálójába kell ügyesen beledobni a saját lepkéjüket. A pedagógus afelé a gyerek felé fordul, akinek dobni kell. Itt fontos az eredményesség érdekében kettejük mozgásának összehangolása.
- Természetesen lehet az is a cél, hogy a gyerekek úgy dobják a lepkéjüket, hogy azt a pedagógus vagy a közepén később álló gyermek ne tudja elkapni.
- A játék lényegének megértése után gyermeket is lehet beállítani a kör közepére (Félkörben is el lehet helyezkedni).
- Amennyiben két vagy több lepkehálót, s hozzá sok-sok lepkét vagy angyalt készítettünk lehet csapatban is játszani.
- Először csak gyakorolni kell. A csapatokat egymástól megfelelő távolságban kell felállítani a balesetek elkerülése végett.
- Kellő gyakorlás után versenyszerűen is lehet játszani. Az a csapat nyer, amelyik több lepkét tud bejuttatni a társa hálójába. Ne felejtsük el a szerepeket cserélni!

A játék értékelése: A feladat jellegéből eredően más és más.

Minden esetben értékelni kell a dobás pontosságát, az elkapás eredményességét, a csapatok munkájának összehangoltságát. Biztatni kell az esetleg sikertelenül dobókat. Utasításokkal kell ellátni őket, hogy vélhetőleg miért nem találnak bele a hálóba. Pl. túl erőtlenül dob, rossz a dobásának az íve, kapkod. A csapatok összeállításáról már volt korábban szó. Engedjük meg, hogy a gyermekek maguk alakítsák a csapatokat, de a pedagógus tapintatosan néhány játékmenetnél szervezze úgy is, hogy ne csak a nagyon „ügyesek” legyenek együtt!

Zsuzsi egy másik eszközzel is meglepett minket. Elmondása alapján Ramocsa Gábor ihlette meg.

A mindentudó kötelek

(Herczeg Zsuzsanna, Székesfehérvár)

Fejlesztő hatása: Tartásjavítás, ízületi mobilizálás, izomerősítés, Gáborféle titkos „vezetett mozgások”.

A játék elkészítéséhez nem kell más, mint jó hosszú kb. ujjnyi vastag puhább kötél, melynek a vége egy 15-20 cm hosszúságú farúdban végződik, mely a kötéltre merőlegesen van rögzítve.

Megjegyzéseim: Az alakzatnál (kör, félkör, vonal, oszlop) feltétlen javaslom, hogy jelöljük ki minden esetben azt a határvonalat, melyet a gyermekeknek nem szabad átlépniük a dobás pillanatában!

Találj bele!

(Maserné Drexler Katalin, Budapest)

Fejlesztő hatása: Kézügyesség, finommotorika fejlesztése.

A játék elkészítéséhez szintén Gábor kollégánk egyik vívó órája adta az ötletet Katalinnak, akinek a kislányát volt alkalmam több éven át tanítani. Vesszőből készített egy karikát és hozzá egy pálcát. A vesszőt saját kezűleg fonta. A pálcika végét puha anyaggal vonta be, melyet ragasztással rögzített. A vessző végén zsinór lógott egy karikával. Ezt a karikát kellett ügyes, pontos kézmozdulatokkal a vesszőre juttatni, azon átbújtatni.

A játék értékelése: Több eszköz elkészítése esetén ki tudja a feladatot minél rövidebb idő alatt teljesíteni?

- Természetesen egyedül is lehet játszani, ebben az esetben az előző teljesítményekhez hasonlítjuk a feladatvégrehajtásának idejét.
- A vessző végére kell ráhelyezni a karikát és azt egyensúlyozva kell vonalon, vagy különböző akadályok kikerülésével „szállítani” úgy, hogy a karika természetesen ne essen le a pálcá végéről.
- A feladatokat min a két kézzel végeztessük el! Lehet egyszerre is mind a két kézzel ügyeskedni.

Fújd bele!

(Steinherrné Géringér Ildikó, Mór)

Fejlesztő hatás: Légzésfejlesztés, játék.

A játék elkészítése: Roppant egyszerű és igen olcsó. Egy kartondobozt tetszőleges egyszínű papírral vontam be. Egérformákat ragasztottam rá. Az egéreknek lyukakat is vágtam a dobozkára. Kisebbséket és nagyobbakat is. Sok maradék fonalam volt otthon. Pici színes, kemény, jól guruló de azért könnyű gombolyagokat készítettem.

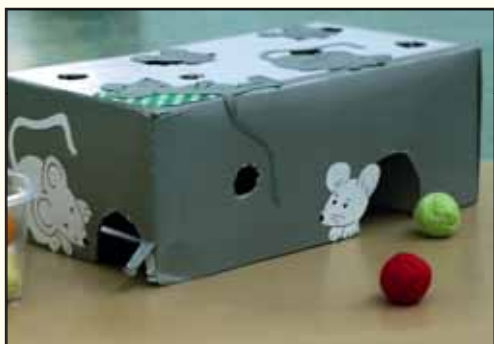

A játék leírása: Szintén nagyon egyszerű, csak be kell fújni a gombolyagokat a lyukba. Ehhez bátran egy kerettörténet is ki lehet találni. A gyakorlatot lehet alkartámasszal, hason fekvésből indítani. A játék nem csak földön, de asztal mellett is végezhető.

A játék értékelésénél dicsérjük meg azokat a gyerekeket, akik be tudták tartani azt a szabályt, hogy nem nyúlnak a labdácskákhöz és az adott testhelyzetből végezték el a feladatot!

Bíztassuk az esetleg lemaradó tanulókat! Itt is különféle utasításokkal próbáljuk segíteni az eredményes végrehajtást! Erős kilégzéssel kezdve a feladatot próbálják a labdacskák mögé irányítani a levegőt!

Megjegyzéseim: A hiperventilláció elkerülése érdekében ügyeljünk a 45. oldal, Levegős tojások (Karsainé Szentpéteri Bea, Szob) és a 50. oldal, Játék a pókokkal (Szöginé Nádasy Márta) játékoknál már leírtak betartására!

Lehetőség szerint szabad levegőn is próbálják ki ezt a játékot!

Ildikót tovább ösztönözték a fonalai. A képen nem látszik, de a színes nagy gombolyagot saját kezűleg fonta három szálból. A gyerekek is szívesen segítettek neki ebben a munkában.

Társait kör alakzatban helyezte el. Egymás kezébe kellett adni a gombolyagot úgy, hogy az ne essen le. Mindenki annak adta, akinek szerette volna. Az így elkészült szövevényre pedig ruhacsipesszel érdekes dolgokat akasztgatott (csengőt, papírt, szövet anyagot, stb.). A csipeszélést kezdetben ő végezte, később ez a feladat a társaira hárult. Vigyázni kellett arra, hogy közben ne érjenek hozzá a fonalakhoz.

A játék értékelése: Dicsérjük meg azokat, akik be tudták tartani a játék szabályát! Ösztönözzük az egyéni megoldás módokat! Átlépéssel, kúszással, átbújással halad arra a helyre, ahová szeretné felcsíptetni a kezébe adott dolgot. Kérjük ki a gyerekek véleményét arról, hogy mit lehetne még a fonállal játszani?

Megjegyzéseim: A móri óvodában is eltöltöttem egy szép napot. A közeli szabadidőparkban mód nyílik arra, hogy a gyerekek lovagolhassanak. A gyönyörű környezet és a lovak nagyon jó hatással vannak a gyermekek idegrendszerére és mozgásfejlődésére. A lovasterápia ma már igen elterjedt a különféle betegségek, tanulási zavarok, gerincproblémák kezelésében. Bízom abban, hogy egyre több kisgyermeknek és felnőttnek lesz ez a lehetőség elérhető. Az országban több ilyen központ is létezik.

A nagy dobás

(Toloczkoné Haász Andrea, Mór)

Fejlesztő hatás: A közös játék öröme. A nagy dobókockával a dobás és elkapás gyakorlása. Mozgáskoordináció fejlesztés. A gyermekek szabadidős tevékenységébe minél jobban épüljenek be a mozgásos játékok! Ezeket önállóan is kezdeményezhessék és kivitelezhessék a pedagógus irányítása nélkül is!

A játék elkészítése: Egy lepedőre textil filccel nagy négyzeteket rajzoltam olyan elrendezésben, ahogyan a társasjáték útvonalát megterveztem. A lepedő szolgált a táblaként. Az indulás helyét csillaggal, a haladás irányát nyilakkal, a végállomást pedig a „cél” felirattal jelöltem. A négyzetekbe kerülő alakzatok (ebben a játékban állatok) különféle jelentéssel bírtak. Szivacsból egy hatalmas nagy dobókockát készítettem és pöttyökkel láttam el. Bábuként a gyerekek egy-egy szörme állatot választhattak. Ezzel lépkedtek a mezőkön.

A játék leírása: Előre megbeszéltük, hogy mindenki annyit léphet előre — vagy éppen ha nem volt szerencséje, hátra — a mezőn, ahányat a kockával dobott. Minden egyes mező jelentését megbeszéltük és azonnal közösen el is végeztük a kért mozgást.

- A főkánál főkajárásban kellett megtenni egy bizonyos távot annak a versenyzőnek, aki erre a mezőre lépett.

- ráknál, rákjárás,
- medvénél, medvejárás,
- kiscsikónál, csikórugdalozás,
- gólyánál, egy lábon állás,
- békánál, békaügetés,
- nyúlnál, nyuszi ugrás,
- kígyónál, a kígyózó mozgás utánzása — és folytathatnám a sort tovább — volt a feladat.
- A gyerekek csak akkor léphettek tovább, ha teljesítették a kért feladatot.
- Pontosan egyeztettük, hogy az egyes mozgásoknál, állatok utánzásánál mit, hogyan és hányszor kell ahhoz elvégezni, hogy a játékvezető és a játékos társak azt elfogadják.

- A többiek kedvük szerint a mezőn álló játékosal együtt végezheték a feladatot vagy ellenőrizhették, hogy azt helyesen hajtja-e végre.

A játék értékelése: Dicsérjük meg mindenképpen a szabályokat betartó gyermekeket! Emeljük ki a pontos, mintaszerű gyakorlatvégzést!. Köszönjük meg azoknak a gyerekeknek a közreműködését, akik társukkal együtt mozogtak! Gratuláljunk az első célba érő játékosnak!

Kockás lepedő

(Toloczkoné Haász Andrea, Mór)

Andrea még egy hasonló játékot készített. Ismét lepedőt használt, de ugyanezt a csoportja padlózatára is szigetelő szalaggal kirakta. Tapasztalata szerint a gyermekek így önmaguktól is gyakran játszottak vele. Javasolnám, hogy bátran fessünk fel, majd készítsünk egy idő eltelte után az óvoda udvarára is ugróiskolát mindenféle alakzatban és sok-sok ilyen társasjátékot.

Megjegyzéseim: Biztatnám a gyerekeket és a szülőket is arra, hogy tervezzenek maguk is ilyeneket! A nagy dobókocka pedig önállóan is alkalmas a dobás, elkapás gyakorlására. Nagyban hozzájárulunk a kreativitásuk fejlesztéséhez.

Egy kis matematika

(Augusztin Erzsébet, Dunakeszi)

Fejlesztő hatása: A természetes mozgások fejlesztése, matematikai és geometriai fogalmak előkészítése mozgásba ágyazottan. Bármilyen furcsának is tűnik, íráselőkészítés.

A játék elkészítése: Hungarocell lemezből hatalmas síkidomokat vágtam ki. Befestettem őket, így elég mutatósak lettek.

Játéklehetőségek: A gyerekek korábbi tapasztalataira hagyatkozva közösen megnevezzük a testeket. A téglatestet, a karikát, a kockát, a gúlát. Egymástól távol helyezem ezeket el, gondolván arra, hogy közöttük el lehessen félni és kört tudjanak alakítani körülötte.

- A gyerekek a teremben futnak. A síkidom nevének megnevezését figyelve megállnak és akörül a síkidom körül alkotnak kört, amelyiknek a nevét a pedagógus bekiabálta (Ennél a játéknál elég nagy térre van szükség, hogy a sok gyerek elférjen a lapok körül és ne lépjenek rá azokra. Ahol erre nincs lehetőség, javasolnám, hogy függőlegesen helyezték el, akasszák fel pl. falra, bordásfalra az udvari játéknál a fára. Előtte, mögötte, mellette lehet egysoros oszlopban vagy vonalban sorakozni).
- A lapokat a földre helyezve azt a lapot kell körbefutni, aminek a nevét a játékvezető bekiabálja. A gyerekek az egész testükkel átélik az alakzatot. Így kellene ezt minden betűtanításnál is végezni.
- A lapokat sorban egymás után helyezi el a pedagógus. A gyerekek folyamatosan egymás után haladva ülőcsúszásban, medvejárásban — és még sorolhatnám tovább — járják, másszák, csúszzák körbe a lapokat.
- A logikai készlet kis síkidomait is lehet szortírozni. Együtt játszva akkor ügyes a csapat, ha ez minél rövidebb idő alatt sikerül. Két vagy több csapat esetén pedig az a csapat nyer, amelyik a kiosztott és ugyanannyi mennyiségű lapocskával elrendezésével, szortírozásával előbb elkészül.

A játék értékelése: Az egyes feladatoknál részben már elhangzottak. A dicséretéről, biztatásról itt sem szabad elfelejtkezni.

Megjegyzéseim: Talán én is jobban szerettem volna a matematikát, ha egy kis mozgást is vittek volna bele.

Pecázás

(Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)

Horgászni nagyon szeretnek a gyerekek. A halacskákra ő nem mágneset erősített, mint azt már korábban egy hallgató társa tette, hanem egyszerűen gémpapocccsal oldotta meg. Horgászbotként egy vékony pálcika szolgált végén fém hurokkal, ami egy kis gyöngyben végződött, hogy a gyerekek ne szúrják meg egymást.

Éhes béka

(Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)

Az éhes békát pedig nagyon gyorsan és könnyen el lehet készíteni. Úgy érzem, különösebb magyarázatra nincs szükség, a kép önmagáért beszél.

Megjegyzéseim: Kérem, most se felejtsek el, hogy mind a két kézzel gyakorolják a gyerekek a dobást!

Golyógyűjtő bohócka

(Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)

A Golyógyűjtő bohócka szintén a gyerekek kedvence lett. Nem kell hozzá más csak egy kis WC papír guriga, természetesen üresen és a ma ismét kedvelt és gyűjtött, színes üveggolyók sokasága, karikák, kistányérok.

Fejlesztő hatás: kézügyesség, figyelem fejlesztése.

A játék elkészítése: Az üres papírhengert színes papírral vonom be. Ez lesz a bohóc teste, melyet izléselesen feldíszítek. Ragasztok rá külön mosolygó arcot és egy sipkát. Minden gyermeknek külön bohóca van, melyet maguk készítettek el korábban egy másik foglalkozás keretén belül. Óvodai jelük is rajta lehet.

Játéklehetőségek: Egy nagy, vagy akár több nagy karikába, vagy valahogyan elkerített részbe a földre a színes golyókat elhelyezem. A gyerekek bohócukkal a kezükben próbálnak minél több golyót megszerezni úgy, hogy a henger alját ráteszik a golyóra (lehet akár egyszerre többre is aki ügyes) és azt kihúzzák a játéktér szélére. Szabály, hogy az egyik kezükben lehet a bohóc és a másikkal vehetik ki a golyókat. Amit ily módon megszereztek, azt mindenki a saját, előre odakészített tányérkája gyűjtheti be.

A játék értékelése: A már a többi játéknál megszokott módon értékeljük a szabályokat pontosan betartó gyerekek teljesítményét. Több játékmenet esetén egyéneként értékeljük az előző teljesítményhez képest. Néha nem árt azt sem megbeszélni, hogy kinek miért sikerült többet

össze gyűjtenie. A legcélravezetőbb megoldási javaslatokat beszéljük meg, mutassuk be és a gyerekek ennek figyelembevételével próbálják a gyakorlatban is alkalmazni!

Egy kis logika

(Mucsy Ágnes, Abony)

Fejlesztőhatás: matematikai fogalmak előkészítése (sorozatalkotás, csoportosítás) beszédfejlesztés, tapintási érzékelés fejlesztése. Kreativitásfejlesztés.

Tartozékai: 48 db logikai lap színes fotókartonból, 4 db. színes jelző, 12 db forma jelző műszaki rajzlapból, 1 db játékmező több nagy ív műszaki rajzlapból összeragasztva. A játék elkészítésében Mucsy Ágnes férje is segített, kislánya, Kovács Benedek pedig azonnal ki is próbálta.

A játéklehetőségek: A legfontosabb, hogy a gyermeket próbálják kitalálni azt, hogy vajon mit fogunk játszani ezekkel a lapokkal. Gondolataikat érdeklődve várom.

- A gyerekek a logikai lapokat tetszés szerint csoportosíthatják illetve javaslatokat tesznek arra, hogy melyek lesznek a csoportosítás szempontjai. (forma, szín, nagyság, sima vagy lyukas) Természetesen az is lehet, hogy a gyerekeknek ettől teljesen eltérő ötleteik lesznek.
- Hallgassuk meg őket, és próbáljuk meg elvégezni az általuk javasolt csoportosításokat!
- Szórjuk ki eléjük az összes lapot és figyelembe véve a szempontokat különböző általunk javasolt mozgásformával szedjük össze és tegyék azt a megfelelő helyre!
- Lehet járás, futás közben, ülőcsúszásban, szökdeléssel, stb. begyűjteni a lapokat.
- A gyerekek után a pedagógus adja meg a csoportosítás szempontját.
- A pedagógus kirak egy sorozatot. A gyermekek feladata az, hogy mindenki keresse meg a benne szereplő lapokat és ugyanazt lemásolva közösen rakják ki.
- A pedagógus vagy a szülő kirak egy sorozatot a tornapadon vagy a talajon. A gyerekeknek folytatni kell azt.
- Barkochba a lapokkal: Tornapadokból labirintust tesz ki. Úgy kell a padok tetején közlekedni, hogy egymást ügyesen ki kell kerülni és nem szabad a padról lelépni. A gyerekek séta közben kérdezzétek a pedagógust a keresendő lap tulajdonságairól: Nagy? Lyukas? Szögletes? stb.

A gyerekek próbálják kitalálni, melyik lapra gondolt a játékvezető. Elegendő információ birtokában a „séta állj” vezényszóra a gyerekek ügyesen puha talajfogással, térdugóval leugranak a földre és közösen megkeresik a lapot, vagy ha több egyforma van, akkor a lapokat.

- Csoportosítás bekötött szemmel tapintással (nagyság, forma, lyukasság). A gyerekeket több csapatban ültetem le. Mindegyik csapatnak bőven adok a különböző lapokból. A játékosok szeme be van kötve. Egymás között így csukott szemmel beszélhetik azt meg, hogy melyik csapattag milyen tulajdonságú lapokat gyűjt. „Nálam van a sima és kerek lap. Én pedig a lyukas négyzeteket gyűjtöm, stb”. Megdicséreljük azokat a csapatokat, ahol jól sikerült a csoportosítás, külön pedig azt, aki a leggyorsabban és jól végezte el a feladatot.
- ”Keresem a párom” A lapokat szétosztom a gyerekek között úgy, hogy mindegyik lapnak legyen párja. Pl. kicsi lyukas körnek, nagy lyukas párja, stb.

Egy kedves nótá éneklésével a gyerekek járás közben próbálják megtalálni a párjukat.

A járáson kívül más mozgásforma is választható, de ha az éneklés ebben a formában nagyon

megterhelné a gyermekeket (pl. hason kúszás), természetesen a dalt csak a pedagógus vagy a párjukat már meglett és az adott helyet elfoglaló gyermekek énekelhetik csak.

- ”Takard le!” A gyerekeknek egy-egy a játékmezőn is természetesen szereplő lapot adok. A feladat ebben az esetben az, hogy ugyanazt a lapot meg kell találni a játékmezőn is és a kezében lévő lappal le kell takarni.
- ”Hol a helyem?” A gyerek kezébe adom a lapokat. A játékmezőn arra a síkidomra kell állni, ami az övével mindenben megegyező.

A játék értékelése: Az egyes játékoknál más és más. Kezdetben előfordulhat, hogy nehezen megy néhány gyermeknek valamelyik feladat. Itt sem a gyorsaság az elsődleges szempont.

Logikus gondolkodásra szeretnénk nevelni a gyerekeket, befogadóvá tenni őket a matematika szépségei iránt. A leírt játékokat csapatban játszhatják a gyermekek. Szükséges az eredményességhez cselekvésük összehangoltsága, egymáshoz való alkalmazkodás, segítőkészség. Dicsérjük meg azokat a gyerekeket, akik ügyesen kérdeztek (barkochba), vagy pontosan megfigyelték, és jól folytatták a megkezdett sorozatot! Az értékelésnél ezeket a szempontokat vegyük elsősorban figyelembe! Türelemmel segítsük, biztassuk azokat, akiknek ez még nem tökéletesen megy!

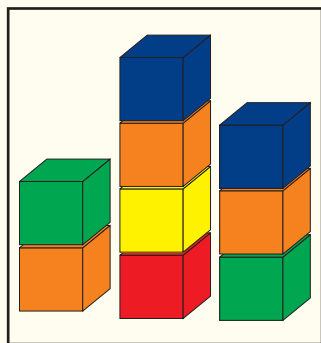
Megjegyzéseim: A nagy társasjátékot kicsinyített változatban is el lehet készíteni. Esős napokon, hideg téli estéken otthon is remek játék.

Találd meg a szerencsédet!

(Papp Éva, Füzesabony)

Fejlesztő hatás: Játékos matematikai nevelés, mozgásfejlesztés, társas kapcsolatok kialakítása a közös játékkal.

A játék elkészítése: Nagy kartonból kivágunk egy kör alakú alaplapot (átmérője kb. 40 cm). A másik kör átmérője 15-20 cm. A kettőt egymással miltonkapoccsal kötöm össze, ezáltal forogni is tud a kisebb kör a nagyobb körön. Az alaplap peremére 6-8 cm szélességben egy körívét ragasztok. Erre a körívre jelölöm be egymástól egyenletes távolságra a kör sugarait. Ezáltal kis mezőket kapok magán a társasjáték alaplapján.

Nézzük sorjában mi látható így!

- A forgó kis körön van egy aranyos számár egy nyíllal.
- Az alaplapon, melyet a kör sugaraival osztottunk fel, az egyes mezőkön pöttyel jelölt „dominók” vannak, meg-megszakítva négy helyen a szerencsehozó lóhere jelével.
- A körlap legkülső részén vannak az állatfigurák. Béka, foka, nyúl, macska.
- A külső körlapon a mezők négy színűek. Piros, sárga, kék és zöld.

Kezdődhet a játék!

Kisebbecknél: A gyerekek megpörgetik a csacsit. A nyíl mutat valahová. A gyermeknek meg kell nevezni azt a színt, amire a nyíl mutat (piros, sárga, zöld vagy kék). A színekhez különféle mozgások is tartoznak: békaügetés, nyusziugrás, fókamászás, „cirmos cica” gyakorlat.

Ezeket a mozgásokat kell a kisgyermeknek elvégezni a szabályban előre megbeszélte számban vagy távolságban. Pl. nyolc békaügetés vagy fókamászás a kijelölt vonaltól a kijelölt vonalig. Aki a feladatot eredményesen elvégezte, az egy karikát, zsetont, szivacs-kockát vagy bármi mást kap, ami jelképezi a teljesítményét. Így a játék folyamán a gyermekek folyamatosan ellenőrizhetik, figyelemmel kísérhetik eredményüket. Alkalom nyílik a több-kevesebb, hosszabb-rövidebb, alacsonyabb-magasabb fogalmak szemléletes gyakorlati megjelenítésére és megszilárdítására.

Példák a jelölésekre: szivacscockával, koronggal, zsetonnal.

A játék értékelése: A többi játéknál már megszokott módon értékeljük a gyerekek egyéni teljesítményét, önmagukhoz mért javulását, mely számukra is látványosan érzékelhető. Ügyelni kell arra, hogy a kért mozgásformákat mindig pontosan, megfelelő technikával hajtsák végre. Dicsérjük meg őket az elért eredményekért!

A nagyobbaknál a csacsi korongját ismét meg kell pörgetni. A nyíl megmutat a dominón egy számot és egy mozgásformát.

Feladat: A gyermeknek meg kell mondani, hogy a dominó pöttyei hányas számot jelölnek. Annyiszor kell végrehajtani a feladatot, megtenni a méterben kijelölt távolságot, amennyit a pöttyök száma mutat, pl. ötös számnál: öt békaügetés, öt nyúlgrás vagy öt méter fókamászás. A lóhere jelzésnél a gyermek maga választhatja ki az adott mozgásformát és azt, hogy hányszor szeretné azt elvégezni.

A játék értékelése: Hasonlóan a kicsiknél leírtaknál itt is a végrehajtott feladatok után megkaphatják jutalomként a zsetont vagy szivacscockát. Továbbra is sokat dicsérjünk, biztassunk! Természetesen mind a kettőnél ki lehet a legjobbak teljesítményét is emelni.

Megjegyzéseim: A társasjátékoknál fontosnak tartom, hogy a gyermek pontosan, megfelelő technikával hajtsa végre a feladatokat. Ezzel azt a nevelő hatást próbálom alátámasztani, hogy a nagybetűs életben is azt kell nézni (azt kellene nézni), hogy az eredményesség elérése ne legyen egyenlő a pontatlan munkavégzéssel. Csak a pontos, becsületes munkát, feladatvégrehajtást kell (szabadna), értékelni és díjazni.

Golyó a labirintusban

(Árki Renáta, Budapest)

Fejlesztő hatása: A kéz finom motorikájának fejlesztése. A játék nagy türelmet és figyelmet igényel. Differenciáltan alkalmazva alkalmas a beszéd és a mozgás összekapcsolására, a beszédfejlesztésre, az agyi keresztcsatornák fejlesztésére is.

A játék elkészítése: Cipős doboz tetejének belső oldalát burkoltam be egy kellemes sárga színű papírral, mely alapként szolgált. Labirintust hoztam létre úgy, hogy hullámkartonokat ragasztottam rá egyszerűen technokoll ragasztóval. Törekedtem arra, hogy ezek mintázata és a felrakott alakzat változatos és esztétikus legyen, s próbára tegye a gyermek ügyességét. Az így kapott útvesztőben a kis golyónak hol egyenesen, hol köríven, másutt pedig cikk-cakk vonalban kellett az ügyes kezű pilóta vezérlése, irányítása által haladni.

A labirintust a képen éppen a debreceni kórházban próbálgatják a gyermekek.

További játéklehetőségek:

- A labirintusban lehet egy, később két golyót is vezetni.
- Feladat lehet az, hogy a gyermek a golyót irányítva mondja azoknak a színeknek a nevét, ahol az éppen elhalad.
- "Forma 1-es közvetítés": A sárga golyó kilötte magát a starthelyről. Végig száguld a pálya első nehéz szakaszán. Bal kettes sodróssal megy tovább a kijelölt útvonalon. Elérkezik egy hajtűkanyarhoz, és onnan száguld tovább a zöld színnel jelölt hullám mentén."

A játék értékelése: A sok dicséret mellett értékeljük az ügyes, pontos és gyors feladatvégrehajrást! Külön megdicsérrjük a „versenyzőt” a sportszerűségért és a játék során tanúsított türelemért. Biztassuk őt arra, hogy próbálja meg a játék neheztettebb feladatát is elvégezni! Kérjük ki a gyerekek javaslatait a további játéklehetőségekkel kapcsolatban!

Megjegyzéseim: Több hallgató készített már labirintust valamilyen dobozból. Kedvelik a gyerekek ezeket a játékokat. Ugye, a korban hozzám közel álló kedves kollégák emlékeznek még arra a kis üveglap alatt lévő két egérkére, vagy golyóra, amit az egérlyukba vagy máshová kellett nagyon ügyesen, apró mozdulatokkal beilleszteni? Nagyon sok régi és jó játék merült feledésbe. Nem szabadna hagynunk. Bízthatnám a szülőket továbbra is arra, hogy oly sok örömet jelent egy-egy ilyen játék közös elkészítése.

Pókos célbadobó

(Zsille Hedvig, Nagykovácsi)

Fejlesztő hatása: Ügyesség fejlesztése. Célbadobás gyakorlása. Örömteli játék.

A játék elkészítése: Farost lemezből nyolcszöget vágtam ki dekopír fűrész segítségével. Sárga anyaggal vontam be. Fekete tépőzárból próbáltam utánózni a pók szötte hálót. Ezt a sárga lapra ragasztottam fel. A kis pókok elkészítéséhez hungarocell gömböket használtam fel, melyeket félbe vágtam. Itt is a tépőzár segítségével igyekeztem a pók testét megformálni. A „hasán” szintén ott volt a tépőzár. Aki ügyesen dobta a pókot a táblára, annak az oda is ragadt.

A játék értékelése: A gyerekeknek igyekezniük kellett, hogy a táblán a pókháló közepét találják el. Természetesen, mi annak is örültünk, ha a gyermek eltalálta a táblát. Meg kellett tanulni azt is, hogy milyen erővel dobják a kis pókot ahhoz, hogy az a hálóba ragadjon.

Megjegyzéseim: A pók és hálója sok kollégánkat megihlette már. Nem lehet véletlen. A játékot bátran lehet használni csoportszobában, tanteremben, udvaron és szűk folyosókon is. Akadálypályába is be lehet építeni. A gyermeknek a kezében kell vinni az akadályokon át a kis állatot, s ott, ahol a pálya azt engedi (lassabb szakasza), be lehet feladatként iktatni.

Vihetik a gyermekek a fejükön is, vagy a ruhájukhoz rögzítve, így a kezük szabadon mozoghat, és nem akadályozza őket a haladásban. Nem minden anyaghoz tapad oda a tépőzár. Amennyiben időnk engedi, a többi játéknál is alkalmazott jelzőszalag egy kis részére a tépőzár másik felét fel lehet varrni. Erre pl. a pókot is rá lehet erősíteni. A mellkason átvetve, derékra kötve csak olyan mozgásformáknál szabad használni, ahol ez nem veszélyes (pl. nem akad be a szalag).

Köszönettel tartozom Hédinek és a nagykovácsi „Kispatak” óvoda gyermekcsapatának, hogy az ebben a könyvben leírt Mozgáskotta cikkemhez a képanyagot biztosították. Szerencsére az óvodájukban már van ilyen tornaeszköz, s még nagyobb szerencse, hogy azt a gyerekek örömeire és fejlesztésére használják is. A felvételek némi bepillantást engednek az ott folyó mozgásfejlesztő foglalkozásba.

A fürge kiskakas

(Keserű Karolina, Püspökladány-Budapest)

Fejlesztő hatása: A kéz finommotorikájának fejlesztése. Írás előkészítés játékos formája. Esztétikai nevelés.

A játék elkészítése: Papír tojásos doboz szükséges hozzá elsősorban. Némi kis ragasztó, fonál, színes lap és egy picit türelem az elkészítéséhez. A gyermekek maguknak is tudnak ilyet barkácsolni. Egy tojástartóból legalább 10-12 db kakasra futja. Fontos, hogy a dobozt ki kell előbb nyitni és a kép alapján a kedves olvasó azonnal láthatja azt a részt, ami a kakas testét képezi. Ezt

díszíthetik, festhetik kedvükre a gyerekek. Sablon alapján a nehezebb szárnyak kivágásában segíthet a pedagógus a gyermeknek. A nagyobbak azonban könnyedén megoldják ezt is. A szárnyakat csak fel kell ragasztani. Az a gyerek, aki színes farktollakat szeretne, annak azt javaslom, hogy a felragasztás előtt díszítse azt.

A csőrét és a taraját elkészíteni már igazán nem nagy dolog. Mivel ez egy mesebeli madár, picit lehet csalni is. Az egészet egy jó nagy (8-10 cm es talpra, lábra) kell felragasztani. Ehhez egy vastag cérnát kell erősíteni. A másik végén hurkapálcika és két fagolyó, hogy a pálcá végei ne szúrják meg a gyermeket. Ezeket oda is lehet ragasztani a pálcához.

Játéklehetőségek és a játék értékelése: Amennyiben több kakast készítünk, indulhat a verseny! Kijelölve a starthelyet és a cél állomást a terem padlóján, az asztallapon, egyszerre több kakas is összemérheti a gyorsaságát. A kakasok között szépségverseny is lehet rendezni.

Megjegyzéseim: A tavaszi ünnepkörhöz bátran lehet kapcsolni ezt a kedves kis játékot. Amíg készül a kakas, mód nyílik egy kis beszélgetésre.

Origami friszbi

(Ézsiásné Mészáros Éva, Budapest)

Fejlesztő hatása: A játék elkészítésekor a kézügyesség fejlesztése. Az esztétikumra nevelés. A játék során a mozgás, a játék öröme, dobásgyakorlatok.

A játék elkészítése: Igazán nagyon könnyű. Nyolc darab 8 cm x 8 cm es négyzet alakú lapokat vágunk ki, vagy vág ki a gyermek. Javaslom a színes csomagolópapírt. Semmi más dolgunk nincs vele, mint egyszerűen egymásba illeszteni a darabokat és egy csepp ragasztóval a rögzítést elősegíteni.

Játéklehetőségek: Hasonlóan a strandokon, szabadterén használatos műanyag testvéréhez, ezzel is jól lehet dobálni. Bevallom, jobban szeretem, mert nem tartom annyira balesetveszélyesnek, mint a keményebb változatát.

- Akár a földön, vagy a pad tetején is lehet csúsztatni a megadott célig.
- Ne felejtjük el, két kezünk van! Végeztessük el mindkét kézzel a feladatot!

A játék értékelése: Már eleve az is dicséretet érdemel, ha a gyermek maga készíti el ezt a játékot. Sokat ügyesedik általa. A feladattól függően ne fukarkodjunk a biztató szavakkal! A dobás pontossága, ereje, az elkapása sok-sok alkalmat ad a gyermek sikerélményének növeléséhez.

Könyvajánlás: Kar-, kéz-és ujjgyakorlatok Zalaegerszeg, 1992. (Egy tanító néni naplójából)

Egérkék és a cica

(Vida Lászlóné Tímea, Abony)

Fejlesztő hatás: Reakciógyorsaság, szem-kéz koordináció fejlesztése.

A játékhoz szükséges tartozékok: Szivacsból készült 5 cm x 5 cm-es vagy ennél nagyobb dobókocka, melynek oldalait különböző színű körlapokkal jelöltem. Egérkék, olyan színű bundával, amelyen színek a kockán láthatóak.

Elkészítésük: A parafa dugókat egyszerűen színes papírral vontam be. Ragasztóval rögzítettem. Az egérkék arcát, fülét elkészíteni igazán mondom, nem volt nehéz. A parafa dugón egy hosszú (kb.

40 cm) zsinógot húztam át. Az egyik végét megcsomózva kaptam az egérke orrát, a zsinór többi része pedig a farkincát szimbolizálta.

A macska elkészítéséhez a palántázás után megmaradt műanyag cserepet használtam fel. A cserep pedig az egérke teste volt. Papírból szemet, bajszot, fület kivágva és felragasztva egészen macska formája lett.

A játék leírása: A gyerekek az asztal mellett, vagy a parkettán telepednek le. Javaslom, hogy a játékmezőt,

vagy a játék határait egyértelműen jelöljük meg, pl. szigetelő szalaggal. A cica dob egyet a kockával. A kocka legfelső lapján megjelenő szín azt jelenti, hogy melyik egérkére feni a fogát a cica. Az egérke farka végét a játékos fogja. A cicát mozgató játékos felemelve az ugrásra kész „cserepet” próbálja rávetni magát áldozatára. Az egérkét mozgató játékos azonban nem hagyja magát és próbálja egy hirtelen jól irányzott mozdulattal a játékmezőn belül a macska támadását elkerülni. Sajnos ez nem mindig sikerül.

- Sikeres a cica akkor, ha a játékmezőn belül az egérre rá tudja magát vetni (az egér a cserep, azaz a macska alatt van).
- Sikeres az egér, ha a cica nem tudja őt megfogni a játékmezőn belül. Javaslom, hogy pontosan beszéljük meg azt, hogy pl. hány másodpercig támadhat a macska, vagy azt, hogy hány ugrási kísérlete lehet.

A játék értékelése: Külön mondjuk el véleményünket a macska ravaszságáról, ügyességéről és az egérke vagy egérkélek leleményességéről! Semmi esetre se álljon ki az az egér a játékból, aki megfogtak, de mindenképpen jegyezze meg a gyermek, vagy jelöljük valamilyen formában, hogy hányszor fogta őt el a macska! Az ügyes megoldási módokat feltétlen értékeljük és mutassuk be a többieknek is! Mindkét kézzel, sok egér esetében egyszerre két kézzel is játszható.

Megjegyzéseim: Dobókocka nélkül egy macskával és több egérkével meghatározott játékmenetekkel játszva az az ügyes, akit kevesebbszer tud megfogni a macska. S természetesen az az ügyes macska, aki több egeret tud megfogni. Ne felejtsük el a szerepeket cserélni!

Állatutánzás

(Kőrösi Virginia, Telki-Budapest)

Fejlesztő hatása: Gondolkodtató, kreativitást, figyelmet, gyors reagálást, állóképességet fejlesztő játék.

A játék elkészítése és tartozékai: Kartonlapra különböző állatok képét ragasztottam fel: kígyó, rák, kenguru, gepárd, fantázia-állat (több állat különböző testrészeiből retusáltam össze).

A játék leírása: Megmutattam a gyerekeknek a kártyalapokat és megkérdeztem, hogy melyik állatról milyen mozgás jut eszükbe. Mindenki kedvére utánozhatta mozgásukat. A legötletesebbeket kiválasztottuk.

- A kígyónál kúsztak a gyerekek.
- A kengurunál páros lábon puhán szökdeltek.
- A fürgé gepárd kecses futását próbálták utánozni.
- A fantázia állat mozgása aratta a legnagyobb sikert, hiszen ennél bárki, bármit csinálhatott, akár több állat mozgását is ötvözhetette egyé.

Ennél a játéknál egy-egy mozgást addig végezhettek a gyerekek, amíg el nem kiáltottam magam, hogy „FIGYELEM!” Ekkor egy másik állat képe következett.

Persze az is előfordult, hogy ugyanazt az állatot látták viszont kétszer egymás után. Ezt a fajta beugratást a játék során nagyon élvezték a gyerekek.

A játék értékelése: Megdicséjük a játékszabályt betartó gyerekeket, akik azért társaik mozgására is figyelemmel tudtak lenni (nem ütköztek, vagy nem ütötték őket meg a játék hevében). A játékmunkák közben egy-egy példa erejéig személyesen is bíztassuk pl. a magasra ugró kengurukat, a minden porcikájukban tekerő kígyókat, a puha, könnyed léptekkel futó gepárdokat és így tovább! Pihenésként kitérhetünk arra, hogy a fantázia-állatok utánzásakor kiemelünk egy gyereket, és a többiek az ő mozgását "elemzik" ki. Melyik állatból tevődhet össze, stb.?

Megjegyzéseim: Kőrösi Virginia Ádámmal a pocakjában végezte el a tanfolyamot.

Hol a fejem, hol a lábam...

(Kőrösi Virginia, Telki-Budapest)

Virgi még egy másik játékkal is kedveskedett a csoportnak. Versikét is írt hozzá: „Hol a fejem, hol a lábam, jaj segíts, hogy megtaláljam!”

A játék elkészítése: Kartonlapokra kedves képeket ragasztott fel, amit azután több darabra vágott fel. A játékot asztal mellett is össze lehetett rakni, de nagymozgással is egybe lehet kötni.

Az én kis almafám

(Tóthné Bátai Gyöngyi, Dunaújváros)

Fejlesztő hatása: Finom motorika: az íráshoz szükséges mozgáskoordináció kialakítása, fejlesztése, a kéz izmainak előkészítése az írásra, beszédfejlesztés, matematikai fogalmak előkészítése, majd megerősítése: számosság alakítása, több-kevesebb, páros, páratlan fogalmának kialakítása, környezetismereti nevelés (gyümölcsfa fejlődése), egészséges életmódra nevelés (a gyümölcsfogyasztás fontossága).

A játék elkészítése: Dekorációs kartonból kell kivágni a gyermekek előzőleg körülrajzolt tenyerét. Az így előkészített ujjak hegyére miltonkapsokot erősítünk. Összesen ötöt vagy tízet, attól függően, hogy egy vagy két tenyéryomott vágunk-e ki. A kapsok gömbölyű felére kell majd akasztani az almákat. Színes papírból (javaslom a keményebbet a tartósság miatt) legalább tíz almát kell kivágni úgy, hogy két rétegűek legyenek. Bátran használhatnak hozzá sablont. A rétegek közé hurokszerűen kell a fonalat beilleszteni. Ezzel lehet majd a felakasztani a gyümölcsöket a fára. A kis almák mérete kb. 3-3,5 cm átmérőjű legyen.

A játék leírása: A játék megkezdése előtt, vagy akár az előkészítő munka közben (vágás, ragasztás) mód nyílik a beszélgetésre, a gyümölcsök táplálkozásunkban betöltött szerepéről, a gyümölcsfák gondozásáról. Egy régi népi gyermekjáték mondókáját használtam fel:

Hüvelykujjam almafa,
mutató ujjam megrázta,
középső ujjam felszedte,
gyűrűsujjam hazavitte,
a kisujjam mind megette,
megfájdult a hasa tőle!

- A gyerekeknek először a pedagógus mondja a verset, de az sem baj, ha van olyan gyerek, aki azonnal vele együtt mondogatja, s közben egyenként felakasztgatják a kis almákat a fára (a miltonkapcsokra).
- A gyermek úgy akaszthatja fel, ahogyan szeretné. Azt a színű almát amelyiket akarja és olyan sorrendben is, ahogyan az éppen kedvére van.
- A pedagógus kérésének megfelelően: „Csak a piros almákat tedd fel! Mindegyik ujjra csak egyet tehetsz! A hüvelykujjnál kezd és piros almával, stb.”
- Mondókával együtt felrakva.
- Bal tenyéryomra a jobb kézzel, jobb tenyéryomra a bal kézzel szabad feltenni az almákat.
- Párokban játszva: egyik gyerek tartja a fácskát, a másik felakasztgatja az almákat.

A játék értékelése:

- A gyerekek végre tudták-e úgy hajtani a feladatot, ahogyan azt a pedagógus kérte?
- Mennyi tévesztettek?
- Milyen érzelmek mutatkoztak meg a feladat végzése közben a gyermekben, (idegesség, nyugalom, figyelem, öröm) és ezek hogyan változtak a gyakorlás során?
- Milyen egyéni megoldásmódokat találtak ki a gyerekek?

Megjegyzéseim: Nem győzöm eleget hangsúlyozni: a kezeket alkalmassá kell tenni az írásra. Az írás előkészítésében fontos szerepe van a helyes vonalvezetésnek, ebben segítenek a különféle ábrák, sablonok körberajzolása. A gyermek a rajzai során, a kifestők színezésével önkéntelenül is a könnyed vonalvezetést gyakorolja. Gyöngyi tanító néni, igazán tudja értékelni, ha a gyerekek az óvodából kikerülve „felkészült kézzel és kobakkal” néznek az írástanulás bizony gyakran rögös útja elé.

Kérném szépen egy picit lassítani! Elő azokkal a régi posta írókkal, a nagy újságpapírokkal, átírási betűsablonokkal, s lassan haladva, alaposan átélve a nagytól a kisebb felé haladva élményszerűen gyakorolni, hogy a tanulás is öröm legyen!

Könyvajánlás:

- Szuhaj Eszter: Örömteli tanulás (A súlyos rész képesség-zavarokkal küzdő gyermekek felkészítése a tanulásra) (Budapest, NIKOL kkt)
- Kulcsár Mihályné: A tanulás öröm is lehet (Bicske, 2006)
- Nagyné dr. Kovács Ildikó: Kisgyermek mozgásfejlesztése (Nagyné dr. Kovács Ildikó és a nyomtatásért felelős Exorg Kft. Munkája)
- Aszalai Anett, Horváth Judit, Csapucha Klára, Dr. Rónáné Falus Júlia: Amit az óvó nőnek észre kell venni: (Budapest, Flaccus kiadó 2005)
- Személyiségfejlesztő játékok, Összeállította Kósáné Ormai Vera (Iskolafejlesztési Alapítvány)

Gördeszka

(Balásné Trum Erika, Diósd-Érd)

Fejlesztő hatása: Egyensúlyfejlesztés, mozgáskoordináció javítása, hát és karizomerősítés.

Elkészítése: rétegelt lemezből a képen látható alakzatban dekopír fűrész segítségével kivágni a formát. Az éleket legömbölyítve, lecsiszolva, a felületet lakkozva szinte már készen is van az a széles gördeszka, amin a nagyobb és a picit dundi gyerekek is kényelmesen elférnek.

- Az aljára négy görgőt szerelve olyan járgányt kaphatunk,

amelyik mindegyik irányba tud fordulni. Erika bevallotta, hogy ennek a felszerelésében férje is besegített.

- A deszkalapot két helyen megfúrva, kötéllal is húzhatóvá válik a remek szerkezet.

Megjegyzéseim: Daninak, hogy kényelmesebb legyen, ráhelyeztem egy szivacs párnát. A kisebbeknek pedig egy felfordított zsámolyt rátéve remek kocsit hozhatunk létre egy perc alatt. Lehet rajta hason közlekedni, sarokülésben, törökülésben. Dani a képen egy kötél segítségével húzza magát a bordásfalhoz.

Húsvéti tojások

(Földváry Csilla, Budapest)

Fejlesztő hatása: Finomkoordináció-kézügyesség, taktilis érzékelés fejlesztése, színelismerés, matematikai fogalmak előkészítése.

Elkészítése: A barkácsboltokban különféle nagyságú és alakú hungarocell anyagú formákat lehet vásárolni. Igaz, ezek nem annyira olcsók.

A gömbök, szívformák, gyűrű és tojásalakzatok szinte kínálják magukat arra, hogy az ember a bevásárló kosarába tegye. Igaz, nem mindig tudjuk, hogy mire fogjuk használni, de annyira szépek, hogy mindenki úgy gondolja, biztosan jó lesz valamire.

Közeledett a húsvét. Gondoltam, hogy az ünnepkörhöz a mozgás is járuljon hozzá, s hogy a fejlesztés valóban komplex legyen, így a szükséges eszközöket is a gyerekekkel készítettük elő. Kis kezük kezdetben nehezen tudta jó szorosan a tojásalakzatra tekergetni a sodrott zsinórokat, főleg úgy, hogy közben a folyékony ragasztót is használniuk kellett. Javasolnám a kék színű Technokol rapidot, melyet a gyermekek körében is nyugodtan használhatunk még zárt térben is. Előnye, hogy valóban jól és tartósan ragaszt. A színes zsinórok által lettek a tojások is igen esztétikusak és sokszínűek.

A játék leírása: A tojások elkészítése után kezdődhet is a játékok sora.

- Színek szerinti szétválogatások, csoportosításuk asztal mellett, a földön vagy akár az ágyban is megoldható. Játshatjuk időre is. Ne felejtjük el azt sem, hogy mind a két kezet lehet, sőt kell is használni külön-külön és egyszerre is!
- Nagyobbaknak fakanál, a kisebbeknek teaszűrő kanál segítségével kell összeszedni és meghatározott helyre tenni vagy éppen vinni a tojásokat.
- Akinek lehetősége van rá, a tojásokat meghatározott helyre, különféle természetes mozgásokkal juttathatja el a fakanál vagy a teaszűrő segítségével.
- Amennyiben van annyi kosárkánk, ahányféle színű tojás, úgy remekül lehet csoportosítani is őket.

A játék értékelése: a feladat jellegétől függően nem csak a gyorsaság lehet, de a pontos megfigyelés, a nehézségi fok kiválasztása (kanál vagy szűrő) és a pontos feladatvégrehajtás.

Megjegyzéseim: Gyerekkoromban a húsvéti nyuszi az ajándékait a fűben rejtette el, én pedig örömmel keresgéltem. Ezt a kedves szokást a gyerekeimnél is megtartottam és szerencsére több óvoda a mai napig is a húsvéti apróságokat az óvoda kertjében, udvarán, esetleg a szobában rejti el. A gyerekek a legnagyobb élvezettel szoktak kutatni.

Tojáskereső játék

Itt a remek alkalom! Alkossunk két csapatot vagy akár szülő és gyermeke is játszhatja! Az egyik csapat titkos helyre, — de kijelölt határokon belül — eldugja a tojásokat, közben a másik csapat természetesen behunyja a szemét.

Feladat: Minél fürgébben megkeresni az eldugott tojásokat. Az nyer, akinek ez rövidebb időn belül sikerül.

Varázslatos memória

(Kelemen Zsóka Kesztyűc-Dorog)

Fejlesztő hatása: Taktilis érzékelés, megfigyelőképesség fejlesztése. A játékot nem vagy gyengén látó gyermekek is tudják használni.

Elkészítése: Egy jó erős hullámpapírból méretes (kb. 40 cm-es átmérőjű) kört vágtam ki. Kellemes kék színnel befestettem és mákszemeket ragasztottam rá elszórva. Ettől különleges összhatást értem el. Ez lett a memóriajáték alaplapja. Az alaplapból kidomborodó 1 Ft-os nagyságú parafa köröket ragasztottam rá tetszés szerinti, de mindenképpen páros számban.

Kirándulásaink során kagylókat gyűjtöttünk a fiaimmal. Kiválogattam a nagyjából egyforma alakúakat és nagyságúakat. Ráhelyeztem a parafa körökre. Ezek alá kerültek be a különféle anyagú természetes és mesterséges tárgyak. Kis toboz, vattacsomó, kavics, bogyo, stb.

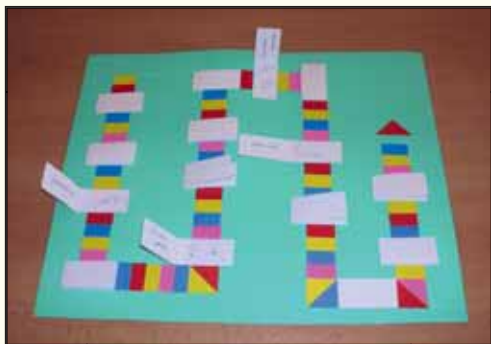
A játék értékelése: A párok megkeresése, megtalálása a fontos. Természetesen ne fukarkodjunk a dicsérettel, főként akkor, ha sikerül a feladatot rövid idő alatt megoldani. Fontos, hogy meg is tudja nevezni, mit érez a kezével.

Mozdulj!

(Szabó Mihályné Zsuzsa, Tiszafüred)

A fejlesztés lehetőségei: Ezt a mozgásos játékot szabadidős tevékenységnek javasoljuk felhasználni, teremben, szabadban egyaránt. Miután ez a játék a szabad választáson, önkéntességen alapszik, a kitartást és a tehetség kibontakozását is segíti.

A szükséges segédeszközöket (szék, párna) lehet változtatni, sőt a megjelölt akadályt is. A rajt és a cél közötti „akadályok” mozgásanyagának összeállításakor, a következő szempontok kaptak hangsúlyosabb szerepet:

- az egyensúlyérzék fejlesztése döntően erre a korra esik,
- az egyensúlyérzék nem kizárólag a biológiai fejlődés eredménye,
- egyensúlyhelyzetben az összes testrészt irányítani, koordinálni kell,
- a játékos gyakorlatok (labdajáték, célbadobás) jól oldják a görcsösséget, fejlesztik az izmokat, fokozzák a célszerűséget.

Mindezeket figyelembe véve sok az egyensúlyérzék fejlesztő „akadály” (szökdelj magasra, békaugrás, dobozon járás).

A láb és a törzs izomzatának célzott erősítése a következő gyakorlatokkal történik: mit tud a lábad, kavicsszedégetés, vándorló párna, stb.

Mindig vegyük figyelembe a gyerekek teherbíró képességét, állóképességét, terhelhetőségét.

A fehér mező feladatai sorrendben:

Átbújás csengős karikán:

Ereszkedj négykézlábra!

Óvatosan bújál át a csengős karikán oda-vissza!

Vigyázz, a csengőhöz ne érh!

Célbadobás:

Tegyél egy tornakarikát a földre!

Fogj egy közepes labdát, és dobd a karika közepébe!

Ismételd meg néhányszor!

Varázsszőnyeg:

Térdelj egy napozó szivacsra (gyékényre) közel a széléhez, kezeid a talajon támaszkodjanak!

Az indító versike után karjaid segítségével húzd el magad (a szőnyegen) a célvonalig, majd told magad vissza a indulási vonalig!

Repülj szőnyeg hét határon!

Alattunk a világ szálljon!

Gyorsabb légy a sas madárnál!

Ahol mondom le is szálljál!

Körbe-körbe:

Helyezkedj el hátsó fekvőtámaszban!

Lépegess körbe a lábaddal úgy, hogy a karod egy helyben maradjon!

Szökdelj magasra!

Szorítsd a kispárnát a bokád közzé és szökdelj előre hátra, majd jobbra és balra!

Sétáló híd:

Helyezkedj el nyújtott ülésben!

Kartámasz a test mögött!

Tedd fel a lábadat egy kisszékre!

Emeld meg a csípődet vízszintes helyzetig, majd engedd vissza!

Ha elég erősnek érzed magad, emelgesd felváltva a bal, majd a jobb karodat!

Ismételd meg néhányszor!

Békaugrás:

Ugorj úgy, mint a béka!

Guggolj le!

Ugorj előre, és kezed-lábad terpeszd!

Érkezzél ismét guggolásba!

Dobozon gólyajárás:

Szorítsátok a kötéllel a talpatok alá a dobozokat!
Sétáljatok vele ügyesen!

Gólyajárás akadályokkal:

Állítsatok sorba üres mosószeres dobozokat!
Magas térdemeléssel lépkedjétek fölöttük, mint a gólya!
Az az ügyes, aki nem borítja fel a dobozokat!

Kötélen járás:

Ügyesen egyensúlyozva menj végig a kötélen!
Az ügyes kötél-táncos nem esik le a kötélről.

Labda lépcső:

Lépd át (előre) a labdát először a bal, aztán a jobb lábaddal, majd hátra is!
Ha ügyesebb vagy, a medicin labdára rá is léphetsz!

Labdapörgetés lábbal:

Ülj a földre, támaszkodj meg a kezeddal a hátad mögött!
A talpaid közé fogj egy közepes labdát!
Pörgesd a labdát jobbra, majd balra!
Próbáld felemelni is!

Kavicszedegetés lábbal:

Vedd le a cipődet és a zoknidat!
Szórj a földre kavicsot vagy fagolyót!
Szedegesd egy tálba a lábujjaiddal!

Mit tud a lábad?

Fel tud-e emelni a lábad egy karikát?
Próbáld meg!
A legfontosabb az, hogy szorosan tartsd a karikát!
Próbáld forgatni kicsit!

Időapó

(Szabó Mihályné Zsuzsa, Tiszafüred)

Eszköz: 1 db dobókocka, 4 db bábu, 1 db játéktábla: zöld (tavasz), piros (nyár), sárga (ősz), fehér (tél).

A játék menete: Sorban, egymás után dobnak a játékosok. Aki 6-ost dob, az felteheti bábuját a START helyre, majd újra dob. Ha a dobás helyén a saját évszakára jellemző kép van, akkor oda léphet, ha nem, akkor marad a helyén. A kék színű mezőre (égbolt) bármelyik „évszak” léphet. Az győz, aki először ér be Időapó zsákjába. Az „évszak” választásakor ügyeljünk arra, hogy 1-1 gyermek először olyat válasszon, amiről sok ismerete van.

Szabály: Minden játékos választ egy évszakot. A játék folyamán mindig csak olyan helyre léphet, ami arra az évszakra jellemző. 1-1 kép több évszakhhoz is kapcsolható. Ha olyan helyre lépne, ahol a kép nem kapcsolható a saját évszakához, akkor addig marad a helyén, amíg egy olyat nem dob, amellyel továbbléphet.

Fejlesztő hatás: Az egyéni fejlettséghez igazodó választás elősegítése, számlálás gyakorlása, azonosítás, megkülönböztetés, logikus gondolkodás, türelem, figyelem, megfigyelés, szabálytudat alakítása, alkalmazkodó képesség.

Telizsák

(Szabó Mihályné Zsuzsa, Tiszafüred)

Eszköz: 1 db dobókocka, (fehér, zöld, piros, sárga, kék, fekete pöttyel), 4 db bábu: zöld (tavasz), piros (nyár), sárga (ősz), fehér (tél).

Minden pötty a dobókockán 1-1 évszakot jelképez. A gyermek a bábu választásával jelzi, hogy ő melyik lesz, de meg kell jegyeznie, melyik színhez melyik évszak tartozik.

A játék menete: Akkor indulhat el, ha a saját színét dobta. Ekkor teszi fel a START helyre a bábuját. A legközelebbi dobásánál azonosítja a színt a hozzákapcsolódó évszakkal, majd a jelenlegi állásához legközelebb eső ehhez az évszakhhoz tartozó képre lép. Minden odakapcsolódóra figyeljünk! A kék színű mezőre (égbolt) bármelyik színnel lehet lépni, ha az van a legközelebb. Ha valaki feketét dob, akkor egy lépéssel visszalép. A játék végén csak az léphet be Időapó zsákjába, aki a saját bábujának színét dobta.

Fejlesztő hatás: Figyelem, megfigyelés, türelem, szabálytudat, alkalmazkodóképesség, ismeretek alkalmazása, azonosítás, megkülönböztetés, logikus gondolkodás.

Bővíthetjük és gyakorolhatunk így: énekelhetünk, verset mondhatunk, beszélgethetünk, lejátsszunk egy játékot, stb. Így komplex módon alkalmazva érdeklődésüket sokáig fenntartja, elősegíti fejlődésüket.

Megjegyzéseim: Zsuzsa az egyszerű kis képekkel is remek feladatot talált ki. A képek önmagukért beszélnek. Nagyalakú Puzzle vagy a „Keresd az ellentétpárját című játék” Dani bemutatásával mászással összekötve. Minden kisgyermek számára fontos az izomzat és az idegrendszer fejlesztése szempontjából a mászás. Daninál ez különösen fontos. Csak azt tudja igazán, hogy mennyire, akinek élete során már többször kellett ezeket újra megtanulnia.

Gombos kirakó

(Pusztainé Antal Krisztina, Göd)

Fejlesztő hatás: Finomkoordináció fejlesztése.

Elkészítése: kartonlapokra különféle tárgyak, dolgok körvonalait rajzolom meg. Fagylalt, csiga, bögre, hajó és bármi más, ami kedves vagy fontos nekünk.

A játék leírása: A gyerekeket előtte bátran lehet egy kis gyűjtőmunkára ösztönözni. Szép gombokat kell behozniuk egy nagy dobozba. Amikor már elegendő mennyiség áll rendelkezésünkre, kezdődhet a játék, melyet lehet bármilyen kis területen is végezni. Az esztétikai élményen kívül a gyerekek

ötletességére is bátran számíthatunk, s ha netalán kicsit szeretnénk őket lecsendesíteni, hát arra is megfelelő. Fontos azonban azt előre tisztázni ennél és minden játéknál is, hogy semmiképpen nem szabad azt a szájba venni. Anyukáknak, mint tapasztalt nagymama mondom, hogy csak felügyelet mellett ajánlatos használni.

A játék értékelése: Megdicséjük az ügyes gyerekeket, elemezzük ki mindenképpen az egyéni megoldásokat, pl. csak kicsi, vagy csak piros gombokkal rakta ki, stb. Bízgatjuk

itt is őket arra, hogy ezt a feladatot is mind a két kézzel próbálják elvégezni.

Megjegyzéseim: a gyűjtőmunkával a feladattudatát is fejlesztjük a gyermeknek.

Virágszirmok

(Berényiné Baranyi Márta, Hatvan)

Fejlesztő hatás: Taktilis érzékelés, emlékezet fejlesztése, boltozaterősítés, színfelismerés.

A játék elkészítése: Több kisebb és egy nagyobb egyszínű vászon maradékanyagokat gyűjtünk be a játék elkészítéséhez. Szükséges még néhány tépőzár, zippzár, kavicsok, termékek és egy kis kezűgyesség. A virág nagyobb szirmaihoz a képen jól kivehető alakzatot ollóval kiszabjuk. Minden színből duplán, hiszen össze is kell majd varrnunk őket. A nagyobb virágszirmokra 5-6 cm-es tépőzárát erősítünk fel. A tetejét zippzárral zárjuk le, ezen keresztül könnyen meg tudjuk tölteni a kis zsákokkákat dióval, gesztenyével, kavicssal, borsóval, murvával vagy amivel gondoljuk. A virág kisebb szirmait hasonló módon készítjük el. Minden nagy szirmhoz tartozik egy ugyanolyan színű és „töltelékű” kicsi szirm, ami tépőzár segítségével illeszthető oda nagy testvéréhez. A szirmok és a virág közepének elkészítése után kezdődhet is a játék.

Játéklehetőségek:

- Kisebnek nyitott szemmel, kézzel, később lábbal a zsák szirmok megkeresése, összeillesztése, a virág összerakása a feladat.
- Nagyobbaknál bekötött szemmel mezítláb tapogatózva kell megkeresni a zsákokat. Egy nagy zsákszirm megtalálása után jó, ha meg tudják azt is mondani a gyermekek, hogy mit éreznek a talpuk alatt. Gondolataikat szóban is fogalmazzák meg! A zsákot a lábujjak karmolása révén kell a megfelelő helyre letenni. Ez az a nagyobb vászon anyag.
- A gyermek maga döntheti el, hogy utána sorra megkeresi a nagy szirmokat és helyezi le az alapra, vagy a megtalált nagy szirmhoz keresi meg rögtön utána a kistestvér zsák szirmát.
- Lassan elkészül a virág. Nagyon szép lett, főleg, ha mind a két lábat használták a gyermekek.

A virágszirmok megtalálását beépíthetjük a mozgás órák anyagába. Ilyenkor a virágszirmokat távolabb helyezük el egymástól. Különböző mozgásformát tudunk becsempészni a mindennapos testnevelésbe. A gyerek saját maga választhatja ki, hogy milyen mozgásfajtaival keresi meg a szirmot

(békaugrás, nyusziugrás, fókamászás). A játékot egyedül és csoportosan is lehet játszani, sorverseny eszközeként is használhatjuk.

A játék értékelése: A zsákszirom párok megtalálása, pontos összeillesztése hogyan történt. Értékeljük a pontosságot, a jó megfigyelőképességet, az emlékezetet, a lábak munkáját. Külön dicséret illeti meg azt, aki meg is tudja fogalmazni az érzéseit: szúrós, kemény, puha, olyan mintha...

Megjegyzéseim: Engedjük meg ebben az esetben is, hogy más sorrendben rakja össze a gyermek a virágot!

Tili-toli

(Fehérvári Zsanett Székesfehérvár-Mór)

Fejlesztő hatás: térérzékelés.

A játék elkészítése: Erős kartondoboz és egy éles kés mindenképpen a segítségünkre lesz. A kartondobozból kivágunk egy tetszőleges nagyságú (pl. 50 x 50 cm-es) négyzetet. A rétegelt lemez felső rétegét levágva egy képkerethez hasonló alaplapot kapunk, melyre valamilyen egyszínű világos rajzlapot ragasztunk, amelyet elképzelésünk szerinti méretű négyzetekre osztunk fel.

A kis négyzetekbe bármilyen számunkra vagy a gyermek számára kedves kép kerülhet. (fóka, virág, gyümölcs, nap, stb.). A korábban már kivágott és a keretből kieső nagyobb karton négyyszöget különféle alakzatokra osztjuk fel és vágjuk ki. Készen is vagyunk. Kezdődhet a játék. Megkérem a gyermeket, hogy úgy rakja össze a keretben az alakzatokat, hogy pl. a virág képe maradjon csak szabadon. (ez minden esetben egy üresen hagyott négyyszöget jelent). A gyerekeknek ide-oda kell tologatni, forgatni, csúsztatni az alakzatokat, hogy a kérésnek eleget tegyenek.

A játék értékelése: Természetesen biztatunk minden próbálkozó játékost, de az sem hátrány, ha a feladatot minél rövidebb idő alatt oldja meg valaki.

Hol az én házam?

(Obholczer Flóriánné Zsuzsa, Budapest)

Fejlesztő hatás: Térérzékelés, matematikai nevelés (bontások, formaazonosság, halmazok képzése, stb.) egyensúlyérzék fejlesztése.

A játék elkészítése: Óvodánkban kiemelt feladat a mozgás és a környezeti nevelés. Ez a kedves házikó nem madáretető, de éppen az is lehetne. Férjemet bevonva a munkálatokba több kis házikót készítettem. A kartonlapok egy részére mértani formákat, a másik felére pedig gyümölcsöket rajzoltam. A játék tartósságát laminálási technikával oldottam meg.

A gyümölcsöket különféleképpen rajzoltam fel: pl. hét alma, hét körte, hét szilva, stb., vagy öt meg két szilva, öt meg két körte, két szilva meg két körte és három barack stb. volt látható egy lapon. Ezeket a pedagógus tetszés szerint állíthatja össze, tetszés szerinti bontásban, formákkal attól függően, hogy milyen fejlesztést céloz meg a gyermekekkel kapcsolatban.

A lapokon szerepelhetnek:

- különféle színek (színfelismerési feladatok),

- szavak (nyelvtani csoportosítások pl. szófajok szerint),
- állatok képei (emlős, hüllő, kételtű, stb.) bármi, amivel a pedagógus játszva és mozgással szeretne tanítani.

A házikóra cégtábla gyanánt felragaszthatjuk, pl. a hetes szám képét vagy bontás nélkül hét szilvát. A többi példa esetében pedig a megfelelő kártyát pl. a piros színt jelző zászlót, vagy egy emlős állat képét. A házikókhöz különböző utakon lehet eljutni a leragasztott szigetelőszalag csíkokon. A gyermeknek a kártyával a kezében kell megtalálnia azt az utat és házat, ahova ő tartozik. Az úton úgy kell végig mennie, hogy ne térjen le róla. A lapocskákat a pedagógus által meghatározott módon kell vinnie. Magas tartásban,

fejtetőn, alkartámaszban, de itt is gondolkodásra készítő utasításokkal bízathatjuk a gyermeket az egyedi feladatmegoldásra, pl.:

- Úgy menj haza, hogy csak az egyik lábad érintheti a csíkot!
- Találd meg a házat, de a lábfejed nem érintheti a kijelölt utat!

A játék értékelése: Örülünk annak, aki meg tudta találni a házat úgy, ahogyan kértük.

Tapintásos memória játék

(Dabasiné Pucsinszky Margit, Dabas)

A kollégák, mint már korábban említettem, azt a feladatot kapták, hogy egyszerű, olcsó, házilag is elkészíthető fejlesztő eszközöket készítsenek. Bizony, ha én lennék a helyükben, ez a feladat sok fejtörést okozna, mert ugyan elég kreatívnak tartom magam, de nem tartozom az ügyes kezű emberek közé. Nehéz olyan eszközt előállítani, amihez hasonlót más még nem készített el.

Margiték csoportjának is sokat meséltem azokról a gyermekekről, akiknek a szemük helyett gyakran kell a tapintásukra hagyatkozniuk. Az ember igazán csak akkor érti meg őket, ha látó embernek egy időre elveszitek a szemvilágát (bekötik a szemét) és minden tevékenységet így kell elvégezni. Bizony nem is olyan könnyű így tájékozódni a saját otthonunkban, mosogatni, takarítani, sportolni vagy éppen az évszaknak megfelelő ruhát felvenni

Margit egy „Tapintásos memória játékot” készített.

A könyvben már több hasonlóval találkozhattunk, de valahogy mindegyik egy kicsit más. Volt, aki terméseket ragasztott rá egy kartonlapra, volt, ahol különböző textilfajtáknak kellett a párját lábbal megkeresni.

Ebben az esetben a különféle papírokkal (merített, karton, hullám, selyem, stb.) ismerkedhettek meg a gyermekek kizárólag a tapintásukra hagyatkozva. A gyermekek szókincsének fejlesztéséhez, környezeti neveléséhez hozzátartozik az is, hogy azoknak az anyagoknak a nevét tudja, ismerje tulajdonságait, amivel nap-mint nap dolgozik. A gyermekek kedvelik ezeket a játékokat, és ösztönzik őket arra, hogy saját maguk is gyártsanak otthon ilyen játékokat.

A játék értékelése: a sikeres pártalálás.

Keresd a párját!

(Lengyelne Leányvári Mária, Dunaföldvár)

Fejlesztő hatása: Emlékezet, hallás, finom koordináció fejlesztése.

A játék elkészítése: A játék kellékei: 12 db „Kinder” tojás. 2-2 egyforma „töltelékkel” (homok, kavics, vatta, szivacsdarabok, kávészemek, gabonaszemek) az egyforma hangon megszólaló „tojásokra” egyszínű papírszalvétából ragasztottamcsíkokat (ez elsősorban nekünk pedagógusoknak segít). Ezenkívül szükség van egy kendőre is.

Játékszabály: egy gyereknek bekötjük a szemét, és a dobozba tett „tojásokból” a kezébe adunk kettőt. Ő megrázza mind a kettőt és megpróbálja eldönteni, hogy egyformán szól-e a kettő. Ha nem, az egyiket kicseréli egy másikra. Ezt addig teszi, amíg meg nem találja a párját. A gyermek tudja saját magát ellenőrizni, ha leveszi a kendőt és megnézi, hogy azonosak-e kívülről a „tojások”.

A játék értékelése: a gyermek a már említett módon saját magát tudja ellenőrizni: azonos színű szalvéták vannak-e a tojásokon?

Dani a kép tanúsága szerint örömmel keresgéli a párokat. Önellenőrzésre is nevel.

Hol a párom?

(Lengyelne Leányvári Mária, Dunaföldvár)

Fejlesztő hatás: taktilis érzékelés fejlesztése.

A játék elkészítése: A játék kellékei: 10 db Kinder tojás. 2-2 azonos anyaggal bevonva (kordbársony, flanel, papírszalvéta, selyem anyag, mosogató szivacs dörzsi része), valamint egy kendő.

Játékszabály: egy gyereknek bekötjük a szemét, és most a kezét, az ujjait kell használnia, hogy két egyforma „tojást találjon.

A játék értékelése: A sikeres pártalálás

KINCSEKAVICS

(Kincse Anikó, Szigetszentmiklós)

Fejlesztő hatásai: testséma, percepció (vizuális, auditív, sztereógnosztikus) egyensúly-kinesztéziás — taktilitás — térérzékelés, keresztcsatornák, finommozgás, koordináció, verbalitás, a teljesség igénye nélkül.

Ha a bolygónk mesélni tudna születéséről, a KAVICS biztos édes gyermekeként szerepelne benne. Hol vízből, hol talajból előbukkanva, változatos formáival, színeivel gyönyörködtet. Ha a nap süti, melengeti, masszírozza talpunk, kézben markolva különös vibrációt érzünk. Amit a természet „elejtett” kincsként gyűjtögetjük, testünkkel, szellemünkkel, lelkünkkel átlényegítjük, kutatjuk titkait.

Csoportomban hasznos, kreatív fejlesztő játékká nőtte ki magát a KAVICS, egész lényükkel reagálnak a gyerekek a kihívásaira.

Játéklehetőségek:

- Kavicsgyűjtés zsinóros textilzsákba (markolás, fogás kéz- és lábujjal).
- Zsinórfogással, vagy anélkül a zsákocskák cipelése, vagy megtartása, különböző testrészekkel.
- Zsákra tenyerelés, ülés, lépegetés, egyensúlyozás.
- Zsák gyúrása, gömbölyítése, hengerítése.
- Zsák rázogtatása, tenyérbe dobolás mondókázással.
- Zsákba nyúlás, tapogatás.

- Kavicsok kiszórása, tenyérrel szétsimítás.
- Kavicsok szemmel pásztázása.
- Egy-egy kavics fixálása, elmondva jellemzőit.
- Kavicsalmazból válogatás tulajdonság szerint (szín, nagyság, forma, textúra).
- Kavicsorozat, ritmus alkotása- kitapsolása.
- Kavicsokból alakzatok kirakása (kör, négyszög, háromszög, hullám, csigavonal, stb.) azok kéz, lábujjal átmozgatása.

- „Tim-tim só” kezdetű mondókára, kavics jobb vagy bal kézbe rejtése, megtalálása kezesség kijelölésével (párban).
- Kavicskapkodó (feldobás, elkapás).
- Kapura pöckölés.
- Lyukba gurítás (párban, csapatban).
- Kavicskereső – „Csön-csön gyűrű” című dalra (csoportos).

Izgalmas, stimuláló, gondolkodtató, örömteli játszást kívánok!

Megjegyzéseim: Anikó gondjaira bízott gyermekek talán majd jobban megbecsülik a Földet, amin élünk, s ehhez hozzátartozik az is, hogy ne csak a sziklákat vegyük észre, hanem a kavicsokat is.

Fejlesztő tábla

(Szomolányi Lászlóné Éva, Nagykovácsi)

Fejlesztő hatása: Igen sokrétű ebben az esetben is. A finom koordináción kívül alkalmas a verbalitás, a kézizmok, a keresztcsatornák fejlesztésére. Ezenkívül a matematikai fogalmak (többkevesebb, kisebb-nagyobb, páros-páratlan, becslések, halmazok, stb.) meglapozását is szolgálják az örömteli tevékenység mellett.

A játék elkészítése: Mindent maradék anyagból, ill. háztartásban megtalálható eszközökből készült.

Tábla: 120 x 60 cm OSB-lap, lábak 8 x 8 x 50 cm fa rúd

Eszközök:

- 2 db műanyag kosár, gombok
- dekorgumi lapok
- különböző színű és méretű szalagok
- különböző méretű facsipeszek, fafesték
- műanyag gyöngyök, 2 db fémrúd a fűzéshez
- ragasztó, szögek, csavarok

Fejlesztő tábla feladatai:**Csipeszek**

- Nyomd meg azt a színű csipeszt, amelyiknel a nevémondom!
- Keresd meg a párját és nyomd be azt a csipeszt is!
- Képzeld azt, hogy a csipeszek egy zongora billentyűi! Nyomd le a billentyűket sorban a jobb, majd a bal kezeddal!
- Keresd meg és nyomd meg azt a csipeszt, amelyiknek nincs párja!
- Nyomd be a legnagyobb csipeszeket, majd a kisebb csipeszeket is!

Gyakorolhatjuk a szélső, középső mellett, között kifejezések helyes értelmezését, a színek ismeretét, és matematikai ismereteket (párosítás, számlálás, kicsi-nagy, több-kevesebb).

Kesztyűk

- Keresd meg a kért színű kesztyűt és illeszd rá a kezedet!
- Keresd meg a párját és helyezd rá a másik kezedet!
- Tedd a jobb kezedet a zöld, a bal kezedet a kék kesztyűre!
- Nevezd meg az ujjaidat és mutasd meg a kesztyűn is a megnevezett ujjat!

Gyakorolhatjuk a színek ismeretét, párosítást, jobb és balkéz ismeretét, a kéz ujjainak ismeretét, azonosítását.

Gyöngyök

- Mutass arra a gyöngyökre, amelyiknek a színét mondom!
- Hány azonos színű gyöngy van a baloldalra fűzve, és hány a jobb oldalra? Számold meg! Melyik több, kevesebb, ugyanannyi?
- Párosítsd a gyöngyöket (egyszerre két kézzel kívülről befelé húzva)!

Gyakorolhatjuk a színek ismeretét, számlálást, matematikai ismereteket, (több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás) irányokat.

Szalagok:

- Válaszd ki a leghosszabb, legrövidebb, legvastagabb, legvékonyabb színű szalagot!
- Keresd meg a párját is!
- Melyik az a szalag, amelyik a rózsaszín és a piros szalag között van?
- Melyik az a szalag, amelyik a zöld és a piros színű szalag között van?
- Süssünk rétest, a Tekeredik a rétes című dal éneklése közben!
- Tekerd fel a szalagot!
- Vasald ki az összegyűrődött szalagot! Simogasd az ujjaidal lefelé a szalagot!
- Vasald ki a hüvelyk és mutató, középső, gyűrűs, kisujjaddal a szalagot!
- Először jobb, majd bal kézzel is.

Gyakorolhatjuk a színek ismeretét, irányfogalmakat, matematikai ismereteket (párosítás, hosszabb, rövidebb, leghosszabb, legrövidebb) kéz ujjainak ismeretét és használatát.

Gombok

- Válogasd ki pl. a sárga színű gombokat, és tedd át a másik kosárba!
- Számold meg, hány gombot találtál a sárga színűből!
- Válogasd ki csak a nagy gombokat, csak a kicsiket, lyukasakat!

Gyakorolhatjuk a színek, halmazképzés, számlálás, többkevesebb ismereteket.

A fent leírt játékok még sokféle módon variálhatók, a fantáziánkon múlik, hogy milyen feladatokkal egészítjük ki tárházunkat. A gyerekek is kitalálhatnak számunkra vagy társaik számára is feladatokat, melyek végrehajtását ellenőrizhetik, ezáltal is tanulhatnak.

Megjegyzéseim: Örömmel használják a gyermekek. Erről tanúskodnak a képek is.

Melyik üvegbe bújnak?

(Gavaldik Erzsébet, Szolnok)

Fejlesztő hatása: Szem-kéz koordináció, szerialitás, finommotorika fejlesztése.

A játék elkészítése: A műanyag üdítő flakonok is sok játéklehetőséget kínálnak. A flakonok oldalára kék Technokol ragasztóval vagy ragasztó pisztollyal tépőzárakat ragasztottam két-két helyen. Így az üres palackok egymáshoz is jó erősen különféle alakzatban és sorrendben tudnak tapadni.

A képen is jól látható, hogy a kupakok más és más színűek. Piros, kék, zöld és sárga. Ez adta az ötletet arra, hogy a kupakok színeinek megfelelő szívószálakat válasszak, melyeket félbe vágtam. A kupakokat egy nagyobb szöggel átütöttem.

- Kezdődhet is már a játék.
- Felkészülni, vigyázz, rajt!
- Kerüljön minden a maga helyére!

A játék értékelése: A pontos feladatvégrehajtást, a gyorsaságot, a két kéz használatát dicsérhetjük meg. Az értékelés attól függ ebben az esetben is, hogy ki végzi a feladatot. Daninál nem a gyorsaság számít elsősorban, hanem az, hogy mind a két kezével is el tudja végezni pontosan a feladatot, és ne törje le az a kudarc, hogy az egyik kezével ügyesebben megy a feladat végrehajtása, mint a másikkal.

Megjegyzéseim: A játékot készítő kollégánál konduktor-tanítóként sok olyan kisgyermekkel találkozhat, akinek igen nagy örömet szerezhet ez a játék, s ezen keresztül is rábírhatja a kézhasználatra a gyermeket.

Pecás

(Dr. Némethné Császár Piroska, Kaposvár)

Fejlesztő hatása: a játékot nagy sikerrel lehet alkalmazni komplex módon összekötve a mozgást a matematikai, anyanyelvi és környezeti neveléssel.

A játék elkészítése: a halacskákat sárga kartonokból vágtam ki. Pikkelyekkel díszítettem testüket. A halak a teremben szétszórtan helyezkedve „úszkáltak” a vízben. Szájukhoz gémkapcsot illesztettem

Mindegyik testén számjegy. A helyiség szélén a szások várták azt, hogy belekerüljenek foglyaik. A szásokon csillagok, körök, háromszögek jelezték a mennyiségeket. A horgászbót elkészítése: vékony legömbölyített végű pálca, zsinór, a zsinór végén mágnes.

Játékok, feladatok:

- Fogj ki egy halat a pecabotoddal és nézd meg, hogy milyen szám van rajta!
- Keresd meg azt a szákot, amin a számot jelölő mennyiséget látod és tedd rá, tedd bele a haladat!

További játéklehetőségek:

- Csak mászásban, alkartámaszban, stb. keresheted a halat!
- Stégről horgászhat csak! (pl. billenő rácshintából horgászva, így nehezítve a feladatot).

A matematika óra kedves színtöltője lehet, ha gondolkodtató feladatokat adunk a gyermeknek pihenésként és gyakorlásként:

- A gyermek kap pl. egy négy csillagot ábrázoló szákot, ebben az esetben csak olyan halakat foghat ki, melyeken a négyes számjegy található.
- Csak páros vagy csak páratlan számú halakat foghat ki a játékos.
- A pedagógus tapsol ötöt. Csak azokat a halakat foghatják ki a gyerekek, amelyek öttel oszthatóak.
- Felhasználható más formában az anyanyelvi órákon és óvodákban is a számfogalmon kívül a színelismeréshez.
- Csapatversenyre is alkalmas játék.

A játék értékelése: a feladat jellegéből adódóan a pontos végrehajtást, bizonyos esetekben a gyorsaságot is értékeljük.

Csigaverseny

(Horváth Szilvia, Budapest)

Fejlesztőhatás: Finommotorika, szem-kéz koordináció.

Megjegyzéseim: A könyv korábbi részeihez csatlakozik Szilvia alkotása. A békák, kakasok mellé jöhetnek a csigák is, akik versenyre kelnek a fürge kis ujjacska segítségével. A „Gyere velem tornázni!” című könyvben is találhattunk korábban már egy fejezetet, ami a kezek és ujjak tornájáról szól. Nem győzzük eleget hangsúlyozni, hogy ez mennyire fontos minden kisgyermeknek. Azoknak is, akik iskolába készülnek, vagy akik esetleg betegségükből kifolyólag átmenetileg nem úgy tudják használni a kezüket, mint szeretnék. A kis csigák ebben is segítenek,

Pecázás a debreceni klinikán

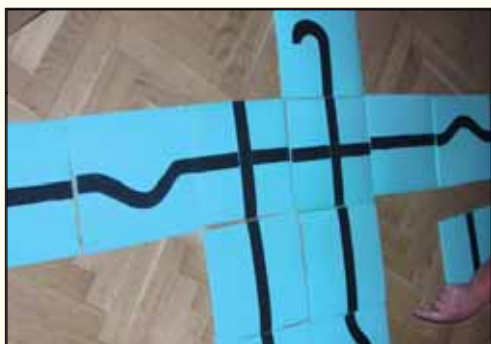
s nem kell hozzá más, csak egy kis karton, fonál, pálcza és egy kis ügyesség a kivágáshoz. A csigák kiszínezésében a gyerekek örömet lelik.

A játékértékelése: Megdicsérjük azokat a csigákat, pontosabban az őket mozgató gyermekeket, akik ujjukal fürge mozgatásával célba juttatták a csigákat. Természetesen kiemelhetjük a legfürgebbeket.

Úkereső

(Mezőváriné Nagy Edit, Budapest)

Fejlesztő hatása: egyensúly, térérzékelés fejlesztése.

A játék elkészítése: Egyszínű polifoamból 50 x 50 cm-es négyzeteket vágtam ki. Minél többet, annál érdekesebb a játék. A polifoam lapokra a különböző hosszúságúra vágott dörzspapírból csíkokat, íveket, hullámvonalat ragasztottam (kék Technokol rapiddal). Igyekeztem úgy felrakni a 4-5 cm széles dörzspapír csíkokat és íveket, hogy a lapokkal együtt azokat egymáshoz illesztve egy kanyargós útvesztő jöjjön létre. Készen is volt a játék. A gyermekek kreativitására bízhatjuk azt, hogy miként illeszti össze úgy a lapokat, hogy

azon végig is tudjon mezítláb menni. Először nyitott, később a bátrabbak bekötött szemmel csak az érzekeikre hagyatkozva.

A játék értékelése: Mindenképpen értékeljük azt is, hogy a gyermek úgy rakta e össze a pályát, hogy a dörzspapír csíkok egymás folytatásai legyenek. Nem feltétlen a gyorsaság a legfontosabb értékelési szempont. Megdicsérhetjük azokat is, akik úgy tudtak végig menni az útvesztőn, hogy pontosan követték a kijelölt utat.

Megjegyzéseim: Külön érdeme a játéknak, hogy puha anyagból készült, s így a gyermek számára nem balesetveszélyes. Nálunk az óvodában van ehhez hasonló játék, de azok a lapok bizony igen nehezek, sarkaik pedig élesek. Ennél a játéknál egy tükörként funkcionáló lap segítségével figyelheti a gyermek azt, hogy merre kell mennie úgy, hogy nem nézi a lábát. Ezt a lapot ügyesen forgatva, beállítva, maga elé megfelelő szögben tartva figyelheti és talpával érezheti a helyes irányt. A játék a kórházban kezelt gyermekeink kedvelt eszköze lett. Közülük sokan nem szeretik még egy játék kedvéért sem, ha szándékosan elveszük a látásukat. Bizonytalanná teszi őket, vagy kellemetlen emlékeket idézünk fel bennük.

Levél memória

(Mezőváriné Nagy Edit)

Fejlesztő hatás: környezeti nevelés, emlékezet fejlesztés.

A játék elkészítése: Az udvaron vagy a séták, kirándulások során különböző szép formájú levelet gyűjthetünk. Természetesen jó ha a gyermek azt is tudja, hogy melyik fához, bokorhoz tartozik. Az összegyűjtött terméseket, leveleket, köveket, eddig is többféleképpen használtuk fel a környezeti nevelésben. Most a játékot, a mozgást és a környezeti nevelést próbáljuk ötvözni. A szép és egészséges leveleket a lepréselést követően egy kartonra felhelyezem, majd a lamináló technika segítségével biztosítom a tartósságát. Az így előkészített levelek sokaságában természetesen mindegyiknek van testvére,

amelyik ugyanolyan a fáról származik. Az sem baj, ha esetleg a levéltestvér közül az egyik kicsit kisebb vagy más árnyalatú, mint a másik. A gyermek ismeretét ez is próbára teszi.

Játéklehetőségek:

- csoportszobában, tanteremben csoportosítások
- udvaron, séta közben a gyermek kezében lévő levélhez hasonlót keresni
- a kiterített laminált levelek közötti párosítás természetes mozgással összekötve (pl. csúszással, kúszással, járással összeszedve a leveleket)
- memóriajátékot játszva a lefordított laminált levelekkel párokban, egyénileg, vagy csoportosan

A játék értékelése: az egymáshoz tartozó levelek megtalálása.

Megjegyzéseim: Dani idegrendszerének, mozgásának fejlődéséhez igen fontos, hogy sokat végezzen különféle természetes mozgásokat. A fejlesztő feladatok játékba ágyazva számára is élvezetesebbek.

A képen éppen az ellentétpárokat keresi meg (ld. 89. oldal). Biztos vagyok benn, hogy a „Levél memória” is a kedvencei közé fog tartozni. Dani attól sem riad vissza, hogy a szemét bekötve végezzünk hasonló feladatokat.

Egérke a labirintusban

(Molnár Orsolya, Budapest)

Fejlesztő hatás: szem-kéz koordináció, mozgásdinamika megéreztetése, figyelemfejlesztés.

A játék elkészítése: Egy nagy kör alakú (a képen egy 40 cm átmérőjű) kemény rétegelt hullámkartonra utakat, labirintus készítek. Segítségemre volt a ragasztópisztoly. De e nélkül is megoldható ez a művelet. Az útvesztő közepében az egérke már nagyon várja az ő gömbölyű sajtját.

A játék értékelése: Megdicsérjük azokat a gyermekeket, akik be tudták juttatni a sajtot az egérkének. Ennél a játéknál is értékeljük a türelmet, de a gyors végrehajtást is. Jó tanácsokkal biztatjuk azokat a játékosokat, akik mozdulataikat még nem tudják eléggé megzabolázni.

Megjegyzéseim: A szülők körében is nagy sikert

aratott ez a játék is. Alapítványunk a kórházi Játszóház Alapítvánnyal karöltve évek óta foglalkoztat olyan sokoldalú szakembert, mint Mina Katalin aki többek között az is a feladata, hogy a különféle kézműves technikákkal megismertesse a gyermekeket. A szülők is örömmel bekapcsolódnak ezekbe a foglalkozásokba. Azonnal kedvet is kaptak, hogy ezt a játékot is elkészítsék. A dekorációs boltokban minden szükséges kelléket megtalálunk hozzá.

Katica

(Molnár Orsolya, Budapest)

Fejlesztő hatás: szem-kéz koordináció, ügyesség fejlesztése.

A játék elkészítése megegyezik a Egérke a labirintusban (Molnár Orsolya, Budapest) játéknál leírtakkal. Itt azonban egy katicabogár, hasán mágnessel keresi a zöld menedékét. A gyermeknek egy másik erős mágnes segítségével és mozgatásával kell a katicát irányítani úgy, hogy a körlap alján tartja azt a kezében.

A játék értékelése: Megdicsérjük azokat a gyermekeket, akik a katicát eljuttatták a helyére. Ennél a játéknál is értékeljük a türelmet, de a gyors végrehajtást is. Jó tanácsokkal biztatjuk azokat a játékosokat, akiknek ez még picit lassabban megy. Mind a két kézzel végeztessük el a feladatot!

Megjegyzéseim: Daninak is öröme telt ebben a játékban.

A csodálatos pillangók

(Mohácsi Ildikó, Budapest)

Fejlesztő hatás: Esztétikai nevelés, megfigyelőképesség, matematikai nevelés (sorozat alkotás, csoportosítás).

A játék elkészítése: Színes kartonokból hatalmas virágokat vágtam ki (pirosat, kéket, sárgát, zöldet vagy bármilyen színűt lehet). A virágok színeinek megfelelő pillangókat is elkészítettem. A vizsgára készítettem prototípusban húsz darabot, de lehet ennél jóval többet is. Kezdődhet is a játék! A pillangókat akár együtt is elkészíthetjük a gyerekekkel, s közben a versikét is megtanulhatják.

Lepke, lepke szállj le
Szállj le a kezemre,
Mézem is van, cukrom is,
Válogathatsz benne.

Játéklehetőségek:

- A pillangók csoportosítása színek szerint asztal mellett csoportszobában vagy természetes mozgásokkal összekötve a tornateremben és az udvaron is.
- A pedagógus által megkezdett sorozat folytatása (piros, kék, sárga, zöld pillangó).

A kedvencek közé tartozott az a játék, amikor a gyerekek egy-egy azonos színű pillangót kaptak mind a két kezükbe.

A versikét mondogatva a pillangó szárnymozgásait utánozva jártak, szaladtak össze-vissza a kijelölt területen. A mondóka végére érve a pillangóknak be kellett csukniuk a szemüket. A pedagógus ezalatt különböző helyekre gyorsan letette a hatalmas virágokat, majd tapsra a pillangók kinyitották a szemüket és gyorsan a megfelelő színű virágra, pontosabban a virág köré gyülekeztek. Gondolkodtató lehet a gyermek számára az is, ha azt a feladatot adjuk, hogy nem szabad a pillangóknak az ugyanolyan színű virág köré állniuk.

A játék értékelése: a feladat jellegétől függően a pontosság, gyors reagálás, a kérésnek megfelelő feladatvégrehajtás, a szép karmunka, a versike és a mozgás összehangolása.

Megjegyzéseim: kedveltek a készen kapható (de kis ügyességgel azért elkészíthető) ejtőernyők. A gyerekek sokat játszanak vele a csoportszobában és a tornateremben is. Ildikó és Molnár Orsi egy óvodai csoportban dolgoznak a gyermekekkel. A magunk által készített eszközöket és a már meglévőket is jól össze tudják hangolni

Pi-fu

(Bölskei Erika, Dunaegyháza)

Fejlesztő hatása: Légzésfejlesztés.

A játék elkészítése: A hozzávalók: szívószál (lehetőleg olyan véggel, ami harmonikaszerűen elhajlik), parafa dugó, gombostű vagy azt helyettesítendő fogpiszkáló, vékonyabb szívószál és egy ping-pong labda. A parafa dugót egy nagyobb szög segítségével átfúrtam. Az így a dugó tetején keletkezett lyuk köré gombostűket szúrtam, melyekre rá tudtam helyezni egy ping-pong labdát úgy, hogy az kb. egy cm-re legyen felette. A dugó alján lévő lyukba pedig bevezettem a szívószálát. Így olyan lett, mint egy pipa, melynek a végén a füst helyett egy ping-pong laszti mozgott, akkor ha azt a pipázó játékos levegőjének kifújásával mozgásba hozta.

A játék értékelése: Dicséretet érdemel az, aki a labdát mozgásba tudta hozni. Az egyéni teljesítmény javulása is jól követhető, hiszen a labdát egyre magasabbra is lehetett fújni.

Megjegyzéseim: A légzésfejlesztés nagyon fontos a gyermekeknél, Nem csak egészséges fejlődésükhöz, kondicionális képességeik fejlesztéséhez nélkülözhetetlen, de a beszédfejlesztésben is kiemelkedő szerepe van. Vigyázzunk azonban a már emlegetett hiperventillációra! A könyv 43. oldalán olvashatunk róla. A játékot mindenképpen felnőtt felügyelete mellett használjuk.

+1 játék

a figurámnak milyen jellemzői vannak. A gyerekek sétáltak a lapok között és egyenként kérdezték: Szemüveges? Kopasz? Kerek arcú?

Lelkesen válaszoltam. Minden egyes kérdés után a gyerekek lehajoltak és az oda nem illőt felvették és félretették. Lassan egyre kevesebb lett, majd ott maradt az általam választott arc. Később ezt már egy gyermek végezte.

Bízom abban, hogy a leírt 92+1 ötletből legalább kétszer ennyi lesz az Önök buksijában is, mire ezt végigolvassák.

Pektor Gabriella: Amikor a lélek megpihen

Pedagógusként számomra mindig a szeptember jelenti az új év kezdetét, így most július derekán elmondhatom, hogy bizony egy igen tisztességesen átdolgozott évet hagytam magam után. S mivel a szakmámat úgy gyakorolom, hogy nem áll mögöttem egy intézmény, bevallom a nyár számomra nem a tétlenkedés, az önfelelt pihenés és feltöltődés időszaka. Régóta nem voltam már nyaralni és egy kicsit kikapcsolódnival. Sajnos az utóbbi időben sok szomorúság ért, rengeteg gonddal kellett szembenézni, mint manapság sokunknak. A feleslegesen lefolytatott viták, hiábavaló küzdelmek bevallom, kezdték kicsit felemészteni az energiáimat. Úgy érzem, elég harcedzett ember vagyok, serőt ad mások még nagyobb problémája. Több éve dolgozom többek között súlyos betegségekkel küzdő gyermekekkel. Az ő és családjuk gondjai mellett a problémáim szinte nevelésesek.

Azt mondják sokan, a lélek nem tud fájni. Elhiszem, de valószínűleg már mások is érezték azt a nem túl kellemes érzést, amikor az ember úgy érzi abroncsban van a teste és nem kap levegőt. Érzi, hogy szeretné szétfeszíteni, de nem tudja és nem is szabad. Teszi a dolgát becsülettel, minden erejét összeszedve, hogy önmagából derűt és szeretetet árásson, mert szükség van a munkájához erre a belőle áradó örömenergiából másoknak.

Ám néha ezt az energiaraktárt, önmagunk raktárait fel kell tölteni ahhoz, hogy adni tudjunk és ne betegítsük meg hiányukkal önmagunkat. Mindenkinek máshol vannak ezek a titkos raktárak, ahonnan töltekezni lehet. Elárulom az enyémet és boldogan meg is osztom azzal, aki még a sajátjára nem lelt rá. Gazdag forrásaim vannak, szerteágazóak, csak el kell jutni hozzájuk, s az út bizony néha nem olyan egyszerű.

Nem is tudom hirtelen, melyikkel kezdjem? Mindegyik fontos számomra, s nem akarom egyiket sem megbántani azzal, hogy nem említem meg. Joggal kérdezhetik, miért teszem, s vajon kíváncsi-e rá egyáltalán valaki? Ezen én is sokszor töprengtem, de ugye ismerik azt a mondást, hogy az okos ember a mások kárán tanul, Valahogyan én is így vagyok ezzel. Szeretném az örömet megosztani másokkal, szeretnék segíteni abban, hogyan csendesíthetik le háborgó lelküket a rászorulók, milyen egyszerű praktikákkal adhatnak maguknak soha vissza nem térő boldogságperceket. Kiskoromban sokszor hallottam: Ne fekjüdj le haraggal! Igyekezz úgy élni, hogy ne bánts meg másokat! Mindig annyit vállalj csak, amennyit önmagad elbírsz, és még sok más hasonló bölcsesetet.

Szeretem az életet és örülök, ha boldog és kiegyensúlyozott embereket látok magam körül. Gyakran kétségbe esem ha látom, milyen irányba fejlődik az emberiség. Rengeteg a gyűlölet, az irigység. A csecsemők sokszor már az anyatejjel együtt szívják magukba a mérgeket, s már a magzati életben is hátránnyal indulnak. Túl elnéző, megengedő lett ez a világ. Eltűnedeznek az igazi emberi értékek, s ha néhány érző lelkű és szívű ember véletlenül rábukkan, hát hozzám hasonlóan fürdik az érzés mámorító tengerében. Velem is ezt történt. Több kis apró öröm, kedves figyelmesség, amitől szárnyakat kap a képzelet és megtelik a szív szeretettel és melegséggel. S ilyenkor ordítanak a boldogságtól, ahogyan csak kifér a torkomon: Emberek, van még szeretet, érzélem, összetartozás, segítő szándék, jóakarát amitől a lélek megnyugvást talál.

Első történet egy csésze kávé mellé

Egy kedves kisvárosba vittünk kirándulni egy busznyi beteg gyermeket. Az ötlet egy barátomé, kollégámé volt, aki szeretett volna valamit tenni ezekért a gyermekekért. Tőlem már sokat hallott róluk. Rengeteg örömteli előkészítő munka előzte meg az egynapos programot, melynek részletei a történet szempontjából nem annyira lényegesek.

Egyszerű kirándulásnak indult, ahová egy bérelt busszal érkeztek a gyerekek. Semmi különösét nem akartunk, csak azt, hogy azt érezzék, hogy ők is gyerekek, a nap értük is süt, nekik is megadatik, hogy focizzanak, horgásszanak a stégen, akkor is, ha némelyikük bizony egész nap szinte kerekesszékre van utalva. Élvezzék a közös bográcslós és előkészületeinek minden vidámságát! Fogadja be szemük és szívük azt a sok szépet, amit egy kedves hajóskapitánnyal a Körösön hajózva láthatnak, s örömben osztozhassanak velük szüleik, testvéreik, nagyszüleik! Borús napnak indult ez a vasárnap, de mire a gyermekek megérkeztek, még a Nap is kisütött tiszteletükre. Boldogan néztek körül a Körös-parti igen egyszerű, de barátságos csónakházban, amit a helyi önkormányzat erre a napra alapítványunknak felajánlott. A számukra hosszú utazás után jóízűen falatozták meg azt a sajtos finomságot, aminek illata és íze fenséges volt. Talán attól is volt ennyire finom, mert a kedves János úr és felesége, akiknek pékségük van, meghallván tervezett jövetelünket, úgy döntöttek, hogy szeretnének ők is hozzájárulni a nap örömeihez azzal, hogy meglepik a gyerekeket egy kis tízóráival. Olyan volt ez, mint a mesékben. Szívük összes szeretetét belesütötték a délelőtti Sajtos masniba és a délutáni Habos álomba. A kisvárosokban szerencsére nem csak a rossz hírek, de a jók is szélesebben terjednek. A zöldséges krumplit ajándékozott nekünk, Gábor zenész barátai pedig vidám és értékes gyerekdalokkal örvendeztették meg a gyerekeket.

A sétahajó kapitánya a városka története mellé még találós kérdéseket is összegyűjtött, s engedte a gyermekeket, hogy kapitányi sapkájában vezessék a hajót, természetesen szigorú felügyelete alatt. A hajókázásból visszaérkezve a gyerekek boldogan játszottak tovább. Volt, aki focizott a nagyijával, volt, aki egy pillanatra sem engedte el a horgászbótot. Gábor lánya és tanítványai is eljöttek, hogy a gyerekekkel játszanak. Örömmel néztem végig a kis csapatunkon. Itt minden nagymama, anyuka, nővér, apuka, sofőr bácsi és még sokan mások mindenki anyukája, nagymamája volt. Mindenki figyelt mindenkire és a legnagyobb szeretettel vették körül a gyerekeket. Mindenki azt leste, hogyan tudna a másoknak örömet szerezni.

Észre sem vettük, de az idő nagyon elszaladt. Késő délutánra járt. Lassan ideje volt elindulni. Hosszú út állt még előttünk, de amit magunk mögött hagytunk, azt érdemes volt megtenni. A buszon hazafelé azon gondolkodtam, hogy ez a nap szinte magától szerveződött ilyenné, azáltal, hogy az emberek egy kicsit elfelejtették a saját gondjaikat és önkéntelenül is csak arra figyeltek, hogy minél több szeretetet adjanak másoknak, akik bizony a betegségben eltöltött idő alatt megtanulták azt, hogy az életet úgy kell élni, hogy minden percét élvezni kell.

Második történet egy csésze forró csoki mellé

Szinte alig ocsúdtam fel a kirándulás szívét melengető érzéséből, ismét útra keltem, ezúttal Porcsalmára, ahol a Kiss Áron Magyar Játék Társaság egyhetes alkotó és játéktáborába előadóként csöppenhettem be egy napra. Az autóm tele volt mindenféle kellékkel, mellyel szerettem volna megismertetni az ottani lelkes kollégákat. A településre érve rendezett portákat, tiszta utcákat és kedves embereket láttam, akik boldogon kalauzoltak el a rendezvény egyik színhelyére a barátságos kis óvodába, ahol „Kati óvó néni”, az intézmény anyja, szinte régi kedves ismerősként fogadott.

Kollégái is kiszaladtak jöttünkre, s jóformán köszönni sem volt időnk, pillanatok alatt becipelték azt a rengeteg holmit. A több száz kilométer levezetése után jólesett a finom kávé és az a közvetlen

kedvesség, amivel fogadtak bennünket. A hallgatóságot, amely jórészt pedagógusokból állt, mondandómmal szerettem volna egy kicsit felpozícionálni, önbizalmukat növelni, hogy bizony munkánk egymásra épül, s ebben az építkezési szakaszban összefogásra, egymás munkájának elismerésére van szükség. Nem szabad lebecsülni az óvodapedagógusok munkáját, hiszen életre szóló alapokat tudnak nyújtani a csemetéknek. Fontos az ő hozzáértésük, szakértelmük, ha a magam szempontjából kiemelten csak a gyermek mozgásfejlesztését nézem.

A saját programom lebonyolítása után igaz kicsit megkésve, de odaértem a koszorúzási ünnepségre, sajnos azonban a Kiss Áron emléklapok átadásáról már lemaradtam. A barátságos házasságkötő teremben finom rétesek vártak minden kedves táborlakót és odavetődött vendéget, akikkel valóban illő kedvességgel és jómóddal bántak a házigazdák. Szinte már zavarba ejtő volt az, ahogyan viselkedtek minden nem helybéli látogatóval. Az ünnepséget Dinnyés József „daltulajdonos” éneke tette még közvetlenebbé, meggyőzőbbé. Dalait már többen ismerték és csendesen dúdolva vele együtt nótáztak. Sajnos én nem, de figyeltem az embereket. Az átmunkálkodott hét után nem voltak fáradtak, valami érdekes, akkor még számomra megfogalmazhatatlan kifejezés volt az arcukon.

Dr. Kriston Vízi József mindenki számára érthető, közvetlen hangon szólt az egybegyűltekhez, mentes minden hivalkodástól, pedig joggal lehetett volna büszke újonnan megjelent könyvére, amit később Dr. Györgyi Erzsébet, az egyik kitüntetett mutatott be a hallgatóságnak

A könyvismertető előtt Szávai Géza, majd kedves felesége Szávai Ilona, a Pont kiadó szerkesztői, szerzői és vezetői kaptak szót. Bevallom, személyesen most találkoztam csak velük először, de azt hiszem, vannak az ember életében olyan pillanatok, amikor valaki olyan számunkra, mintha már évek óta ismernénk. A gondolatok, amiket Géza és Ilona megfogalmazott, olyanok voltak számomra, mintha a saját gondolataim keltek volna életre az ő megfogalmazásukban.

Igen, fontos a gyermek életében a játék. Igen, meg kell tanítani a gyermekeket játszani. Elő kell venni a rég elfeledett játékokat. Igen, szüksége van mindenkinek az „éltető játékokra” ahhoz, hogy teste és lelke egészségesen fejlődjön. S ők teszik ezt már évek óta felkarolva, segítve a rászorulókat, s reményt adva alkotásaikkal a sok reményvesztett embernek. S lámpást tartva mindenkinek, aki csatlakozni kíván ehhez a lelkes csapathoz, melynek talán egy kicsit már én is tagja vagyok.

A könyvek, melyeket tőlük ajándékba kaptunk ezen a napon, számomra már a címükkel is sokat segítenek: Ki vagyok én? S ekkor kezdtem megérteni azt az átszellemült tekinteteket az arcokon. Itt mindenki azért van itt, hogy segítsen, itt senkit nem a hatalomvágy vezérel, itt mindenki elismeri a másik nagyságát és a saját szakterületén megteszi a legtöbbet, amit csak tenni tud az ügy, a gyermek, a játék, az embernek maradás érdekében. S ekkor éreztem meg azt is, hogy az itteni vendéglátók a sok előkészület, szervezőmunka után, milyen hihetetlenül fáradtak lehetnek, de ebből én semmit sem éreztem, mert tudtak még mosolyogni, tudtak még mindenkivel egy-két kedves szót váltani, s arra is volt még erejük, hogy a távozókat kikísérjék, s útravalóval ellássák.

Bevallom, nehéz hét állt mögöttem, s ugyan invitáltak a maradásra, mégis úgy döntöttem, hogy hazamegyek a családomhoz. Régen láttam őket, vágytam az otthonomra. Szerettem volna magammal vinni azt az érzést, ami itt költözött belém. Sok gondom van, mint annyi másnak, de ha ennyi kedves, jó szándékú, egyet akaró ember zárt egy kicsit a szívébe, hát nem érhet semmi baj. Szeretem az embereket és bevallom, szeretem ha engem is szeretettel vesznek körül. A szeretet, a mosoly, a kedvesség, amitől lehullnak a leplek, leomlanak a falak és széttörnek a szorító bilincsek. Ahogyan az „éltető játékokra” szüksége van minden gyermeknek, úgy a lélek nyugalmanak megtanítására is nagyobb gondot kéne fordítanunk, s azokat is magunk felé fordítani, akik nem találják meg a megnyugvás felé vezető utat.

A könyv elkészítéséhez köszönöm kollégáimnak, tanítványaimnak és az összes barátomnak

Egy lehetséges út a gyermekekhez

a segítségét. Kiemelten köszönöm az Együtt a Daganatos Gyermekéért Alapítványnak, hogy lehetővé tette ennek az álomnak a megvalósítását.

Szeretettel és köszönettel: jó barkácsolást és örömteli játékot kívánok mindenkinek Pektor Gabriella.

TEMATIKUS ÚTMUTATÓ

A láb boltozatát erősítő, fejlesztő játékok

- 20. oldal, Bibircsóka
(Fajkis Csilla, Budapest)
- 21. oldal, Mini Body-roll
(Zsigmond Judit, Dunakeszi)
- 24. oldal, Gesztenye seprű
(Lipcsei Gabriella, Esztergom)
- 34. oldal, Kígyó a talpam alatt
(Sternér Éva, Dombóvár)
- 36. oldal, Nádkeresztek
(Lukács Szilárdné, Budapest)
- 52. oldal, Hová való a talpacska?
(Steigerwald Józsefné Éva, Gyula)
- 58. oldal, Szárnyas angyalkák
(Szilágyi Ferencné Maca, Gyula)
- 98. oldal, Úkereső
(Mezőváriné Nagy Edit, Budapest)

Taktilis érzékelést fejlesztő feladatok

- 20. oldal, Bibircsóka
(Fajkis Csilla, Budapest)
- 21. oldal, Mini Body-roll
(Zsigmond Judit, Dunakeszi)
- 24. oldal, Gesztenye seprű
(Lipcsei Gabriella, Esztergom)
- 35. oldal, Durrantóka
(Pozsik Éva, Budapest)
- 38. oldal, Mi van a talpad alatt?
(Balogné Pál Judit, Debrecen)
- 55. oldal, Varázsdoboz
(Herédi Szabó Mihályné, Gyula)
- 67. oldal, Találd ki!
(Csaláné Munkácsi Mónika, Gödöllő)
- 67. oldal, Mókás lapok
(Jordán Veronika, Budapest)
- 77. oldal, Egy kis logika
(Mucsy Ágnes, Abony)
- 93. oldal, Hol a párom?
(Lengyelné Leányvári Mária, Dunaföldvár)

Kéz finommotorikáját fejlesztő feladatok

- 20. oldal, Bibircsóka
(Fajkis Csilla, Budapest)
- 21. oldal, Teknőcverseny
(Balogh Zoltánné, Dorog)
- 22. oldal, Madáretetés
(Kovácsné Sulák Éva, Előszállás)
- 30. oldal, Csengő fa
(Sinkó Kálmánné Erzsike, Kiskunfélegyháza)
- 32. oldal, Találj bele!
(Szabóné Vida Krisztina, Győr)
- 32. oldal, Csendjáték
(Németh Istvánné Zsuzsa, Győr)
- 33. oldal, Hol a süni tüskéje?
(Katona Lászlóné Kati, Budapest)
- 35. oldal, Durrantóka
(Pozsik Éva, Budapest)
- 36. oldal, Egyre kisebb, egyre nehezebb
(Pálos Andrea, Zalaegerszeg)
- 44. oldal, Találj bele!
(Tóth Endréné Ildikó, Eger)
- 47. oldal, Ki szeret engem?
(Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)
- 48. oldal, Drungattyú
(Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)
- 55. oldal, Varázsdoboz
(Herédi Szabó Mihályné, Gyula)
- 59. oldal, Egérke a sajtban
(Pappné Bálint Éva, Gyula)
- 59. oldal, Kukacgyűjtő
(Zahorecz Pálné Márti, Gyula)
- 63. oldal, Mágnes szemű halacskák
(Karczáné Földvári Éva, Budapest)
- 64. oldal, Golyók a tölcserlabirintusban
Mudróczki Mihályné Ildikó, Nyíregyháza)
- 65. oldal, Fűzőcske
(Hajdúné Verden Ágnes, Fót)
- 67. oldal, Mókás lapok
(Jordán Veronika, Budapest)
- 72. oldal, Találj bele!
(Maserné Drexler Katalin, Budapest)
- 76. oldal, Golyógyűjtő bohócka
(Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)
- 79. oldal, Golyó a labirintusban
(Árki Renáta, Budapest)

- 80. oldal, A fűrge kiskakas
(Keserű Karolina, Püspökladány-Budapest)
- 81. oldal, Origami friszbi
(Ézsiásné Mészáros Éva, Budapest)
- 83. oldal, Az én kis almafám
(Tóthné Batai Gyöngyi, Dunaújváros)
- 91. oldal, Tili-toli
(Fehérvári Zsanett Székesfehérvár-Mór)
- 94. oldal, Fejlesztő tábla
(Szomolányi Lászlóné Éva, Nagykovácsi)
- 96. oldal, Melyik üvegbe bújjak?
(Gavaldik Erzsébet, Szolnok)
- 99. oldal, Egérke a labirintusban
(Molnár Orsolya, Budapest)

Hallásfejlesztés

- 30. oldal, Csengő fa
(Sinkó Kálmánné Erzsike, Kiskunfélegyháza)
- 34. oldal, Hangzós dobozkák
(Mrázik Sándorné Erzsike, Sárosd)
- 36. oldal, Nádkeresztek
(Lukács Szilárdné, Budapest)
- 62. oldal, Mi csörög, mi zörög?
(Dr. Lövéteyné Drippy Helga, Budapest)
- 93. oldal, Keresd a párját!
(Lengyelné Leányvári Mária, Dunaföldvár)

Légzésfejlesztés

- 32. oldal, Fújóka
(Szabóné Vida Krisztina, Győr)
- 45. oldal, Levegős tojások
(Karsainé Szentpéteri Bea, Szob)
- 50. oldal, Játék a pókokkal
(Szöginé Nádasy Márta)
- 58. oldal, Kukoricagyűjtés
(Nagy Attiláné Éva, Gyula)
- 72. oldal, Fújd bele!
(Steinherrné Géring Ildikó, Mór)
- 101. oldal, Pi-fu
(Bölcskei Erika, Dunaegyháza)

Emlékezet fejlesztés

- 55. oldal, Válogatós társasjáték
(Nyikoráné Andor Andrea, Gyula)

- 62. oldal, Mi csörög, mi zörög?
(Dr. Lövétyné Drippey Helga, Budapest)
- 93. oldal, Keresd a párját!
(Lengyelne Leányvári Mária, Dunaföldvár)
- 93. oldal, KINCSEKAVICS
(Kincse Anikó, Szigetszentmiklós)
- 98. oldal, Levél memória
(Mezőváriné Nagy Edit)

Matematikai gondolkodásmód előkészítése

- 39. oldal, Az éhes süni
(Gajdos Zita, Nagyatád)
- 46. oldal, Szivacsok sorakozó!
(Király Erika, Cegléd)
- 75. oldal, Egy kis matematika
(Augusztin Erzsébet, Dunakeszi)
- 77. oldal, Egy kis logika
(Mucsy Ágnes, Abony)
- 78. oldal, Találd meg a szerencsédet!
(Papp Éva, Füzesabony)
- 91. oldal, Hol az én házam?
(Obholczer Flóriánné Zsuzsa, Budapest)
- 96. oldal, Pecás
(Dr. Némethné Császár Piroska, Kaposvár)
- 100. oldal, A csodálatos pillangók
(Mohácsi Ildikó, Budapest)

A labdajátékok előkészítése, a különböző dobásformák gyakorlása

- 31. oldal, Lyukas lepedő
(Szabóné Vida Krisztina, Győr)
- 40. oldal, Az éhes oroszlán
(Flaskai Anna, Zebegény)
- 48. oldal, Kapós labda
(Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)
- 70. oldal, Lepkeháló
(Herczeg Zsuzsanna, Székesfehérvár)
- 73. oldal, A nagy dobás
(Toloczkoné Haász Andrea, Mór)
- 76. oldal, Éhes béka
(Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)
- 80. oldal, Pókos célbadobó
(Zsille Hedvig, Nagykovácsi)
- 81. oldal, Origami friszbi
(Ézsiásné Mészáros Éva, Budapest)

Kondicionális képességek fejlesztése

- 29. oldal, A mesebeli vár
(Babitzné Ribai Krisztina, Mogyoród)
- 35. oldal, Dobókocka
(Nádasi Krisztina, Dorog)
- 49. oldal, Gumilétra
(Szabó Orsolya, Nagykovácsi)
- 67. oldal, Mókás lapok
(Jordán Veronika, Budapest)
- 75. oldal, Egy kis matematika
(Augusztin Erzsébet, Dunakeszi)

Koordinációs képességek fejlesztése

- 36. oldal, Egyre kisebb, egyre nehezebb
(Pálos Andrea, Zalaegerszeg)
- 36. oldal, Nádkeresztek
(Lukács Szilárdné, Budapest)
- 39. oldal, Az éhes sünike
(Gajdos Zita, Nagyatád)
- 44. oldal, Találj bele!
(Tóth Endréné Ildikó, Eger)
- 46. oldal, Szivacsok sorakozó!
(Király Erika, Cegléd)
- 49. oldal, Gumilétra
(Szabó Orsolya, Nagykovácsi)
- 51. oldal, Nyomok a homokban
(Pukkis Edit, Gyula)
- 53. oldal, Százlábú
(Nemes Rolandné Erika, Gyula)
- 60. oldal, Pókasszonyosság és a szúnyogok
(Pappné Jázmin Csilla, Makó)
- 66. oldal, Pókháló
(Papp Angéla, Budapest)
- 70. oldal, A szemgolyós bagoly
(Batáné L. Brigitta, Budapest)
- 70. oldal, Lepkeháló
(Herczeg Zsuzsanna, Székesfehérvár)
- 75. oldal, Pecázás
(Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)
- 76. oldal, Éhes béka
(Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)
- 78. oldal, Találd meg a szerencsédet!
(Papp Éva, Füzesabony)

Beszédfejlesztés

- 22. oldal, Madáretetés
(Kovácsné Sulák Éva, Előszállás)
- 24. oldal, Gesztenye seprű
(Lipcei Gabriella, Esztergom)
- 53. oldal, Százlábú
(Nemes Rolandné Erika, Gyula)
- 60. oldal, Pókasszonyosság és a szúnyogok
(Pappné Jázmin Csilla, Makó)
- 67. oldal, Mókás lapok
(Jordán Veronika, Budapest)
- 70. oldal, A szemgolyós bagoly
(Batáné L. Brigitta, Budapest)
- 79. oldal, Golyó a labirintusban
(Árki Renáta, Budapest)
- 83. oldal, Az én kis almafám
(Tóthné Bártai Gyöngyi, Dunaújváros)
- 100. oldal, A csodálatos pillangók
(Mohácsi Ildikó, Budapest)

Íráselőkészítés

- 20. oldal, Bibircsóka
(Fajkis Csilla, Budapest)
- 21. oldal, Teknőcverseny
(Balogh Zoltánné, Dorog)
- 36. oldal, Egyre kisebb, egyre nehezebb
(Pálos Andrea, Zalaegerszeg)
- 44. oldal, Találj bele!
(Tóth Endréné Ildikó, Eger)
- 47. oldal, Ki szeret engem?
(Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)
- 48. oldal, Drungattyú
(Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)
- 54. oldal, Szedd össze!
(Dévényiné Pálfi Mária, Gyula)
- 65. oldal, Fűzőcske
(Hajdúné Verden Ágnes, Fót)
- 80. oldal, A fürge kiskakas
(Keserű Karolina, Püspökladány-Budapest)
- 81. oldal, Origami friszbi
(Ézsiásné Mészáros Éva, Budapest)
- 83. oldal, Az én kis almafám
(Tóthné Bártai Gyöngyi, Dunaújváros)
- 97. oldal, Csigaversen
(Horváth Szilvia, Budapest)

Figyelemfejlesztés

- 20. oldal, Bibircsóka
(Fajkis Csilla, Budapest)
- 30. oldal, Csengő fa
(Sinkó Kálmánné Erzsike, Kiskunfélegyháza)
- 35. oldal, Dobóckocka
(Nádasi Krisztina, Dorog)
- 41. oldal, Keresd meg és utánozd!
(Prágáné Brindzik Gizella, Farnos)
- 51. oldal, Nyomok a homokban
(Pukkis Edit, Gyula)
- 52. oldal, Hová való a talpacska?
Steigerwald Józsefné Éva, Gyula)
- 53. oldal, Százlábú
(Nemes Rolandné Erika, Gyula)
- 55. oldal, Válogató társasjáték
Nyikoráné Andor Andrea, Gyula)
- 62. oldal, Mi csörög, mi zörög?
(Dr. Lövéteyné Drippey Helga, Budapest)
- 64. oldal, Golyók a tölcésrlabirintusban
Mudróczki Mihályné Ildikó, Nyíregyháza)
- 70. oldal, A szemgolyós bagoly
(Batáné L. Brigitta, Budapest)
- 76. oldal, Golyógyűjtő bohócka
(Weiderné Puskás Mária, Debrecen)
- 81. oldal, Egérek és a cica
(Vida Lászlóné Tímea, Abony)
- 94. oldal, Fejlesztő tábla
(Szomolányi Lászlóné Éva, Nagykovácsi)

Megnyugtató, levezető játékok

- 30. oldal, Csengő fa
(Sinkó Kálmánné Erzsike, Kiskunfélegyháza)
- 32. oldal, Fújóka
(Szabóné Vida Krisztina, Győr)
- 32. oldal, Csendjáték
(Németh Istvánné Zsuzsa, Győr)
- 34. oldal, Kígyó a talpam alatt
(Sterner Éva, Dombóvár)
- 35. oldal, Durrantóka
(Pozsik Éva, Budapest)
- 38. oldal, Mi van a talpad alatt?
(Baloghné Pál Judit, Debrecen)
- 51. oldal, Nyomok a homokban
(Pukkis Edit, Gyula)

- 58. oldal, Kukoricagyűjtés
(Nagy Attiláné Éva, Gyula)
- 62. oldal, Mi csörög, mi zörög?
(Dr. Lövétayné Drippey Helga, Budapest)
- 93. oldal, KINCSEKAVICS
(Kincse Anikó, Szigetszentmiklós)
- 101. oldal, Pi-fu
(Bölcskei Erika, Dunaegyháza)

Kreativitásfejlesztés

Minden játéknál kiemelt feladat és minden játék nyújt is rá lehetőséget.

Szem-kéz koordinációt fejlesztők

- 20. oldal, Bibircsóka
(Fajkis Csilla, Budapest)
- 21. oldal, Teknőcverseny
(Balogh Zoltánné, Dorog)
- 24. oldal, Gesztenye seprű
(Lipcsei Gabriella, Esztergom)
- 30. oldal, Csengő fa
(Sinkó Kálmánné Erzsike, Kiskunfélegyháza)
- 32. oldal, Találj bele!
(Szabóné Vida Krisztina, Győr)
- 32. oldal, Csendjáték
(Németh Istvánné Zsuzsa, Győr)
- 35. oldal, Durrantóka
(Pozsik Éva, Budapest)
- 48. oldal, Drungattyú
(Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)
- 54. oldal, Szedd össze!
(Dévényiné Pálfi Mária, Gyula)
- 59. oldal, Egérke a sajtban
(Pappné Bálint Éva, Gyula)
- 59. oldal, Kukacgyűjtő
(Zahorecz Pálné Márta, Gyula)
- 63. oldal, Mágnes szemű halacskák
(Karczáné Földvári Éva, Budapest)
- 64. oldal, Golyók a tölcsérlabirintusban
(Mudróczki Mihályné Ildikó, Nyíregyháza)
- 81. oldal, Egérkék és a cica
(Vida Lászlóné Tímea, Abony)

Kiemelten az egyensúlyérzékelést fejlesztő feladatok

Szinte minden játékba próbáltuk belecsempészni ezt az igen fontos fejlesztési területet.

- 24. oldal, Házi topogóka
(Bérciné Berke Szilvia, Fót)
- 34. oldal, Kígyó a talpam alatt
(Sterner Éva, Dombóvár)
- 50. oldal, Játék a pókokkal
(Szöginé Nádasy Márta)
- 51. oldal, Nyomok a homokban
(Pukkis Edit, Gyula)
- 52. oldal, Hová való a talpacska?
(Steigerwald Józsefné Éva, Gyula)
- 64. oldal, Golyók a tölcsérlabirintusban
(Mudróczki Mihályné Ildikó, Nyíregyháza)
- 98. oldal, Úkereső
(Mezőváriné Nagy Edit, Budapest)

FELHASZNÁLT IRODALOM

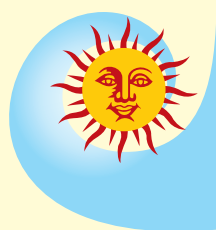
- Nagyné dr. Kovács Ildikó Kisgyermek mozgásfejlesztése Budapest 1997.
(Nagyné dr. Kovács Ildikó és a nyomtatásért felelős Exorg Kft. Munkája)
- Dr. Nádori László-Dr. Szigeti Lajos-Dr. Vass Miklós A motoros képességek és a mozgásos cselekvéstanulás tankönyvkiadó Bp. 1987.
- Pektor Gabriella (Nagy) Labdás könyv Flaccus, 2004.
- Fodorné Dr. Földi Rita: A testnevelési játékok a tanulási zavarok prevenciójában és korrekciójában (ELTE PPK Tanárképzési és továbbképzési központ, 1993)
- Gyere velem tornázni! Együtt a Daganatos Gyermekéért Alapítvány (Druk-ker Kft.), 2004

TARTALOMJEGYZÉK

Ajánlás	7
Előszó	9
Egy lehetséges út a gyermekhez	10
Hogyan lehet használni ezt a játékgyűjteményt?	13
A játékok értékelése	14
Játékleírások	16
Verses népi labdajáték puha filclabdával (Nagy Sándorné Rózsa, Budapest)	16
Ower ball	16
Labdaolimpia a Bajza óvodában	18
Univerzális tölesér ping-pong labdával (Bolyki Sándorné Ica, Felsőtárkány)	19
Bibircsóka (Fajkis Csilla, Budapest)	20
Teknőcverseny (Balogh Zoltánné, Dorog)	21
Mini Body-roll (Zsigmond Judit, Dunakeszi)	21
Madáretetés (Kovácsné Sulák Éva, Előszállás)	22
Csodálatos gumicső (Francia Ildikó Zsuzsanna, Budapest)	23
Házi topogóka (Bérciné Berke Szilvia, Fót)	24
Gesztenye seprű (Lipcei Gabriella, Esztergom)	24
A mesebeli vár (Babitzné Ribai Krisztina, Mogyoród)	29
Csengő fa (Sinkó Kálmánné Erzsike, Kiskunfélegyháza)	30
Lyukas lepedő (Szabóné Vida Krisztina, Győr)	31
Találj bele! (Szabóné Vida Krisztina, Győr)	32
Fújóka (Szabóné Vida Krisztina, Győr)	32
Csendjáték (Németh Istvánné Zsuzsa, Győr)	32
Hol a süni tüskéje? (Katona Lászlóné Kati, Budapest)	33
Hangzós dobozkák (Mrázik Sándorné Erzsike, Sárosd)	34
Kígyó a talpam alatt (Sterner Éva, Dombóvár)	34
Durrantóka (Pozsik Éva, Budapest)	35
Dobókocka (Nádasi Krisztina, Dorog)	35
Egyre kisebb, egyre nehezebb (Pálos Andrea, Zalaegerszeg)	36
Nádkeresztek (Lukács Szilárdné, Budapest)	36
Mi van a talpad alatt? (Baloghné Pál Judit, Debrecen)	38
Az éhes sünike (Gajdos Zita, Nagyatád)	39
Az éhes oroszlán (Flaskai Anna, Zebegény)	40
Keresd meg és utánozd! (Prágáné Brindzik Gizella, Farnos)	41
Találj bele! (Tóth Endréné Ildikó, Eger)	44
Levegős tojások (Karsainé Szentpéteri Bea, Szob)	45
Szivacsok sorakozó! (Király Erika, Cegléd)	46
Ki szeret engem? (Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)	47
Drungattyú (Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)	48
Kapós labda (Dolányi Anna és Tóth Andrásné Saca, Tura)	48

Gumilétra (Szabó Orsolya, Nagykovácsi)	49
Játék a pókokkal (Szöginé Nádasy Márta)	50
Nyomok a homokban (Pukkis Edit, Gyula)	51
Hová való a talpacska? Steigerwald Józsefné Éva, Gyula)	52
Százlábú (Nemes Rolandné Erika, Gyula)	53
Szedd össze! (Dévényiné Pálfi Mária, Gyula)	54
Varázsdoboz (Herédi Szabó Mihályné, Gyula)	55
Válogatós társasjáték Nyikoráné Andor Andrea, Gyula)	55
Kukoricagyűjtés (Nagy Attiláné Éva, Gyula)	58
Szárnyas angyalkák Szilágyi Ferencné Maca, Gyula)	58
Egérke a sajtban (Pappné Bálint Éva, Gyula)	59
Kukacgyűjtő (Zahorecz Pálné Márti, Gyula)	59
Pókasszonyság és a szúnyogok (Pappné Jázmin Csilla, Makó)	60
Az óriáslabdák rövid történelme - (Pektor Gabriella, Budapest - cikk)	60
Mini labirintus (Pappné Jázmin Csilla, Makó)	62
Mi csörög, mi zörög? (Dr. Lövéteyné Drippy Helga, Budapest)	62
Mágnes szemű halacszkák (Karczáné Földvári Éva, Budapest)	63
Golyók a tölcserlabirintusban Mudróczki Mihályné Ildikó, Nyíregyháza)	64
Fűzőcske (Hajdúné Verden Ágnes, Fót)	65
Pókháló (Papp Angéla, Budapest)	66
Találd ki! (Csaláné Munkácsi Mónika, Gödöllő)	67
Mókás lapok (Jordán Veronika, Budapest)	67
A szemgolyós bagoly (Batáné L. Brigitta, Budapest)	70
Lepkeháló (Herczeg Zsuzsanna, Székesfehérvár)	70
A mindentudó kötelek (Herczeg Zsuzsanna, Székesfehérvár)	71
Találj bele! (Maserné Drexler Katalin, Budapest)	72
Fújd bele! (Steinherrné Géring Ildikó, Mór)	72
A nagy dobás (Toloczkoné Haász Andrea, Mór)	73
Kockás lepedő (Toloczkoné Haász Andrea, Mór)	74
Egy kis matematika (Augusztin Erzsébet, Dunakeszi)	75
Pecázás (Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)	75
Éhes béka (Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)	76
Golyógyűjtő bohócka (Weidnerné Puskás Mária, Debrecen)	76
Egy kis logika (Mucsy Ágnes, Abony)	77
Találd meg a szerencsédet! (Papp Éva, Füzesabony)	78
Golyó a labirintusban (Árki Renáta, Budapest)	79
Pókos célbadobó (Zsille Hedvig, Nagykovácsi)	80
A fűrgő kiskakas (Keserő Karolina, Püspökladány-Budapest)	80
Origami frizbi (Ézsiásné Mészáros Éva, Budapest)	81
Egérkék és a cica (Vida Lászlóné Tímea, Abony)	81
Állatutánzó (Kőrösi Virginia, Telki-Budapest)	82
Hol a fejem, hol a lábam... (Kőrösi Virginia, Telki-Budapest)	83
Az én kis almafám (Tóthné Bártai Gyöngyi, Dunaújváros)	83
Gördeszka (Balásné Trum Erika, Diósd-Érd)	84
Húsvéti tojások (Földváry Csilla, Budapest)	85

Tojáskereső játék	86
Varázslatos memória (Kelemen Zsóka Kesztölc-Dorog)	86
Mozdulj! (Szabó Mihályné Zsuzsa, Tiszafüred)	86
Időpó (Szabó Mihályné Zsuzsa, Tiszafüred)	88
Telizsák (Szabó Mihályné Zsuzsa, Tiszafüred)	89
Gombos kirakó (Pusztainé Antal Krisztina, Göd)	89
Virágszirmok (Berényiné Baranyi Márta, Hatvan)	90
Tili-toli (Fehérvári Zsanett Székesfehérvár-Mór)	91
Hol az én házam? (Obholczer Flóriánné Zsuzsa, Budapest)	91
Tapintásos memória játék (Dabasiné Pucsinszky Margit, Dabas)	92
Keresd a párját! (Lengyelné Leányvári Mária, Dunaföldvár)	93
Hol a párom? (Lengyelné Leányvári Mária, Dunaföldvár)	93
KINCSEKAVICS (Kincse Anikó, Szigetszentmiklós)	93
Fejlesztő tábla (Szomolányi Lászlóné Éva, Nagykovácsi)	94
Melyik üvegbe bújjak? (Gavaldik Erzsébet, Szolnok)	96
Pecás (Dr. Némethné Császár Piroska, Kaposvár)	96
Csigaversen (Horváth Szilvia, Budapest)	97
Útkereső (Mezőváriné Nagy Edit, Budapest)	98
Levél memória (Mezőváriné Nagy Edit)	98
Egérke a labirintusban (Molnár Orsolya, Budapest)	99
Katica (Molnár Orsolya, Budapest)	100
A csodálatos pillangók (Mohácsi Ildikó, Budapest)	100
Pi-fu (Bölcskei Erika, Dunaegyháza)	101
+1 játék	102
Pektor Gabriella: Amikor a lélek megpihen...	103
Tematikus útmutató	107
A láb boltozatát erősítő, fejlesztő játékok	107
Taktilis érzékelést fejlesztő feladatok	107
Kéz finommotorikáját fejlesztő	108
Hallásfejlesztés	109
Légzésfejlesztés	109
Emlékezet fejlesztés	109
Matematikai gondolkodásmód előkészítése	110
A labdajátékok előkészítése, a különböző dobásformák gyakorlása	110
Kondicionális képességek fejlesztése	111
Koordinációs képességek fejlesztése	111
Beszédfejlesztés	112
Íráselőkészítés	112
Figyelemfejlesztés	113
Megnyugtató, levezető játékok	113
Kreativitásfejlesztés	114
Szem-kéz koordinációt fejlesztők	114
Egyensúlyérzékelést fejlesztő feladatok	115
Kiemelten az egyensúlyérzékelést fejlesztő feladatok	115
Felhasznált irodalom	115

EGYÜTT A
DAGANATOS
GYERMEKEKÉRT
ALAPÍTVÁNY